

GUVERNUL REPUBLICII MOLDOVA

HOTĂRÂRE nr. ____

din _____ 2025
Chișinău

cu privire la aprobarea Programului național de prevenire și combatere a criminalității pentru anii 2026-2030

În temeiul art. 5 lit. a) și art. 6 lit. h) din Legea nr. 136/2017 cu privire la Guvern (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2017, nr. 252, art. 412), cu modificările ulterioare, Guvernul HOTĂRĂȘTE:

- 1.** Se aprobă Programul național de prevenire și combatere a criminalității pentru anii 2026-2030, (se anexează);
- 2.** Autoritățile și instituțiile publice responsabile:
 - 2.1.** vor realiza acțiunile incluse în Planul de acțiuni privind implementarea Programului național de prevenire și combatere a criminalității pentru anii 2026-2030;
 - 2.2.** vor prezenta anual Ministerului Afacerilor Interne, până la 10 februarie, precum și la solicitare, rapoarte privind gradul de realizare a acțiunilor incluse în Planul nominalizat.
- 3.** Ministerul Afacerilor Interne va prezenta Guvernului:
 - 3.1.** anual, până la data de 25 februarie, raportul de progres privind implementarea Programului menționat, prin intermediul sistemului informațional E-monitorizare;
 - 3.2.** până la data de 15 aprilie 2028, raportul de evaluare intermediară pentru 2 ani;
 - 3.3.** până la data de 15 aprilie 2031, raportul de evaluare finală.
- 4.** Finanțarea acțiunilor prevăzute în Planul de acțiuni privind implementarea Programului național de prevenire și combatere a criminalității pentru anii 2026-2030 se va efectua din contul și în limitele alocațiilor aprobate în aceste scopuri în bugetele autorităților implicate, precum și din alte surse, conform cadrului normativ.
- 5.** Controlul asupra executării prezentei hotărâri se pune în sarcina Ministerului Afacerilor Interne.
- 6.** Prezenta hotărâre intră în vigoare la data de 01 ianuarie 2026.

PRIM-MINISTRU

Dorin RECEAN

Contrasemnează:

Ministrul afacerilor interne

Daniella MISAIL-NICHITIN

**PROGRAMUL NAȚIONAL
de prevenire și combatere a criminalității
pentru anii 2026-2030**

I. INTRODUCERE

1. Programul național de prevenire și combatere a criminalității pentru anii 2026-2030 (în continuare – Program) este un document de politici publice care derivă din angajamentul pentru cea de-a doua etapă de planificare, pentru anii 2026-2030, ce vizează asigurarea implementării Strategiei de dezvoltare a domeniului afacerilor interne pentru anii 2022-2030, aprobată prin Hotărârea Guvernului nr.658/2022.

2. Programul urmărește stabilirea unui set de obiective și acțiuni, pe termen mediu, pe domeniile de combatere a criminalității organizate, asigurarea respectării drepturilor și libertăților fundamentale ale omului, precum și apărarea proprietății publice și private.

3. Potrivit art. 3 din Declarația universală a drepturilor omului, adoptată și proclamată de Adunarea Generală a Națiunilor Unite la 10 decembrie 1948, orice ființă umană are dreptul la viață, la libertate și la securitatea persoanei sale.

4. Totodată, art. 18 și 19 din Constituția Republicii Moldova stipulează că cetățenii Republicii Moldova beneficiază de protecția statului atât în țară, cât și în străinătate, iar cetățenii străini și apatrizii, cu excepțiile stabilite de lege, au aceleași drepturi și îndatoriri ca și cetățenii Republicii Moldova.

5. Pentru a asigura acest deziderat, Ministerul Afacerilor Interne, prin implementarea Strategiei de dezvoltare a domeniului afacerilor interne, pentru anii 2022-2030, și-a propus realizarea următoarelor obiective:

5.1.Instrumentele și mecanismele de prevenire și combatere a criminalității informatice eficiente și accesibile (obiectiv general 4);

5.2.Identificarea și neutralizarea grupurilor și organizațiilor criminale cu grad sporit de risc (obiectiv general 5);

5.3.Abordarea multidimensională a fenomenului infracționalității ce atentează la viața și la proprietatea persoanei (obiectiv general 7).

6. Programul este aliniat la obiectivele Strategiei de dezvoltare a domeniului afacerilor interne, pentru anii 2022-2030, contribuind la realizarea acestora.

7. Programul nu reflectă subiectul ce ține de reducerea vulnerabilităților privind traficul de ființe umane, întrucât acesta este abordat în Programul pentru prevenirea și combaterea traficului de ființe umane pentru anii 2024-2028, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr.715/2023.

8. În cadrul Reuniunii de screening explicativ pentru capitolul 24 „Libertate, securitate, justiție”, desfășurată la Bruxelles, Belgia, au fost abordate subiectele privind existența strategiilor consolidate la nivel de țară pe segmentul circulației armelor de

calibru mic și armamentului ușor și circulației drogurilor, fiind înaintate recomandări clare cu privire la elaborarea și aprobarea strategiilor sectoriale în domeniile prenotate.

9. Urmare a angajamentelor asumate de Republica Moldova în cadrul screening-ului bilateral pe Capitolul 24 „Justiție, libertate și securitate”, desfășurat în perioada 23-25 septembrie 2024, la Bruxelles, Regatul Belgiei, s-a elaborat documentul de politici publice pe subdomeniul de activitate „controlul armelor de calibru mic și al armamentului ușor”. Astfel, obiectivul „Sporirea siguranței publice prin instituirea unui sistem eficient și riguros de control al armelor de calibru mic și armamentului ușor”, este reglementat în Programul național privind controlul armelor de calibru mic și armamentului ușor pentru anii 2026-2030, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 521/2025.

10. Obiectivul ce vizează „Reducerea cererii și ofertei de droguri ilicite” va fi dezvoltat separat într-un document de politici publice, care se elaborează sub egida Ministerului Sănătății, iar Ministerul Afacerilor Interne aducându-și contribuția.

11. O astfel de abordare permite asigurarea transpunerii și implementării directivelor și regulamentelor Uniunii Europene, reieșind din statutul de țară candidată.

12. Programul asigură transpunerea mai multor obiective strategice trasate în documentele de politici publice și în documentele de planificare, cum ar fi Strategia națională de dezvoltare „Moldova Europeană 2030” (în continuare – SND „Moldova Europeană 2030”), care oferă o viziune pe termen lung, centrată pe nevoile cetățeanului și racordată la obiectivele de dezvoltare durabilă care fac parte din Agenda 2030 a Organizației Națiunilor Unite (în continuare – Agenda 2030).

13. Programul contribuie la implementarea SND „Moldova Europeană 2030”, în special a obiectivului general 9. „Promovarea unei societăți pașnice și sigure”.

14. Conform angajamentelor privind dezvoltarea durabilă, până în anul 2030 urmează să fie implementate următoarele ținte strategice:

14.1. Reducerea continuă și dinamică a tuturor formelor de violență, în special a violenței în familie și a violenței sexuale (ODD 16.1);

14.2. Stoparea abuzului, neglijării, exploatării, traficului și a tuturor formelor de violență și de tortură a copiilor (ODD 16.2);

14.3. Combaterea tuturor formelor de crimă organizată și a traficului de armament (ODD 16.4).

15. Programul național de prevenire și combatere a criminalității pentru anii 2026–2030 integrează și indicatorii de evaluare ai Strategiei Naționale de Dezvoltare „Moldova Europeană 2030”, și anume:

15.1.Reducerea numărului victimelor omorului intenționat la 100 mii populație până la 4,7 în anul 2030;

15.2.Reducerea numărului victimelor infracțiunilor de violență sexuală la 100 mii populație până la 8 în anul 2030.

16. Integrarea europeană reprezintă un obiectiv strategic al politicii externe și interne a Republicii Moldova, menit să asigure crearea pe plan intern a unui sistem de securitate, stabilitate și prosperitate, guvernat de valorile democratice și respectul față de drepturile omului și libertățile fundamentale. Drept urmare, eforturile Republicii Moldova sunt orientate spre implementarea angajamentelor asumate pe plan extern în raport cu Uniunea Europeană, conform Acordului de Asociere a Republicii Moldova cu Uniunea Europeană. Programul susține implementarea acestor angajamente, și anume:

16.1. Eficientizarea acțiunilor de combatere a criminalității și de protecție a victimelor, inclusiv eliminarea violenței, neglijării, exploatării și traficării copiilor și a femeilor, prin înlăturarea lacunelor din cadrul legal cu privire la incriminarea, sancționarea, prevenirea și combaterea faptelor ce prejudiciază sau pun în pericol viața și sănătatea persoanei, a violenței în familie și prin dezvoltarea serviciilor sociale pentru victimele infracțiunilor (O3.1–O3.3, O4.3, O6.1, O9.1, O9.2).

16.2. Elaborarea unor protocoale standard privind asigurarea unui răspuns multisectorial la cazurile de violență față de femei și de violență în familie (O6.1, O7.1, O9.1).

16.3. Consolidarea capacităților subiecților și a instituțiilor-cheie de abordare a normelor nediscriminatorii de gen și sociale pentru a răspunde și a preveni violența bazată pe gen și violența sexuală, crearea alianțelor și a parteneriatelor strategice și desfășurarea campaniilor de informare și advocacy (O9.1).

17. Republica Moldova trebuie să-și execute angajamentele luate față de Uniunea Europeană, în contextul semnării Acordului de Asociere, la capitolul prevenirii și combaterii criminalității organizate, a corupției și a altor activități ilegale (art. 16), inclusiv cele cu caracter transnațional, cum ar fi: traficul de migrați și de persoane, contrabanda și traficul de bunuri, inclusiv în domeniul armelor de calibru mic și al drogurilor ilicite, activitățile economice și financiare ilegale, cum ar fi contrafacerea, fraudă fiscală și fraudele legate de achizițiile publice, fraudă, corupția activă și cea pasivă, atât în sectorul privat, cât și în cel public, inclusiv abuzul de funcții și traficul de influență, falsificarea de documente și prezentarea de declarații false, precum și criminalitatea informatică.

18. În scopul realizării politicilor sectoriale prioritare pe domeniul „Afaceri Interne” potrivit Programului de activitate al Guvernului „*Moldova prosperă, sigură, europeană*” Ministerul Afacerilor Interne trebuie să asigure:

18.1. Creșterea și modernizarea capabilităților și a proceselor de combatere a infracțiunilor comise în mediul online și cu utilizarea tehnologiilor digitale prin ajustarea cadrului legal, implementarea mecanismelor și a sistemelor moderne de investigare;

18.2. Implementarea tehnicilor investigative și criminalistice moderne, extinderea cooperării polițienești internaționale, aderarea și participarea în formatele

europene de aplicare a legii și creșterea capabilităților de previziune și anticipare strategică.

19. Republica Moldova se confruntă cu forme tot mai complexe de criminalitate organizată, influențată de mai mulți factori regionali, tehnologici și economici. În vederea consolidării răspunsului național la criminalitatea gravă și organizată, prezentul Program se aliniază la prioritățile Uniunii Europene pentru perioada 2026-2029, adoptate prin Concluziile Consiliului Uniunii Europene din 13 iunie 2025, printre care: **destructurarea rețelelor infracționale, combaterea criminalității cibernetice și financiare**, traficul de droguri, de persoane, precum și infracțiunile împotriva mediului. Aceste amenințări sunt relevante și pentru Republica Moldova, întrucât criminalitatea organizată destabilizează societatea, alimentează fenomenul corupției și diminuează încrederea în autoritățile publice. Preluarea mai multor din aceste priorități în Programul de prevenire și combatere a criminalității pentru anii 2026-2030 reprezintă angajamentul Republicii Moldova față de valorile europene pe care și le-a asumat, sporindu-și capacitatea de reacție și protecția eficientă a propriilor cetățeni în fața unor riscuri din ce în ce mai sofisticate de criminalitate organizată. Integrarea în rețelele europene de cooperare oferă nu doar acces la expertiză și instrumente moderne, ci și o cale sigură de modernizare instituțională și creștere a rezilienței naționale în fața crimei organizate.

20. Necesitatea consolidării cooperării Republicii Moldova cu structurile Uniunii Europene în domeniul combaterii criminalității organizate este subliniată inclusiv în documentul de evaluare al Serviciului European de Acțiune Externă (EEAS) din 2024, care relevă că recomandările Comisiei de anul precedent au fost îndeplinite doar parțial și rămân în continuare valabile. În mod particular, se recomandă, ca în perioada următoare Republica Moldova să intensifice lupta împotriva crimei organizate prin aprofundarea cooperării cu statele membre UE și instituțiile relevante, inclusiv Frontex, Europol, CEPOL, EUDA, precum și implicarea activă pe platforma EMPACT.

21. În anul 2022 a fost aprobat Programul de prevenire și combatere a criminalității pentru anii 2022-2025, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 948/2022. La începutul anului 2025, a fost elaborat Raportul de evaluare intermediară a Programului de prevenire și combatere a criminalității pentru anii 2022-2025, care a evidențiat nivelul de implementare a acestuia pe parcursul anilor 2022-2023. Evaluarea intermediară a constatat că în anul 2022 Programul nu a înregistrat careva progrese, întrucât a fost aprobat în luna decembrie 2022. În anul următor, 2023, nivelul de implementare a fost estimat la 53%, iar pentru 2024 s-a înregistrat o rată de 11%. În urma evaluării intermediare s-a constatat că la finele anului 2023, 50% din cei 6 indicatori de impact au atins/depășit țintele stabilite pentru mijlocul perioadei de implementare, iar cealaltă jumătate s-a situat sub valorile planificate. Rata de implementare a indicatorilor de monitorizare a celor 80 de indicatori planificați pentru

întreaga perioadă a Programului 2022-2025 constituie 16%. Dintre aceștia, peste 60% îl reprezintă modificările de ordin legislativ și administrativ.

22. În mod particular, evaluarea intermediară a scos în evidență următoarele rezultate: s-a reușit modificarea Legii nr. 20/2009 privind prevenirea și combaterea criminalității informatice, care are ca scop sistarea accesului la conținutul web cu caracter infracțional și dispunerea conservării datelor informatice, cum ar fi promovarea abuzurilor asupra copiilor, pornografiei sau comercializarea produselor interzise. S-a reglementat posibilitatea dispunerii conservării datelor informatice până la începerea urmăririi penale, fapt ce permite punerea în aplicare a Convenției Consiliului Europei privind criminalitatea informatică.

23. Prin Legea nr.136/2024 au fost operate modificări la Codul penal și Codul contravențional, fiind modificate art.259-261/1 din Codul penal și completate cu doua articole noi, art. 260/7 (furt de identitate) și art. 260/8 (operațiuni ilegale cu mijloace de plată fără numerar), precum și modificat art. 199/1 cu privire la deteriorarea sau distrugerea bunurilor de patrimoniu cultural prin completarea acestuia cu unele agravante.

24. La fel, în scopul fortificării capacității instituționale în acest domeniu, în anul 2024 au fost achiziționate 3 soft-uri: Maltego, Chainalysis, Cellebrite Premium, necesare activității de investigare și analiză a cazurilor privind criminalitatea informatică, fiind semnat Acordul de cooperare cu Institutul Național de Inovații în Securitatea Cibernetică „Cybercor” în domenii de cooperare de securitate cibernetică.

25. S-a reușit implementarea unor mecanisme eficiente de prevenire și combatere a fenomenelor asociate drogurilor. În acest scop, prin Hotărârea Guvernului nr.631/2023 au fost modificate tabelele și listele substanțelor stupefiante, psihotrope și precursorilor acestora, supuse controlului, aprobate prin Hotărârea Guvernului nr.1088/2004, fiind introduse 619 substanțe noi stupefiante, psihotrope și analogii acestor. La fel, a fost aprobată Hotărârea Guvernului nr.223/2024 pentru modificarea Hotărârii Guvernului nr. 79/2006 privind aprobarea Cantității substanțelor stupefiante, psihotrope și a plantelor care conțin astfel de substanțe depistate în trafic ilicit, precum și cantitățile acestora.

26. A fost stabilită expres limita cantităților mici și mari ale substanțelor psiho-active noi, ce atrage răspunderea penală pentru circulația ilegală a acestora, inclusiv s-a extins controlul statului asupra traficului și consumului ilegal de droguri.

27. În scopul stabilirii unei proceduri riguroase de monitorizare și control asupra armelor din circuitul civil, prin Hotărârea Guvernului nr.337/2023 au fost modificate Hotărârii Guvernului nr.293/2014 pentru aprobarea Regulamentului cu privire la regimul armelor și al munițiilor cu destinație civilă și Hotărârii Guvernului 1447/2016 cu privire la Comisia de stat pentru evaluarea, bonificarea și rebutarea armelor.

28. Prin Hotărârea Guvernului nr.471/2023 a fost modificată Hotărârea Guvernului nr. 609/2018 cu privire la aprobarea Concepției SIA „Registrul de stat al armelor”.

29. A fost aprobat proiectul de lege pentru modificarea Legii nr.50/2012 privind prevenirea și combaterea criminalității organizate.

30. Concomitent, evaluarea intermediară a Programului a scos în evidență unele probleme, acestea constituind în același timp lecții învățate pentru actualul proces de elaborare a documentului de politici. Respectiv, în cadrul evaluării intermediare a fost complicat de apreciat impactul Programului, deoarece la unele obiective nu era o logică între rezultatele scontate și indicatorii de progres indicați. La fel, nu era clară formula de calcul a valorii de referință indicată în anul 2022. Toate acestea, au generat impedimente în evaluarea exactă a gradului de impact a Programului.

31. Respectiv, pentru următorul ciclu de planificare, pentru anii 2026-2030, documentul de politici publice urmează să abordeze în continuare angajamentele în prevenirea și combaterea criminalității în Republica Moldova, prevăzute de Strategia de dezvoltare a domeniului afacerilor interne 2022-2030, cu stabilirea exactă a indicatorilor de impact, a valorilor de referință pentru anul 2025 și a valorilor țintă pentru anul 2030.

32. Urmare a analizei datelor statistice cu privire la criminalitate, deținute de către Biroul Național de Statistică și Serviciul Tehnologii Informaționale al Ministerului Afacerilor Interne, înregistrate în perioada 2022-2024, au fost identificate prioritățile de intervenție în vederea prevenirii și combaterii criminalității, atât la nivel național, cât și transnațional, și anume: (a) criminalitatea informatică; (b) criminalitatea organizată; (c) infracțiunile privind viața sexuală; (d) infracțiuni contra patrimoniului; (e) infracțiunile ce atentează la viața și sănătatea persoanei, (f) infracțiuni economice și financiare.

33. Prioritățile iau în considerare faptul că infracțiunile grave și criminalitatea organizată destabilizează progresiv societatea, întrucât acestea se produc din ce în ce mai mult online și că sunt puternic accelerate de inteligența artificială și de alte tehnologii noi.

34. Pentru implementarea priorităților și a domeniilor de intervenție menționate, vor fi instituite noi instrumente care vor servi la diminuarea impactului ca urmare a activităților organizațiilor criminale, va spori capacitatea de reacție și investigare a infracțiunilor comise cu utilizarea tehnologiilor informaționale, precum și va fi asigurat un schimb de date avansat care să permită efectuarea analizei tendințelor fenomenului criminalității pe diverse domenii.

35. De asemenea, va fi asigurată implementarea soluțiilor referitoare la problemele identificate din perspectiva beneficiarilor finali, și anume, a cetățenilor Republicii Moldova. Or, rezultatele implementării Programului urmează a fi sesizate

în mod prioritar de societate, apoi de reprezentanții sistemului organelor de aplicare a legii.

36. Procesul de elaborare și aprobare a Programului național de prevenire și combatere a criminalității pentru anii 2026-2030 este asigurat într-o manieră participativă, cu implicarea părților interesate la nivel de ministere, alte autorități publice, parteneri externi, precum și a societății civile.

37. Programul național de prevenire și combatere a criminalității pentru anii 2026-2030, este elaborat sub egida Ministerului Afacerilor Interne. La elaborarea Programului sunt implicate următoarele instituții publice: Cancelaria de Stat; Ministerul Justiției; Ministerul Afacerilor Externe; Ministerul Finanțelor; Ministerul Educației și Cercetării; Ministerul Sănătății; Ministerul Muncii și Protecției Sociale; Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării; Procuratura Generală; Serviciul de Informații și Securitate; Serviciul Vamal; Serviciul Fiscal de Stat, Inspectoratul Control Financiar de Stat, Administrația Națională a Penitenciarelor; Centrul Național Anticorupție; Serviciul Prevenirea și Combaterea Spălării Banilor; Inspectoratul Național de Probațiune; Agenția de Guvernare Electronică, Serviciul Tehnologia Informației și Securitate Cibernetică, Centrul Național de Asistență Juridică Garantată de Stat, Agenția Națională pentru Reglementare în Comunicații Electronice și Tehnologia Informației, Agenția Servicii Publice, Centrul Național pentru Protecția Datelor cu Caracter Personal, Banca Națională a Moldovei.

38. Pentru a asigura procesul de transparență la elaborarea Programului național de prevenire și combatere a criminalității pentru perioada 2026-2030, pe portalul www.particip.md și pe pagina oficială a Ministerului Afacerilor Interne, la directoriul „Transparență”/„Consultări publice”/„Inițierea elaborării actelor normative” a fost plasat conceptul Programului, cu specificarea principalelor domenii de intervenții, a fost anunțată inițierea procesului de elaborare a Programului și solicitat părților interesate formularea și expedierea recomandărilor pe marginea proiectului <https://particip.gov.md/ro/document/stages/proiectul-hotararii-de-guvern-cu-privire-la-aprobarea-programului-national-de-prevenire-si-combatere-a-criminalitatii-pentru-anii-2026-2030/14600>.

39. Totodată, în scopul respectării prevederilor Legii nr. 239/2008 privind transparența în procesul decizional, la 30.05.2025 pe pagina web oficială a Ministerului Afacerilor Interne (www.mai.gov.md), directoriul „Transparență”, secțiunea „Consultări publice” și pe platforma guvernamentală www.particip.gov.md, a fost publicat anunțul privind inițierea elaborării Programului național de prevenire și combatere a criminalității pentru anii 2026-2030 și conceptul Programului (<https://particip.gov.md/ro/document/stages/proiectul-hotararii-de-guvern-cu-privire-la-aprobarea-programului-national-de-prevenire-si-combatere-a-criminalitatii-pentru-anii-2026-2030/14600>).

40. În context, la 11.07.2025 au fost organizate consultări publice, cu implicarea autorităților și instituțiilor publice și societatea civilă, în cadrul cărora a fost prezentat proiectul Programului împreună cu Planul de acțiuni privind implementarea Programului. Proiectul a fost plasat pe pagina web oficială a Ministerului Afacerilor Interne (www.mai.gov.md), directoriul „Transparența”, secțiunea „Consultări publice”, secțiunea „Platforma consultativă permanentă”

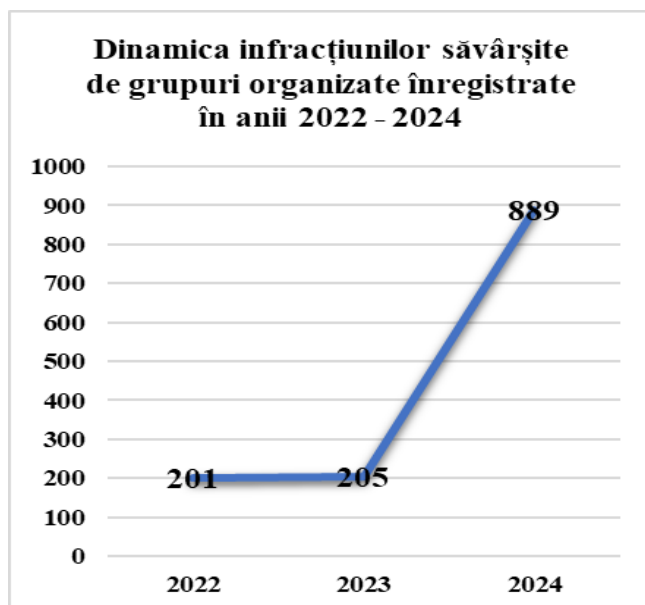
<https://particip.gov.md/ro/document/stages/proiectul-hotararii-de-guvern-cu-privire-la-aprobarea-programului-national-de-prevenire-si-combatere-a-criminalitatii-pentru-anii-2026-2030/14600>.

41. Subsidiar, odată cu elaborarea proiectului Programului național de prevenire și combaterea criminalității pentru perioada 2026-2030, Ministerul Afacerilor Interne a expediat proiectul instituțiilor și autorităților publice, pentru examinare și înaintarea propunerilor de dezvoltare și completare, reieșind din problemele, riscurile și vulnerabilitățile actuale. Concomitent, în dependență de domeniile de intervenție și problemele identificate, s-a solicitat înaintarea propunerilor de acțiuni pentru Planul de acțiuni privind implementarea Programului.

42. Întregul proces se realizează în strictă conformitate cu prevederile Legii nr. 100/2017 cu privire la actele normative, Legii nr. 239/2008 privind transparența în procesul decizional, Hotărârii Guvernului nr. 967/2016 cu privire la mecanismul de consultare publică cu societatea civilă în procesul decizional, precum și alte acte normative care prevăd mecanismul de consultare, elaborare și promovare a documentelor de politici publice

II. ANALIZA SITUAȚIEI

43. În Republica Moldova, fenomenul criminalității organizate a evoluat semnificativ în ultima perioadă, reflectând o tendință de adaptare și diversificare a activităților infracționale. Potrivit informațiilor oferite de Serviciul Tehnologii Informaționale al Ministerului Afacerilor Interne, în 2024, au fost înregistrate 889 infracțiuni comise de către grupuri criminale/organizații criminale, (+342,29%) față de 205 infracțiuni înregistrate în anul 2023 și 201 infracțiuni înregistrate în anul 2022.

Din cauza faptului că multe dintre grupurile crimei organizate operează dincolo de frontierele lor naționale, activitățile lor au, în mod evident, consecințe internaționale. Pentru a putea împiedica acest fenomen și a evita extinderea lui, este nevoie de măsuri suplimentare de prevenire prin aplicarea mecanismelor de cooperare internațională.

Criminalitatea reprezintă o amenințare asupra siguranței publice și afectează fundamentele Uniunii

Europene și a statelor membre. Aceasta subminează și reduce încrederea în economie, statul de drept și în societate în ansamblu, prin generarea de venituri ilicite, răspândirea violenței și a corupției.

44. Totodată, Comisia Europeană a recomandat Republicii Moldova să „consolideze cooperarea cu statele membre ale UE și cu agențiile UE de aplicare a legii în combaterea criminalității grave și organizate prin intermediul platformei EMPACT 2024-2025, prin continuarea participării la Planul operațional de acțiuni”.

45. Potrivit Biroului Național de Statistică, în anul 2024, pe teritoriul Republicii Moldova au fost înregistrate 24,6 mii infracțiuni, în creștere cu 2,5% comparativ cu anul 2023, dar în scădere cu 8,2%, comparativ cu anul 2022. Rata infracționalității, în anul 2024, a constituit 102 infracțiuni la 10 mii locuitori, comparativ cu 99 infracțiuni în anul 2023 și 108 infracțiuni în anul 2022.

46. Această scădere a numărului de infracțiuni din anul 2022 comparativ cu anul 2023, poate reflecta o serie de factori de la îmbunătățirea măsurilor de prevenire a criminalității, intensificarea activităților de combatere a criminalității, până la modificări în comportamentul infractorilor și comiterea a mai puține infracțiuni.

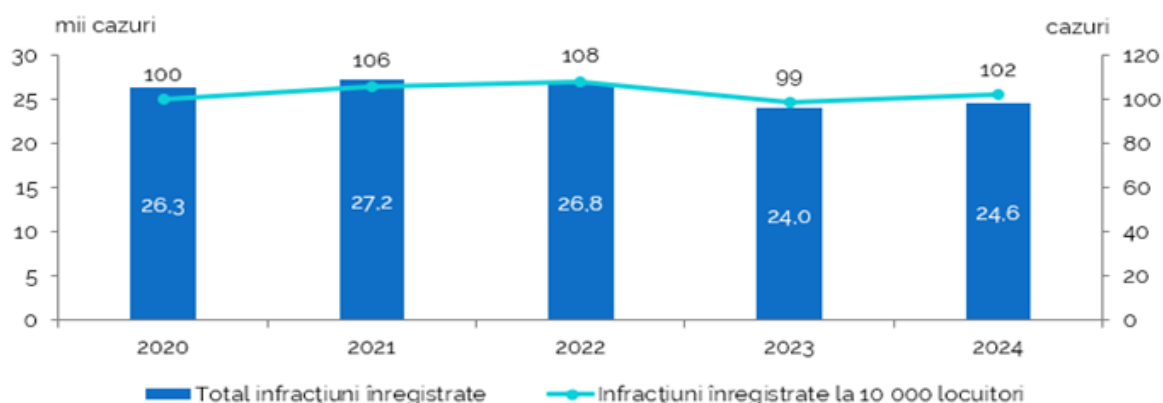

Figura 1. Rata infracționalității
Sursa: : Biroul Național de Statistică

47. Datele oferite ce către Serviciul Tehnologii Informaționale al Ministerului Afacerilor Interne relevă că în anul 2024, s-a înregistrat o scădere a infracțiunilor ușoare, fiind înregistrate 5418 (-15,05%) în comparație cu 6378 infracțiuni înregistrate în anul 2023 și 7373 infracțiuni (-13,5%) înregistrate în anul 2022.

48. Din numărul infracțiunilor înregistrate în anul 2024, 5348 infracțiuni (sau 21,7%) au fost infracțiuni excepțional de grave, deosebit de grave și grave, dintre care 734 infracțiuni (3,0%) au constituit infracțiuni excepțional de grave și deosebit de grave, iar 4614 (18,7%) infracțiuni grave.

49. Astfel, dacă în 2022 și 2023 fiecare a șasea infracțiune era din categoria celor excepțional de grave, deosebit de grave și grave, atunci în 2024 fiecare a cincea infracțiune a făcut parte din această categorie. Prin urmare, se impune necesitatea de a depune eforturi pentru prevenirea și combaterea infracțiunilor grave, care pot avea un impact semnificativ asupra securității și stabilității sociale. Este important ca măsurile de prevenire să fie adaptate corespunzător, iar resursele alocate pentru investigarea și combaterea acestora să fie suficiente și proporționale cu severitatea acestora.

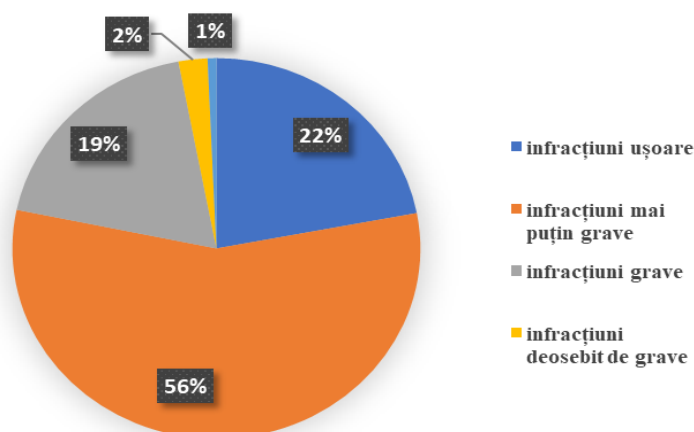

Figura 2. Coraportul categoriilor de infracțiuni înregistrate în 12 luni ale anului 2024

Sursa: : STI a MAI

50. Conform Biroului Național de Statistică, în anul 2024 au fost înregistrate 12,9 mii victime ale infracțiunilor. Ponderea bărbaților în numărul total de victime a constituit 55,2% comparativ cu 44,8% victime femei. Circa 37,4% din total de victime au fost înregistrate în mun. Chișinău, în mun. Bălți – 6,0%, în Cahul și Drochia câte 3,0%. La 10 mii locuitori au revenit 53 victime.

51. Respectiv, în anul 2024 se constată o creștere a numărului de victime, comparativ cu 11,5 mii victime în anul 2023 și o descreștere comparativ cu anul 2022, când au fost înregistrate 13,5 mii victime ale infracțiunilor.

52. Potrivit aceluiași date informații ale Biroului Național de Statistică, în anul 2024, au fost înregistrate circa 11,0 mii persoane care au comis infracțiuni, cu 2,0% mai puțin, comparativ cu anul 2023. La 10 mii locuitori au revenit 45,5 infractori. La 10 mii copii în vârstă de 0-17 ani au revenit 15,8 minori care au săvârșit infracțiuni.

53. În numărul total al persoanelor care au comis infracțiuni, ponderea bărbaților care au comis infracțiuni a constituit 92,1%, comparativ cu 7,9% femei.

	2022	2023	2024	2024 în % față de 2023
Total	13 482	11 246	11 021	98,0
Inclusiv pe sexe:				
Femei	1 059	1 018	866	85,1
Bărbați	12 423	10 228	10 155	99,3
Minori	1 039	735	802	109,1
Persoane care au săvârșit infracțiuni pentru prima dată	13 176	10 926	10 812	99,0
Persoane care anterior au comis infracțiuni	306	320	209	65,3
Persoane în vârstă aptă de muncă, dar fără ocupație	5 091	3 993	3 363	84,2
Persoane care au săvârșit infracțiuni în grup	685	553	420	75,9
Persoane care au săvârșit infracțiuni în stare de ebrietate	2 868	2 376	2 367	99,6

Figura: 3 Persoane care au comis infracțiuni

Sursa: Biroul Național de Statistică

54. În ansamblu, numărul de infracțiuni înregistrate în perioada 2022-2024 arată o scădere generală față de 2022 (aproape 10,4%). Prin urmare se observă o situație pozitivă în combaterea criminalității, dar și o fluctuație periodică în activitatea infracțională, care posibil să fie influențată atât de măsuri de prevenire și combatere, cât și de resursele autorităților, schimbări economice și sociale etc.

55. Această scădere a infracționalității reflectă progresele în combaterea criminalității și faptul că în continuare sunt necesare măsuri de prevenire a acesteia. Prin alocarea unor resurse financiare suficiente se va reuși oferirea unui răspuns proactiv la schimbările economice și sociale care pot influența comportamentele infracționale.

56. O amenințare la procesele democratice este Inteligența Artificială (IA). În ultimii ani, actorii ostili — atât statali, cât și nestatali — au început să folosească intensiv inteligența artificială generativă (IA) pentru a interveni în procesele democratice din întreaga lume, inclusiv în Moldova. IA este utilizată în:

56.1. Crearea și diseminarea de conținut manipulator, dezinformare politică, prin crearea și distribuirea de conținut fals sau manipulat (texte, imagini, video, inclusiv deepfakes);

56.2. Hărțuirea personalităților politice;

56.3. Spionaj cibernetic, atacuri prin inginerie socială, campanii de influențare și atacuri malware;

56.4. Răspândirea campaniilor de dezinformare prin rețele sociale.

57. Federația Rusă este identificată ca unul din principalii actori statali, iar campaniile acestora vizează destabilizarea încrederii în democrație, prin diviziune socială și manipulare informațională.

58. Actorii ostili folosesc IA generativă pentru:
- 58.1. Crearea de botnet-uri sociale și conținut automatizat viral;
 - 58.2. Manipularea algoritmilor rețelelor sociale, care favorizează conținutul polarizant;
 - 58.3. Hărțuirea cu conținut sexual fals (deepfakes), afectând în special femeile politicieni;
 - 58.4. Colectarea de big data: registre electorale, comportamente online, istoricul medical și psihografic al alegătorilor.
59. Evaluările arată că, deși majoritatea conținutului dezinformativ IA nu atinge vizibilitate semnificativă, o parte dintre ele este amplificată de comentatori interni sau algoritmi.
60. Pentru a combate amenințările IA asupra democrației, este necesar de consolidat reziliența instituțională. Parteneriatele internaționale și sprijinul reciproc în contracararea actorilor ostili transnaționali se regăsesc printre măsurile care ar trebui să fie aplicate pro activ, pentru a reduce impactul IA și a garanta integritatea democratică în era digitală.

Descrierea problemelor pe domenii particulare de intervenție

Secțiunea 1. Criminalitatea informatică

61. Evoluția crimei organizate în Republica Moldova în ultimii ani este strâns legată de evoluția criminalității cibernetice și de folosirea tot mai intensă a tehnologiilor informaționale și comunicațiilor în comiterea infracțiunilor. Crimele cibernetice cauzează pierderi financiare semnificative întreprinderilor, cetățenilor și sectorului public.
62. Republica Moldova, ca membru al comunității internaționale, se confruntă cu provocări tot mai mari în domeniul securității cibernetice. Procesul rapid de digitalizare și adoptarea tehnologiilor moderne expun atât statul, cât și cetățenii săi, la un număr crescând de atacuri cibernetice (ransomware, phishing ș.a.).
63. În 2024 au fost aprobate modificări la Legea privind prevenirea și combaterea criminalității informatice, care au intrat în vigoare la 15 noiembrie din același an.
64. Respectiv, conducătorii subdiviziunilor specializate în prevenirea și combaterea criminalității informatice din cadrul Ministerului Afacerilor Interne și Serviciul Informații și Securitate pot emite ordine de sistare a accesului la pagini web sau de eliminare a conținutului online la sursă.
65. Potrivit clasamentului indicilor pe țări ale “World Cybercrime Index”, publicat în aprilie 2024, Republica Moldova este clasată pe locul 15 la nivel global (din 97 țări evaluate) în ceea ce privește percepția experților internaționali asupra surselor de activitate cibernetică infracțională, indicând o poziționare alarmantă în rândul

statelor asociate cu generarea sau facilitarea atacurilor informatice. Această clasificare reflectă nu doar expunerea Republicii Moldovei la utilizarea teritoriului său ca platformă operațională pentru grupări infracționale transnaționale, ci și a vulnerabilității structurale în sistemele de prevenire, investigare și descurajare a criminalității cibernetice.

66. În perioada anului 2024, pentru săvârșirea infracțiunilor informatice și infracțiunilor din domeniul comunicațiilor electronice au fost pornite 135 cauze penale, în comparație cu 167 cauze pornite în anul 2023. Cele mai multe fapte comise în mediul online sunt infracțiunile ce atentează la patrimoniul financiar al cetățenilor. În perioada anului 2024, numărul infracțiunilor săvârșite cu utilizarea sistemelor informatice prin escrocherie a constituit 77 cauze (116 cauze în anul 2023), astfel cunoscând o dinamică descendentă față de perioada analogică a anului trecut, când au fost înregistrate cu 39 cauze mai mult.

67. Potrivit notei informațional analitică nr. 34/58-4506int. din 30.06.2025 „Abuzul și exploatarea sexuală a minorilor”, (2022-2024), în perioada 2022–2024, se observă o persistență a formelor de abuz sexual asupra copiilor facilitat de mediul digital. În acest interval, 64 de victime minore (6%) au fost supuse unor forme de agresiune sexuală în spațiul online. Aceste abuzuri presupun discuții on-line prin intermediul diferitor rețele de socializare, distribuirea, expedierea sau realizarea pozelor/video intime nude. În anul 2024, conform datelor statistice au fost înregistrate 24 de victime sau cu 9 victime mai multe decât în anul 2023.

68. Una din formele acestui fenomen constituie pornografia infantilă, manifestată prin descărcarea, utilizarea și răspândirea materialelor interzise. Astfel, potrivit raportului de activitate al poliției pentru anul 2024, se atestă o dinamică ascendentă a cazurilor de răspândire a pornografiei infantile prin intermediul rețelelor de schimb de fișiere și rețelelor de socializare, în anul 2024 fiind înregistrate 32 cauze penale, în comparație cu 23 cauze înregistrate în anul 2023.

69. Datele statistice indică necesitatea întreprinderii măsurilor eficiente de prevenire și control al acestor infracțiuni, în vederea atingerii unui standard ridicat de protecție a minorilor și a performanței în combaterea acestor forme grave de criminalitate.

70. Luând în considerație aspirațiile de integrare europeană și rigorile statului de drept în raport cu amenințările actuale la securitatea informațională, procesul continuu de dezvoltare și modernizare a tehnologiilor, consolidarea forțelor orientate la prevenirea și combaterea fenomenului infracțional în sectorul vizat rămâne o prioritate.

71. Totodată, Comisia Europeană a recomandat Republicii Moldova „să consolideze cadrul legal și capacitatea instituțională de evaluare a riscurilor și de combatere a criminalității cibernetice”.

72. Respectiv, se impune dezvoltarea cadrului normativ în partea ce ține de criminalitatea cibernetică, prevenirea și investigarea acesteia.

73. Capacitatea instituțională de prevenire și combatere a criminalității informatice trebuie consolidată continuu. Pentru a asigura eficiența investigațiilor inițiate de Poliție, este necesar să se investească în dotarea acestora cu tehnologii avansate de monitorizare și protecție, inclusiv instrumente de detectare a amenințărilor și soluțiilor de analiză a datelor cibernetice. De asemenea, organizarea de instruirii regulate va permite polițiștilor să se familiarizeze cu scenarii de atac cibernetic și să aplice proceduri eficiente de intervenție. Încheierea parteneriatelor internaționale va oferi acces la informații și resurse esențiale pentru prevenirea și combaterea atacurilor cibernetice, în timp ce schimbul de informații cu alte state va ajuta la abordarea amenințărilor comune.

74. Educația și conștientizarea publicului prin inițierea unor campanii naționale de conștientizare sunt esențiale pentru protejarea cetățenilor împotriva atacurilor cibernetice. Crearea de ghiduri și resurse accesibile pentru angajații Poliției va asigura o creștere a eficienței investigațiilor.

75. Realitatea demonstrează că copiii și tinerii prezintă un interes separat pentru activități online. Acest lucru este avantajos în multe domenii, dar crește, de asemenea, vulnerabilitatea acestui grup la implicarea în criminalitatea informatică, atât în ceea ce privește victimizarea informatică, cât și comiterea faptelor infracționale prin intermediul tehnologiilor informaționale.

76. Ținând cont de caracterul vulnerabil al victimelor acestui gen de infracțiuni, acestea fiind în special copii, se impune necesitatea intervenției și implementării acțiunilor descrise mai sus, pentru reducerea factorilor de risc care generează comiterea acestor infracțiuni, inclusiv asupra copiilor.

77. Neadoptarea unor măsuri adecvate pentru prevenirea și combaterea criminalității informatice poate genera efecte grave asupra securității individuale și sociale și anume :

77.1. Lipsa protecției în mediul online poate favoriza furtul datelor personale, în special în cazul utilizării nesecurizate a sistemelor informatice;

77.2. Expunerea copiilor la conținut online inadecvat vârstei, ce poate afecta sănătatea lor mintală și emoțională;

77.3. Vulnerabilitățile spațiului online permit creșterea numărului de infracțiuni comise prin intermediul tehnologiilor informaționale;

77.4. Creșterea numărului de infracțiuni comise prin intermediul tehnologiilor informaționale, precum comercializarea drogurilor, traficul de ființe umane și copii, precum și alte forme de abuz care pot afecta sănătatea mintală și emoțională;

77.5. Atacuri asupra infrastructurii critice, care pot duce la perturbarea funcționării instituțiilor statului cu potențial de declanșare a unor crize de securitate națională;

77.6. Creșterea fenomenului de cyberbullying (hărțuire online), având un impact negativ asupra integrării sociale și performanței școlare a copiilor;

77.7. Creșterea riscului de grooming – abordarea copiilor de către persoane cu intenții abuzive prin intermediul internetului este tot mai frecvent, în special în lipsa supravegherii parentale și a mecanismelor de protecție digitală;

77.8. Mediul online poate deveni un canal de recrutare pentru grupări extremiste, infracționale sau sectare, copiii fiind deosebit de vulnerabili la discursuri manipulative și mesaje radicale.

78. Toate acestea pot fi reduse prin implementarea Programului național de prevenire și combatere a criminalității pentru anii 2026-2030, care prevede măsuri concrete de protecție, prevenire și răspuns în domeniul criminalității cibernetice.

Secțiunea 2. Infracțiuni de natură economică

79. Infracțiunile economice au un impact negativ asupra societății, afectând economia, democrația și încrederea în instituții. Infracțiunile economice includ acte ilegale precum corupția, evaziunea fiscală, fraudă financiară, spălarea de bani, ș.a.

80. Criminalitatea economică afectează o parte tot mai mare a populației, din care motiv este necesar să creștem gradul de conștientizare cu privire la răspunderea penală pentru aceste infracțiuni.

81. Infracțiunile săvârșite în domeniul economic prezintă un grad ridicat de latență, care se datorează gradului de dezvoltare, în special a tehnologiilor informaționale, ceea ce determină noi forme de comitere a infracțiunilor, fiind adesea legată de criminalitatea transfrontalieră și internațională.

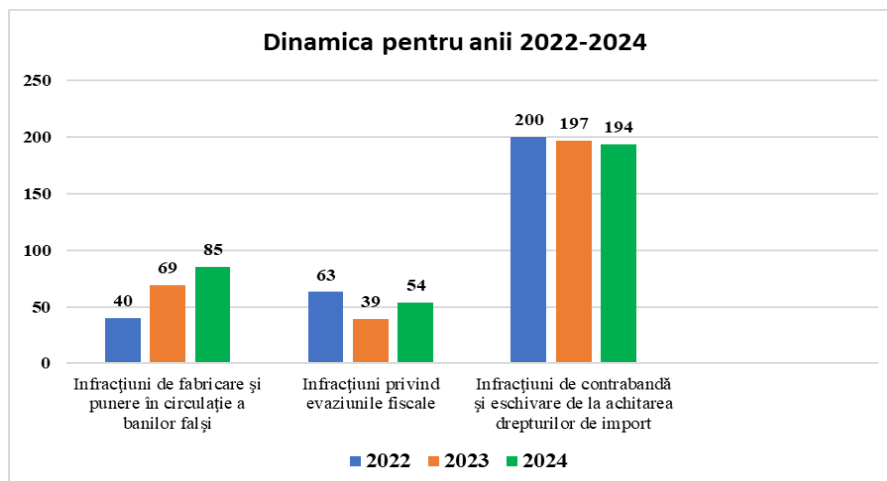

Figura 3 Dinamica infracțiunilor economice pe genuri de infracțiuni 2022-2024;
Sursa: Raportul Procuraturii Generale

Potrivit raportului privind activitatea Procuraturii Generale, în anul 2024, infracțiunile economice au înregistrat un trend crescător cu 60 cazuri (14,49%) comparativ cu anul 2023, inclusiv fabricarea banilor falși cu 16 cazuri (23,19%); evaziunea fiscală cu 15 cazuri

(38,46%); spălarea banilor cu 7 cazuri (+14,49%); contrabanda cu 9 cazuri (-4,66%). În 2023 infracțiunile economice au făcut parte din categoria infracțiunilor în descreștere cu 60 cazuri (-12,66%), inclusiv evaziunea fiscală cu 32 cazuri (-50,79%); spălarea banilor cu 5 cauze (-12,66%); contrabanda cu 9 cazuri (-4,66%) comparativ cu anul 2022.

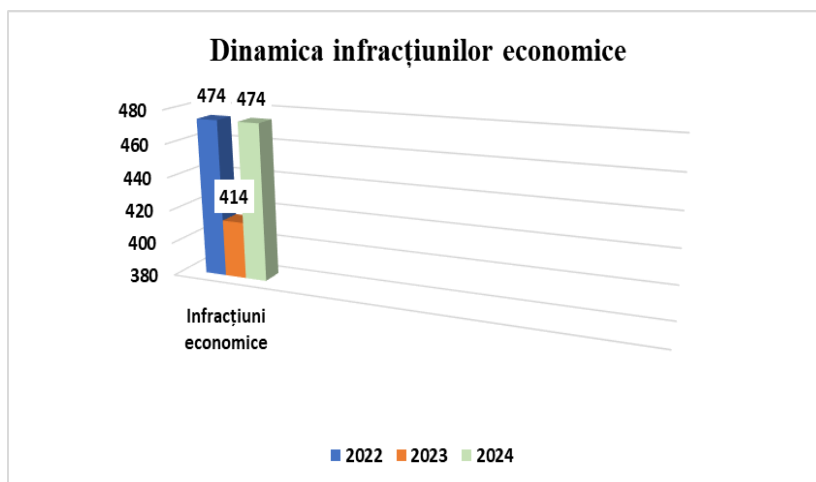

Figura 4 Dinamica infracțiunilor economice 2022-2024
Sursa: Raportul Procuraturii Generale

Comparând cele două perioade, în 2023 s-a înregistrat o scădere semnificativă a infracțiunilor economice, în mare parte datorită unei scăderi masive a cazurilor de evaziune fiscală. Fabricarea banilor falși a crescut semnificativ. Acesta poate fi un indicator al unei mai mari disponibilități a tehnologiilor de falsificare

sau o adaptare a infractorilor la noile măsuri de protecție a banilor.

82. Infracțiunile de contrabandă și eschivare de la plata drepturilor de import rămâne una dintre principalele forme de infracțiuni economice care afectează siguranța economică a statului. Cele mai frecvente cazuri se referă la produsele supuse regimurilor fiscale speciale, cum ar fi tutunul și alcoolul, bunurile restricționate (medicamente, precursori pentru medicamente/explozibil, cu dublă destinație etc), dar și bunuri comerciale de uz general, introduse ilegal pentru a evita obligațiile vamale.

83. În prezent, combaterea eficientă a contrabandei și eschivarea de la plata drepturilor de import este afectată de mai mulți factori. În primul rând, metodele utilizate devin tot mai sofisticate, inclusiv disimularea în compartimente special amenajate sau folosirea transportului ca acoperire. De asemenea, infrastructura din unele puncte de trecere a frontierei rămâne subdezvoltată, lipsind echipamentele moderne pentru control non-intruziv. Cooperarea între autoritățile responsabile de control este adesea limitată de lipsa unui mecanism comun de analiză operațională a riscurilor, ceea ce reduce eficiența analizei de risc în activitățile de control. În paralel, sistemele informaționale nu sunt încă interconectate suficient pentru a permite accesul rapid și integrat la datele despre transporturi, documentele însoțitoare și istoricul operatorilor economici.

84. În acest context, este necesară consolidarea capacității de detecție și reacție a autorităților abilitate. Un element-cheie îl reprezintă crearea și utilizarea unui sistem comun de analiză a riscurilor, care să integreze date din multiple surse și să permită anticiparea activităților de contrabandă și eschivare de la plata drepturilor de import, prin identificarea timpurie a fluxurilor atipice, rutelor riscante sau actorilor implicați. Totodată, deoarece infracțiunile de contrabandă și eschivare de la plata drepturilor de import poartă un caracter transfrontalier, este de o importanță majoră cooperarea internațională prin intermediul schimbului de informații și desfășurarea investigațiilor comune internaționale.

85. Criminalitatea economică se clasează pe primul loc în ceea ce privește valoarea prejudiciului financiar cauzat. Alarmantă pare situația că potrivit datelor oferite de către Serviciul Tehnologii Informaționale, în anul 2024, doar 69 (sau 14,5%) de cauze penale din această categorie au fost finisate, în anul 2023 – 65 cauze (15,7%), iar în 2022 - 67 cauze (14,14%), fapt din care rezultă că procesul de documentare a acestor infracțiuni este relativ complex, fiind necesare anumite cunoștințe privind identificarea și investigarea acestora.

86. Potrivit Serviciului Tehnologii Informaționale al Ministerului Afacerilor Interne, în anul 2024, au fost înregistrate 45 (37 bărbați și 8 femei) persoane care au comis infracțiuni economice. Dintre acestea, 9 (8 bărbați și 1 femeie) persoane au comis infracțiunea de fabricare a banilor falși, iar 22 (17 bărbați și 5 femei) persoane au comis infracțiunea de contrabandă.

87. Adoptarea modificărilor la Legea cu privire la prevenirea spălării banilor și finanțării terorismului, a modificărilor Legii nr. 75/2020 privind procedura de constatare a încălcărilor în domeniul prevenirii spălării banilor și finanțării terorismului și modul de aplicare a sancțiunilor, a Legii nr. 25/2016 privind aplicarea măsurilor restrictive internaționale, precum și a adoptării Legii nr. 34/2024 privind efectuarea decontărilor în numerar și pentru modificarea unor acte normative se numără printre principalele realizări înregistrate de Republica Moldova în domeniul prevenirii și combaterii spălării banilor și finanțării terorismului.

88. Modificările aprobate prin Legea nr. 268/2024 au constituit pași importanți în alinierea cadrului normativ intern la Recomandările Grupului de Acțiune Financiară Internațională (FATF). Subsidiar, autoritățile competente au aprobat acte normative secundare, care au generat procese de reformare și consolidare a sistemului național de prevenire și combatere a spălării banilor și finanțării terorismului. Autoritățile competente au desfășurat evaluări ale riscurilor de spălare a banilor și finanțare a terorismului pentru următoarele sectoare: utilizarea persoanelor juridice, fiduciilor și construcțiilor juridice similare în scopul spălării banilor și finanțării terorismului; activele virtuale și furnizorii de servicii privind activele virtuale; utilizarea organizațiilor necomerciale în scopul finanțării terorismului.

89. Pe parcursul perioadei 2022-2024, Direcția pentru investigarea infracțiunilor legate de spălarea banilor și finanțarea terorismului a Inspectoratului Național de Investigații din cadrul Poliției a înregistrat o creștere semnificativă a volumului activității, ca urmare a intensificării colaborării cu Serviciul pentru Prevenirea și Combaterea Spălării Banilor (SPCSB) și a numărului în creștere de diseminări primite pentru analiză.

90. Conform raportului MONEYVAL publicat în luna mai 2025, Republica Moldova a înregistrat progrese considerabile în alinierea la standardele internaționale privind prevenirea și combaterea spălării banilor și finanțării terorismului. Din cele 40 de recomandări ale Grupului FATF, 9 sunt considerate complet implementate, 28 sunt

implementate în mare măsură, iar 3 sunt parțial implementate. Această evoluție reflectă un angajament real din partea autorităților, însă raportul subliniază în continuare necesitatea consolidării capacității instituționale și operaționale, în special în ceea ce privește: eficiența investigațiilor financiare și a urmăririi penale a infracțiunilor de spălarea banilor; confiscarea extinsă a bunurilor parvenite din infracțiuni; monitorizarea și supravegherea efectivă a entităților raportoare nefinanciare, precum și transparența beneficiarilor efectivi a persoanelor juridice. Raportul reiterează că Republica Moldova trebuie să treacă de la un cadru legislativ care în mare parte este aliniat standardelor internaționale, la o implementare efectivă și sustenabilă în practică prin creșterea gradului de cooperare interinstituțională, alocarea resurselor adecvate și instruirea continuă a personalului implicat în combaterea infracțiunilor economice-financiare.

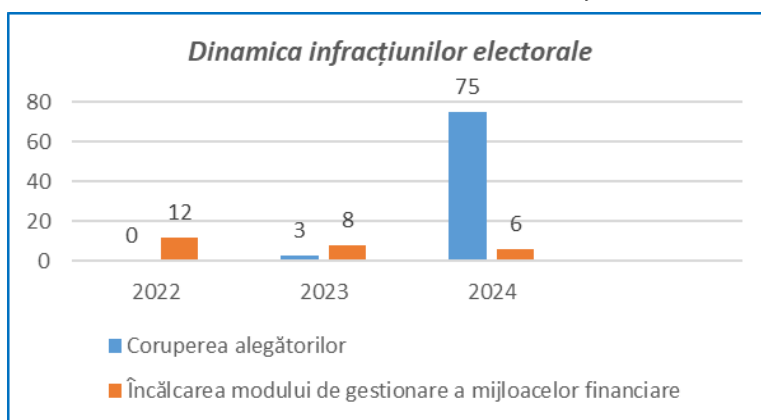
Secțiunea 3. Coruperea electorală și finanțarea ilegală a partidelor politice

91. Un fenomen actual care afectează Republica Moldova constituie fenomenul *corupției electorale și finanțării ilegale a partidelor politice*.

92. Prin Hotărârea Curții Constituționale nr. 25 din 28.11.2024 cu privire la confirmarea rezultatelor alegerilor și la validarea mandatului de Președinte al Republicii Moldova, Curtea a reținut că numărul cazurilor de corupere a alegătorilor raportat de autoritățile de investigație și quantumul mijloacelor financiare sechestrate scot în evidență amploarea acestui fenomen.

93. În context, Curtea a considerat ca autoritățile trebuie să depună toate eforturile pentru a preveni asemenea cazuri, reținând că ar putea fi îmbunătățite mecanismele de combatere a corupției electorale și politice, întrucât evenimentele care au avut loc au demonstrat vulnerabilitatea autorităților publice în fața sarcinii de a face față fenomenului de corupere a alegătorilor.

94. Subiectul în referință a fost discutat în repetate rânduri în cadrul ședinței Consiliului Suprem de Securitate, fiind calificat ca cea mai mare amenințare la adresa democrației din Republica Moldova. Centrul Național Anticorupție (CNA) a emis mai multe decizii de aplicare a sancțiunilor contravenționale și a inițiat cauze penale în acest sens, identificând o parte din persoanele implicate în distribuirea resurselor financiare ilegale, parte a unui grup criminal condamnat definitiv pentru fraudă bancară.

Figură 5 Dinamica infracțiunilor electorale 2022-2024
Sursa: Serviciul Tehnologii Informaționale al MAI

95. Potrivit informațiilor înregistrate, în anul 2024 se atestă o creștere a cauzelor penale pornite pe coruperea alegătorilor, fiind înregistrate 75 cauze, în comparație cu 3 cauze în 2023. În anul 2022 nu a fost înregistrate infracțiuni de acest gen. Un indiciu ce justifică intervenție în investigarea acestor fapte este numărul mic de cauze penale în care urmărirea penală a fost finisată, acesta constituind doar 7 cauze finisate în 2024.

96. O descreștere se înregistrează la capitolul infracțiunii prevăzute la art. 181² din Codul penal „Încălcarea modului de gestionare a mijloacelor financiare ale partidelor politice sau ale fondurilor electorale” fiind înregistrate 6 cauze în 2024, 8 cauze în 2023 și 12 cauze în 2022.

97. Procesele penale desfășurate au permis identificarea unor rețele complexe de corupere a alegătorilor, stabilind conexiuni clare între organizatorii schemelor, intermediari și beneficiarii finali ai acestor infracțiuni.

98. În scopul prevenirii și combaterii acestor cazuri, se impune intervenția și implementarea unor acțiuni eficiente pentru perfecționarea mecanismelor existente, aplicarea măsurilor asiguratorii în privința tranzacțiilor sau bunurilor suspecte cu proveniență ilicită, intensificarea activității în vederea consolidării securității naționale dar și instruirea specialiștilor în acest sens.

99. Neadoptarea unor politici coerente și măsuri concrete pentru prevenirea și combaterea infracțiunilor cu caracter economic poate genera consecințe sistemice grave asupra statului de drept, a încrederii publice și a dezvoltării economice durabile. Printre riscurile majore se pot enumera următoarele:

99.1. Lipsa unor sancțiuni adecvate și a unui cadru eficient de descurajare contribuie în mod direct la sporirea comiterii infracțiunilor economice și favorizează extinderea rețelelor infracționale specializate în acest tip de infracțiuni;

99.2. Percepția că persoanele cu influență politică, economică sau instituțională ar putea evita aplicarea pedepselor penale subminează încrederea publică în justiție și în funcționalitatea echitabilă a instituțiilor statului;

99.3. Percepția unei economii vulnerabile la corupție și spălare de bani ce afectează climatul investițional și pune în pericol credibilitatea angajamentelor internaționale ale Republicii Moldova, inclusiv în contextul procesului de aderare la Uniunea Europeană.

Secțiunea 4. Infracțiuni privind viața sexuală

100. Libertatea și inviolabilitatea sexuală constituie drepturi fundamentale, protejate atât prin instrumente internaționale, cât și de cadrul normativ național. Acestea sunt consacrate în tratate internaționale la care Republica Moldova este parte, precum Convenția Europeană a Drepturilor Omului (art. 3 și art. 8), Convenția ONU privind Drepturile Copilului, precum și Convenția Consiliului Europei privind protecția copiilor împotriva exploatării sexuale și abuzului sexual (Convenția de la Lanzarote). Totodată, Moldova a ratificat Convenția de la Istanbul angajându-se să

adopte măsuri legislative și instituționale eficiente pentru prevenirea și combaterea violenței sexuale, inclusiv asupra femeilor și copiilor. Republica Moldova a realizat progrese semnificative în protecția libertății și inviolabilității sexuale, în mod special prin legea de modificare a unor acte normative (asigurarea drepturilor victimelor în cazul infracțiunilor privind viața sexuală și violența în familie) nr. 316/2022. Modificările operate au vizat redefinirea infracțiunilor precum violul, acțiunile sexuale neconsimțite și hărțuirea sexuală, punându-se accent pe consimțământul liber exprimat, în conformitate cu standardele internaționale din domeniu. Legea de modificare prevede pedepsirea distinctă a faptelor comise asupra minorilor sau în contexte de vulnerabilitate, precum și sancționarea difuzării conținutului sexual în scop de răzbunare. Totodată a fost consolidat regimul de protecție a victimelor prin noi drepturi procedurale, informare privind serviciile de sprijin și reguli speciale de audiere în procesul penal și civil.

101. Cu toate acestea, se constată o creștere a infracțiunilor privind viața sexuală, în anul 2024, fiind înregistrate 582 infracțiuni, în comparație cu 551 infracțiuni în anul 2023 și 563 infracțiuni în anul 2022.

102. Potrivit datelor oferite de Serviciul Tehnologii Informaționale al MAI se constată că în anul 2024 au fost înregistrate în total 539 victime ale infracțiunilor privind viața sexuală, în anul 2023 – 503 victime, iar în 2022 – 505 victime.

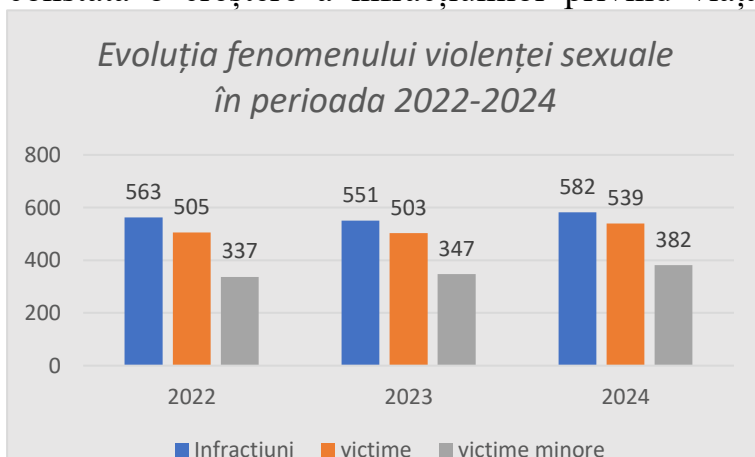

Figura 6 Evoluția fenomenului violenței sexuale 2022-2024
Sursa: Serviciul Tehnologii Informaționale al MAI

103. Cu referire la victimele infracțiunilor privind viața sexuală, analiza denotă că victimele acestor infracțiuni sunt preponderent femei. Respectiv, în anul 2024 au fost înregistrate 483 victime femei/56 victime bărbați, în comparație cu 458 femei/45 bărbați în 2023 și 455 femei/50 bărbați în anul 2022.

104. Din totalul de victime înregistrate în anul 2024 - 382 victime au fost minore, în comparație cu 347 victime minore în 2023 și 337 victime minore în 2022.

105. Majorarea în anul 2024 a numărului de victime ale abuzului sexual, se poate datora, fie raportării mai frecvente a cazurilor comise de către cetățeni, instituțiilor statului (pentru protecție și suportul necesar), fie că această creștere semnalează majorarea fenomenului infracțional privind viața sexuală în rândul minorilor.

106. Astfel, tendința de comitere a infracțiunilor în mediul rural crește cu fiecare an, de la 220 cazuri în anul 2022, 238 cazuri în anul 2023 și 264 cazuri în anul 2024. Comparativ cu anul 2023, în anul 2024 numărul cazurilor săvârșite în mediul

rural a crescut cu 26 cazuri. Datele prezentate sugerează că copii în mediul rural sunt mai des agresați sau abuzați sexual comparativ cu mediul urban.

107. Datele analizate indică faptul că, în majoritatea cazurilor, abuzurile și exploatarea sexuală a minorilor sunt comise de persoane cunoscute victimelor, adesea având legături apropiate cu acestea – inclusiv de natură familială. Cazurile de abuz sexual în rândul minorilor săvârșite din partea membrilor de familie au crescut în anul 2024, fiind înregistrate 103 victime minore comparativ cu 82 victime în anul 2023 și 94 în anul 2022. Potrivit notei informațional analitică nr.34/58-4506int. din 30.06.2025 „Abuzul și exploatarea sexuală a minorilor” (2022-2024), o tendință îngrijorătoare persistă în ceea ce privește cazurile în care tații își abuzează sexual fiicele, indiferent dacă sunt fiice biologice, adoptive, vitrege sau ale concubinei, înregistrându-se 9,28% sau 103 cazuri în perioada anilor 2022-2024.

108. Ținând cont de numărul crescător al infracțiunilor precum și de caracterul vulnerabil al victimelor, acestea fiind femei și copii, se impune necesitatea intervenției și implementării acțiunilor pentru reducerea factorilor de risc care generează comiterea acestor infracțiuni, inclusiv asupra copiilor, dezvoltarea mecanismelor de intervenție, asigurarea protecției victimelor, precum și consolidarea capacităților specialiștilor care intră în contact cu aceste categorii de victime.

109. Aceste acțiuni sunt justificate și de prevederile Convenției Consiliului Europei pentru protecția copiilor împotriva exploatării sexuale și a abuzurilor sexuale, care stabilește statelor obligații să asigure că toți copiii primesc, în cadrul învățământului primar și secundar, informații cu privire la riscurile exploatării sexuale și abuzurilor sexuale, și mijloacele prin care se pot apăra. Aceste informații, vor acorda o atenție specială situațiilor de risc, inclusiv care implică folosirea noilor tehnologii ale informației și comunicațiilor.

110. În context, Convenția de la Lanzarote cere să fie asigurate cercetările și procedurile, inclusiv penale în corespundere cu interesul superior al copilului; să fie asigurată o abordare protectoare față de victime, pentru a nu agrava trauma trăită de copil, iar răspunsul justiției penale să fie însoțit de măsurile necesare de asistență, să fie exercitat cu prioritate și fără întârzieri nejustificate.

111. Consiliul Europei a adoptat la 11 mai 2011 Convenția privind prevenirea și combaterea violenței împotriva femeilor și a violenței domestice (Convenția de la Istanbul). Adoptarea Convenției de la Istanbul este o confirmare a înțelegerii și recunoașterii, de către statele membre ale Consiliului Europei, că la nivel național și regional femeile sunt expuse unui risc mai mare de violență de gen decât bărbații, Respectiv, Convenția asigură un minim de garanții pentru siguranța femeilor împotriva diverselor forme de violență – fizică, psihologică, sexuală, economică.

112. Odată cu ratificarea acestei Convenții, țara noastră este monitorizată de către Grupului de experți în intervenția contra violenței împotriva femeilor și a

violentei domestice (în continuare GREVIO), asupra modului de implementare a Convenției.

113. Potrivit estimărilor GREVIO, în ultima perioadă experiențele femeilor și fetelor, care au trecut prin violență în bază de gen, sunt amplificate sau facilitate de tehnologie, în special de tehnologia utilizată în mediile online și digitale. În consecință, violența împotriva femeilor, comisă în sfera digitală, are impact grav asupra vieții, sănătății psihologice și fizice, a siguranței și a reputației acestora.

114. GREVIO observă, că diferitele forme de violență împotriva femeilor care apar în sfera digitală și cele care apar în lumea fizică nu se exclud reciproc și adesea se suprapun unele cu altele. Deci, este important să nu se treacă cu vederea dimensiunea digitală a violenței acolo unde este prezent abuzul fizic și sexual.

115. În Recomandarea Generală nr.1 GREVIO privind dimensiunea digitală a violenței împotriva femeilor, violența comisă în sfera digitală este recunoscută ca o dimensiune distinctă, însă, nu separată a violenței împotriva femeilor.

116. Printre formele de violență săvârșite cu utilizarea mijloacelor digitale care intră în sfera comportamentului intenționat și pe care, potrivit GREVIO, Convenția de la Istanbul, obligă statele părți să le recunoască drept crime, se enumeră în special:

116.1. Violența psihologică online (articolul 33);

116.2. Urmărirea online sau urmărirea în scop de hărțuire, cu utilizarea tehnologiei (articolul 34);

116.3. Hărțuirea sexuală online sau cu mijloace digitale (articolul 40).

117. Conform cerințelor Convenției, statele părți trebuie să întreprindă măsuri legislative și de altă natură necesare pentru a exercita diligența cuvenită în vederea prevenirii, investigării, pedepsirii și acordării de compensații echitabile pentru actele de violență care fac obiectul Convenției.

118. Pentru a spori eficiența actului normativ menționat, în calitate de instrument de prevenire și combatere a violenței împotriva femeilor, inclusiv din perspectiva implementării Recomandării Generale nr.1 GREVIO, este necesară operarea unor modificări și completări ale Codului Penal, cu dispoziții care stabilesc răspundere pentru comiterea hărțuirii sexuale și actelor de persecuție prin intermediul tehnologiei informaționale și comunicațiilor electronice, precum și includerea unor noi circumstanțe agravante.

119. Concomitent, din perspectiva asigurării unui mecanism de colectare a datelor privind violența împotriva femeilor este necesar colectarea statisticilor dezagregate după forma de violență, sex, vârstă, tipul de violență, relația dintre victimă și agresor, localizare geografică, numărul de sesizări a actelor de violență, numărul de cauze pornite, numărul de condamnări, numărul de ordonanțe de protecție, date privind copiii victime/martori, compensațiile acordate victimelor, statutul de refugiat acordat victimelor violenței.

120. Neadoptarea unor politici și măsuri eficiente în prevenirea, investigarea și sancționarea infracțiunilor ce vizează libertatea și inviolabilitatea sexuală generează consecințe profunde asupra societății, în mod special asupra victimelor, și anume:

120.1. Crește riscul de victimizare repetată, în special în cazul categoriilor vulnerabile, precum femeile, copii, persoanele cu dizabilități, care pot deveni ținte ale abuzurilor în lipsa unui sistem eficient de protecție și reacție din partea instituțiilor statului;

120.2. Consolidează cultura tăcerii, descurajând raportarea cazurilor și perpetuarea stigmatizării victimelor;

120.3. Consecințe grave asupra sănătății mintale, fizice și sociale ale victimelor, afectând capacitatea acestora la reintegrare și participare activă în viața socială

Secțiunea 5. Infracțiuni contra patrimoniului

121. În anul 2024, pe fonul unei rate a șomajului ridicate și al condițiilor de trai precare, în contextul agravat al unei inflații și scăderea veniturilor, infracțiunile patrimoniale reprezintă o treime (35,4%) din totalul infracțiunilor săvârșite în Republica Moldova și înregistrează o tendință descrescătoare în ultima perioadă. În anul 2024, au fost înregistrate 8710 infracțiuni (-12,97%) în comparație cu 10008 infracțiuni în anul 2023 și 11572 infracțiuni în anul 2022.

122. Aceste tendințe confirmă că dificultățile economice nu doar favorizează evoluția infracționalității contra patrimoniului, dar diversifică modurile de operare, prin implicarea tinerilor și escaladarea fenomenului în mediu urban, unde se concentrează 60% din totalul infracțiunilor.

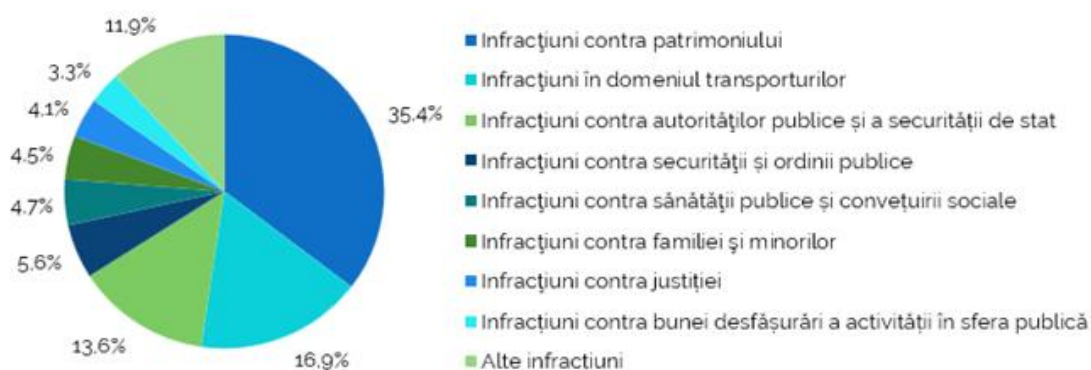

Figura 7. Structura infracțiunilor înregistrate după categorii, 2024

Sursa: : Biroul național de statistică

123. În cadrul activităților de urmărire penală și investigare a infracțiunilor contra patrimoniului, Poliția a reușit stabilirea autorilor în proporție de 49,05%.

124. În anul 2024, la comiterea infracțiunilor contra patrimoniului au fost implicate 2813 (2514 bărbați și 229 femei) persoane. Cele mai multe persoane au comis

infracțiuni de furt – 1876 (1668 bărbați și 208 femei) persoane, 275 (255 bărbați și 20 femei) persoane au comis infracțiunea de jaf, 291 (259 bărbați și 32 femei) persoane au comis escrocherii, 151 (119 bărbați și 32 femei) persoane au comis pungășii, iar 36 (toți bărbați) persoane au comis infracțiunea de tâlhărie. Concomitent, se constată că la comiterea acestui gen de infracțiuni sunt implicați și minorii. Astfel, în anul 2024, cu participarea minorilor au fost comise 225 infracțiuni de furt, (-15% față de 2023), 33 de jafuri (+3,12% față de 2023), 3 tâlhării (-25% față de 2023).

125. De asemenea, datele statistice demonstrează că 6638 infracțiuni au fost comise în regiuni urbane, iar 2155 infracțiuni – în regiuni rurale.

126. Din totalul infracțiunilor înregistrate, cel mai mare număr a constituit infracțiunile de furt, 4362 infracțiuni înregistrate în anul 2024, în comparație cu 5692 infracțiuni înregistrate în 2023 și 7636 infracțiuni în anul 2022.

127. Analizând statistic nivelul criminalității în perioada 2022-2024, se remarcă faptul că ponderea infracțiunilor contra patrimoniului a continuat să fie dominantă, reprezentând o proporție semnificativă din totalul infracțiunilor înregistrate în fiecare an.

128. Astfel, în 2022, au fost raportate 11.573 de infracțiuni contra patrimoniului, dintre care 7.639 furturi, 1.930 escrocherii și 843 pungășii. În 2023, numărul infracțiunilor contra patrimoniului a scăzut ușor la 10.008, cu 5.692 furturi, 2.650 escrocherii și 694 pungășii, iar în 2024, ponderea acestora a constituit 17,73% din totalul infracțiunilor, înregistrându-se 8.710 infracțiuni

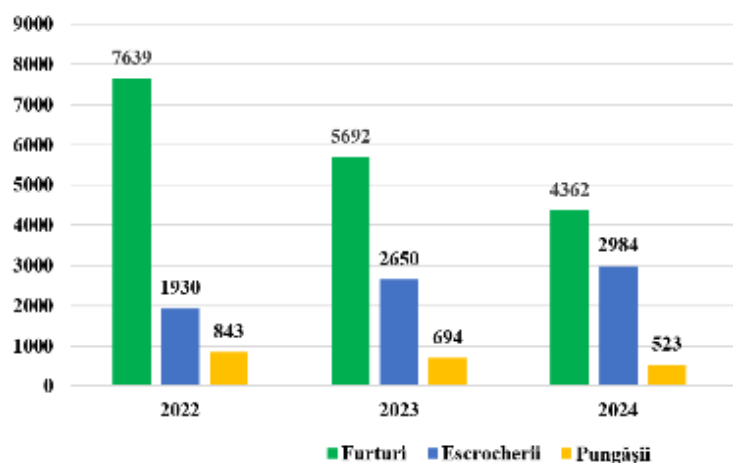

Figura 8. Dinamica infracțiunilor furt, escrocherii și pungășii perioada 2022-2024

Sursa: Serviciul Tehnologii Informaționale al MAI

înregistrându-se 8.710 infracțiuni contra patrimoniului, dintre care 4.362 furturi, 2.984 escrocherii și 523 pungășii. Astfel, în ciuda fluctuațiilor numerice, tendința de dominare a infracțiunilor contra patrimoniului a rămas constantă pe parcursul celor trei ani analizați.

129. Astfel, escrocheriile au continuat să reprezinte o problemă majoră, având o varietate de forme, fiecare vizând exploatarea vulnerabilităților sociale și economice ale cetățenilor. Tipologiile de escrocherii, reflectă în primul rând adaptabilitatea infractorilor la noile tehnologii și la schimbările din comportamentul public.

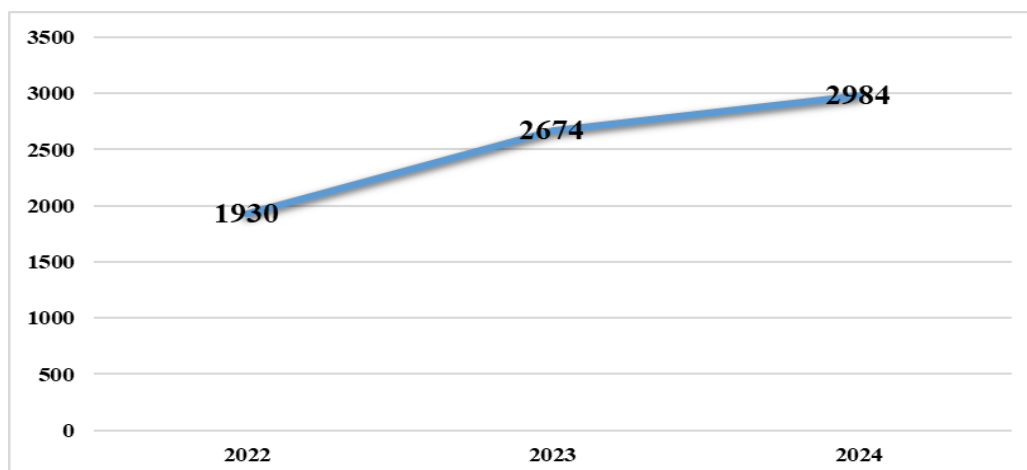

Figura 9. Dinamica infracțiunilor de escrocherie înregistrate în anii 2022 - 2024

130. Escrocheriile telefonice și online s-au răspândit semnificativ, în special cele care se bazează pe manipularea victimei prin presiune psihologică și înșelăciune. Un exemplu este escrocheria „ruda implicată într-un accident”, în care infractorii contactează victimele, pretinzând că un membru al familiei lor a fost implicat într-un accident grav și cer bani pentru acoperirea unor cheltuieli urgente, precum spitalizarea sau eliberarea din detenție.

131. Inspectoratul General al Poliției a lansat o campanie de informare menită să prevină escrocheriile de tipul „ruda implicată în accident rutier”, care continuă să prejudicieze cetățenii de sume semnificative de bani. Mesaje informative au fost difuzate în diferite locații din capitală și raioanele țării, inclusiv în centre comerciale, transport public, piețe și gări auto. Campania a avut ca scop educarea publicului, oferind recomandări pentru a preveni aceste tipuri de escrocherii, în special prin sfaturi legate de verificarea situațiilor înainte de a lua decizia de a transfera sume de bani.

132. O altă metodă utilizată de escroci este prezentarea drept angajat al unei bănci. Aceștia contactează victimele, se prezintă a fi reprezentanți ai unei instituții financiare și conving victimele să furnizeze informații sensibile, cum ar fi date personale sau detalii despre cardurile bancare, sau chiar să transfere bani în conturile infractorilor.

133. Se constată faptul că escrocii se adaptează la noile tehnologii și tendințe economice, reieșind din faptul că sub pretextul investițiilor și asistenței în tranzacționarea criptomonedelor, aceștia obțin de la victime mijloacele financiare.

134. Totodată, aceștia pot opera și din afara Republicii Moldova. Pentru a atrage interesul persoanelor să investească în platformele fantomă, infractorii utilizează rețelele de socializare, în special „Facebook” și „Instagram”, pentru a distribui clipuri video manipulate cu ajutorul inteligenței artificiale. Acestea conțin secvențe audio, foto și video truate ale demnitarilor de stat, politicienilor sau altor personalități publice. În

plus, aceleași grupuri de infractori se prezintă adesea drept avocați sau juriști, susținând că pot ajuta victimele să recupereze banii pierduți, ceea ce, în realitate, nu este adevărat.

135. Pentru a răspunde provocărilor legate de înșelăciuni și fraude, în continuare e necesar de întreprins măsuri, cum ar fi:

135.1. Inițierea/intensificarea campaniilor naționale de informare continuă prin intermediul televiziunii, radioului și rețelelor sociale, pentru a sensibiliza publicul, în special cei din localitățile urbane, cu privire la riscurile și metodele de înșelăciune din diverse domenii, inclusiv îndrumări practice și recomandări clare pentru prevenirea acestora;

135.2. Promovarea unor informări regulate și coordonate din partea instituțiilor relevante și furnizorilor de servicii de comunicații electronice accesibile publicului, pentru a asigura o comunicare constantă și eficientă cu publicul, prevenind astfel riscurile asociate cu fraudele și abuzurile financiare.

136. Pentru a preveni victimizarea cetățenilor în fața fraudelor online și a escrocheriilor financiare, sunt binevenite implementarea unei serii de măsuri de educație digitală și financiară, cum ar fi:

136.1. Introducerea în programa școlară a cursurilor de educație digitală, în special în gimnaziu și liceu, cu accent pe recunoașterea metodelor comune de înșelăciune online și comportamente sigure în mediul digital;

136.2. Organizarea de seminare gratuite dedicate persoanelor vulnerabile, în special vârstnicilor, pensionarilor și persoanelor cu venituri reduse, pentru a-i ajuta să identifice și să evite fraudele de orice gen;

136.3. Elaborarea și distribuirea de ghiduri tipărite, concise și accesibile, care să descrie cele mai frecvente metode de escrocherie, prezentate într-un limbaj clar, adaptat nevoilor publicului larg, în special al celor mai expuși riscurilor.

137. Pentru a reduce riscul de fraudă financiară și înșelăciuni, este esențială implicarea activă a instituțiilor bancare și a furnizorilor de servicii de comunicații electronice accesibile publicului, prin întreprinderea măsurilor esențiale, cum sunt: implementarea de sisteme automate de filtrare și avertizare, care să alerteze clienții în timp real atunci când efectuează transferuri suspecte – de exemplu, către conturi off-shore, portofele de criptomonede sau conturi personale fără justificare clară sau introducerea unui sistem automat de blocare a apelurilor de tip „spoofing”, prin care infractorii folosesc numere false ce par a fi ale băncilor sau instituțiilor publice, pentru a obține date personale sau financiare de la cetățeni. La sigur că transmiterea regulată de notificări push din partea băncilor către clienți, cu mesaje de tipul: „*Nu divulga niciodată datele cardului sau codurile primite prin SMS*”, pot crește gradul de conștientizare și vigilență în rândul utilizatorilor.

138. Deși în ultima perioadă se constată o descreștere a numărului acestui gen de infracțiuni, se impune întreprinderea măsurilor în vederea diminuării în continuare

a infracțiunilor contra patrimoniului, descoperirea acestora și asigurarea restituirii la maxim a prejudiciului cauzat victimelor.

139. Neintervenția în domeniul infracțiunilor contra patrimoniului poate duce la amplificarea acestora și la normalizarea comportamentelor infracționale. În lipsa unor măsuri concrete:

139.1. Infractorii vor continua să abuzeze de vulnerabilitățile sociale, ceea ce poate determina creșterea numărului victimelor în special din medii social vulnerabile;

139.2. Lipsa unor reacții instituționale poate genera reducerea încrederii cetățenilor în autoritățile responsabile de combaterea acestui fenomen:

139.3. Favorizarea consolidării rețelelor infracționale, inclusiv prin extinderea escrocheriilor în mediul online.

Secțiunea 6. Infracțiunile care atentează la viața și la sănătatea persoanei

140. Viața și sănătatea reprezintă drepturi fundamentare consacrate prin art. 24 din Constituția Republicii Moldova, precum și prin tratatele internaționale la care Republica Moldova este parte. Neasigurarea unei protecții eficiente a acestor drepturi, în special în fața unor astfel de fenomene ca omuciderile, integritatea fizică sau lipsa intervențiilor în cazuri de urgență subminează în mod direct autoritatea instituțiilor statului și credibilitatea instituțiilor judiciare și de ordine publică.

141. În anul 2024 au fost înregistrate 765 infracțiuni privind viața și sănătatea persoanei, în comparație cu 775 infracțiuni înregistrate în anul 2023 și 830 infracțiuni în anul 2022. Din această categorie de infracțiuni, ponderea cea mai mare au constituit infracțiunile ce țin de vătămarea integrității corporale, fiind înregistrate câte 589 infracțiuni în 2024 și 2023, iar în 2022 – 637 infracțiuni.

142. În anul 2024, au fost înregistrate 129 infracțiuni de omor intenționat (-3,73%) în comparație cu 134 infracțiuni în anul 2023 și 136 în anul 2022.

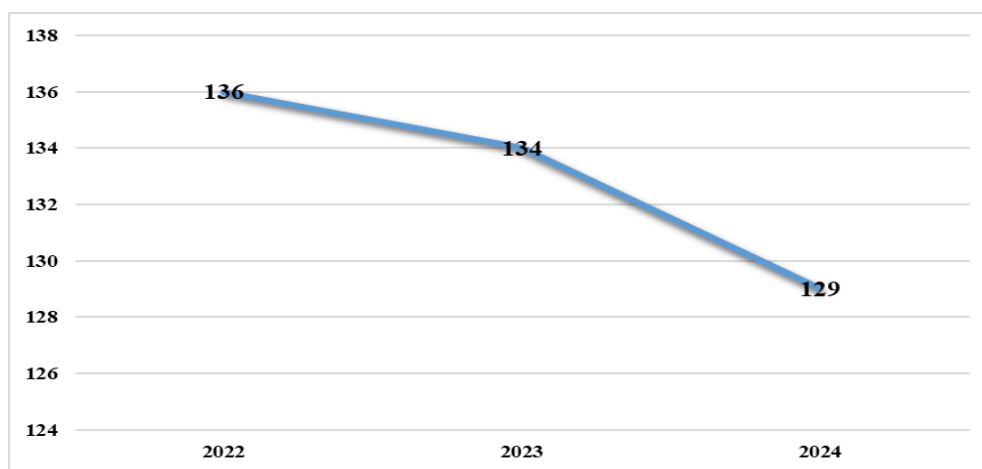

Figura 10. Dinamica infracțiunilor de omor înregistrate în anii 2022 - 2024

Sursa: Serviciul Tehnologii Informaționale al MAI

143. Din totalul victimelor de omor înregistrate în anul 2024, 100 victime (68-bărbați și 32-femei) sunt adulte, iar 5 (3- băieți și 2-fete) victime sunt minori.

144. În medie, la 100 mii locuitori au revenit 4,4 persoane - victime ale omorului intenționat. La 100 mii bărbați au revenit, în medie, 6,1 bărbați victime ale omorului intenționat, comparativ cu 2,9 femei victime ale omorului intenționat care au revenit la 100 mii femei.

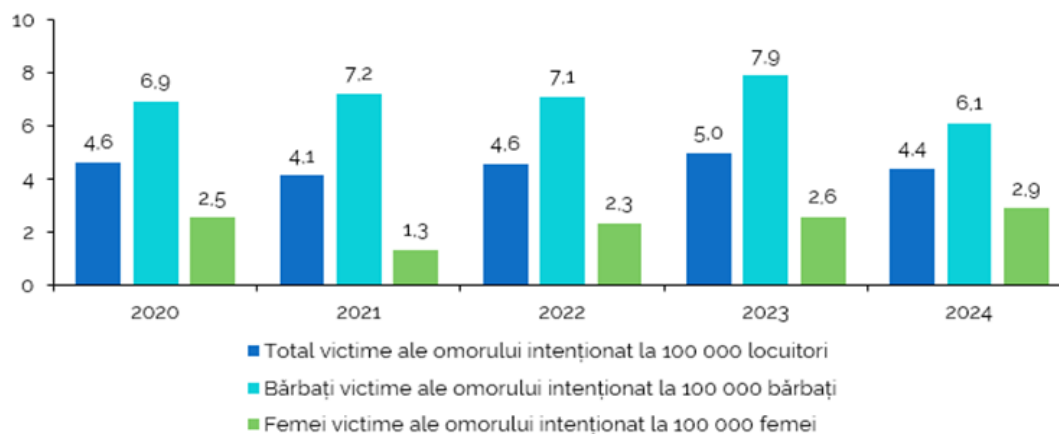

Figura 11. Victime ale omorului intenționat la 100 mii locuitori, pe sexe

Sursa: Biroul național de statistică

145. În anul 2024, 441 (418 bărbați și 23 femei) persoane au comis infracțiuni ce atentează la viața și sănătatea persoanei, dintre care 83 (76 bărbați și 7 femei) persoane au comis infracțiunea de omor, iar 350 (339 bărbați și 11 femei) persoane au comis infracțiuni de vătămare a sănătății și integrității corporale. La comiterea acestui gen de infracțiuni sunt implicați și minorii. Respectiv, în anul 2024 de către minori sau cu participarea acestora au fost comise 4 omoruri (+100% față de 2023) și 5 infracțiuni de vătămare a sănătății sau integrității corporale (+400% față de 2023).

146. Din numărul total de omoruri înregistrate în anul 2024, 27 au fost comise în locuri publice, 5 cu aplicarea armei de foc, iar 1 infracțiune - cu aplicarea substanțelor explozive.

147. În anul 2024, numărul persoanelor decedate în urma infracțiunilor înregistrate a constituit 396 persoane. În rezultatul infracțiunilor excepțional de grave, deosebit de grave și grave au decedat 328 persoane.

	2020	2021	2022	2023	2024
Total	490	436	416	357	396
inclusiv după gravitatea infracțiunii:					
Excepțional de grave	74	45	61	58	47
Deosebit de grave	118	116	77	76	75
Grave	226	215	196	166	206
Puțin grave și ușoare	144	72	60	82	68

Figura 12. Persoane decedate în funcție de gravitatea infracțiunii

Sursa: Biroul național de statistică

148. Cele mai multe persoane decedate au fost înregistrate urmare a infracțiunilor contra vieții și sănătății (160 persoane) și infracțiunilor în domeniul transportului (142 persoane).

149. Prin urmare, prerogativa de combatere a infracțiunilor care atentează la viața și sănătatea persoanei reprezintă în continuare un pilon esențial al politicii publice eficiente de securitate publică și protecție a drepturilor fundamentale ale cetățeanului.

150. Domeniul prevenirii și combaterii criminalității generează cele mai diverse riscuri asupra siguranței publice. Din acest considerent, criminalitatea afectează direct cetățenii și comunitățile în cele mai diverse și severe modalități.

151. Lipsa unor intervenții și soluții inovative generează riscuri pentru:

151.1. Viața, integritatea fizică, libertatea individuală, patrimoniu, liniștea și încrederea în propria siguranță;

151.2. Viața economică și socială a cetățenilor, iar toate acestea sunt în pericol atâta timp cât fenomenul criminalității persistă și se multiplică.

Secțiunea 7. Criminalitatea organizată

152. Criminalitatea organizată în Republica Moldova rămâne a fi o amenințare sistemică, având impact semnificativ asupra securității interne, statului de drept, integrității proceselor democratice și aspirațiilor de aderare la Uniunea Europeană.

153. Rețelele criminale care predomină în Republica Moldova, au structură flexibilă, care dispun de suficiente resurse pentru a-și desfășura activitățile ilegale și care sunt axate pe infracțiuni ce nu implică un nivel ridicat de pregătire sau complexitate.

154. Totodată, actorii criminali străini sunt implicați în aproape toate piețele infracționale din Moldova și exercită o influență considerabilă asupra proceselor democratice din țară. Cei mai mulți dintre aceștia fac parte din rețele criminale slab structurate, care colaborează frecvent cu grupuri infracționale locale.

155. Conform Indexului Criminalității Organizate (Organized Crime Index 2023), în anul 2023 Republica Moldova ocupa locul 69 din 193 de țări (criminality score – 5.60). Din 44 de țări europene țara noastră ocupa locul 12, iar din 17 țări din Europa Centrală și de Est ocupă poziția a 8-a. Astfel rezultă faptul că criminalitatea organizată reprezintă un risc moderat pentru țară, dar nu se află la cele mai grave nivele și totodată aceasta sugerează că țara se confruntă cu o expunere semnificativă la diverse forme de criminalitate organizată. Cu toate acestea în 2021, Moldova era situată pe o poziție mai avansată, și anume 123 din 193 de țări (criminality score – 4.45), fiind a 26 din 44 de țări europene și a 15 din 17 țări din Europa Centrală și de Est.

156. În comparație cu anul 2022, an în care au fost documentate de către Poliție 2 organizații criminale și 58 grupări criminale organizate, iar în cadrul a 69 cauze penale au fost identificate și reținute 118 persoane, în anul 2023 s-a înregistrat o

creștere semnificativă a activității infracționale. Astfel, în 2023 au fost documentate 38 grupări criminale organizate și 2 organizații criminale, în cadrul a 59 cauze penale, iar numărul membrilor identificați a ajuns la 176. Iar în anul 2024 au fost documentate 6 (a. p. 2) organizații criminale și 61 (a. p. 58) grupări criminale organizate în temeiul a 90 (a. p. 69) cauze penale pe care au fost identificați 321 (a. p. 118) persoane.

157. Criminalitatea reprezintă o amenințare asupra siguranței publice și afectează fundamentele Uniunii Europene și a statelor membre. Aceasta subminează și reduce încrederea în economie, statul de drept și în societate în ansamblu, prin generarea de venituri ilicite, răspândirea violenței și a corupției.

158. Lipsa intervențiilor coordonate și eficiente în domeniul prevenirii și combaterii criminalității poate avea consecințe grave asupra securității naționale, a stabilității instituționale și a perspectivei de integrare europeană a Republicii Moldova. În absența unor măsuri concrete și eficiente, pot interveni următoarele riscuri:

158.1. Rețele crimei organizate vor continua să se adapteze și să se extindă, valorificând lacunele cadrului normativ, slaba capacitate a instituțiilor statului în aplicarea legii și a nivelului redus de coordonare interinstituțională.

158.2. Lipsa sancționării infractorilor va alimenta în continuare percepția publică că legea nu se aplică uniform, ceea ce poate duce la diminuarea încrederii cetățenilor în instituțiile statului și la pasivitatea raportării unor astfel de infracțiuni;

158.3. Amplificarea percepției de instabilitate și risc sistemic la nivel de țară, ceea ce poate duce la reducerea investițiilor străine directe în Republica Moldova.

III. OBIECTIVE GENERALE

159. Programul își propune să intervină și să propună soluții concrete pentru cele mai urgente probleme de ordin legislativ, operațional și funcțional, astfel încât acestea să poată fi soluționate până în 2030. Obiectivele generale ale Programului rezultă din Strategia de dezvoltare a domeniului afacerilor interne, pentru anii 2022-2030, după cum urmează:

159.1. Instrumentele și mecanismele de prevenire și combatere a criminalității informatice eficiente și accesibile (obiectiv general 4);

159.2. Identificarea și neutralizarea grupurilor și organizațiilor criminale cu grad sporit de risc (obiectiv general 5);

159.3. Abordarea multidimensională a fenomenului infracționalității ce atentează la viața și la proprietatea persoanei (obiectiv general 7).

1. Instrumentele și mecanismele de prevenire și combatere a criminalității informatice eficiente și accesibile.

160. Deși în Republica Moldova s-a înregistrat o scădere a infracțiunilor comise prin intermediul tehnologiilor informaționale, totuși, este necesară dezvoltarea și

implementarea mecanismelor clare, accesibile și eficiente pentru prevenirea, intervenția și protecția cetățenilor împotriva acestor fenomene. Astfel, este important să continuăm implementarea măsurilor active pentru combaterea și diminuarea riscurilor generate de criminalitatea cibernetică.

161. Tehnologia informațională a evoluat extrem de mult în ultimul deceniu, implicit au evoluat și metodele de comitere a diferitor infracțiuni utilizând tehnologiile informaționale. Respectiv, realizarea obiectivului în cauză va permite perfecționarea cadrului normativ, fortificarea capacităților și instituirea unor mecanisme și instrumente care vor servi drept pârgă pentru combaterea și prevenirea criminalității informatice și diminuarea numărului infracțiunilor comise în mediul online.

162. Totodată, cadrul normativ, precum și mecanismele existente vor fi ajustate pentru implementarea standardelor prevăzute de Convenția Consiliului Europei pentru protecția copiilor împotriva exploatării sexuale și a abuzurilor sexuale, încheiată la Lanzarote, la 25 octombrie 2007, de Convenția Consiliului Europei privind criminalitatea informatică, adoptată la Budapesta, la 23 noiembrie 2001, inclusiv de cel de-al doilea Protocol adițional la Convenția privind criminalitatea cibernetică, adoptată la Budapesta, la 2 februarie 2001 și Convenția privind prevenirea și combaterea violenței împotriva femeilor și a violenței domestice (Convenția de la Istanbul), în partea ce ține de investigarea și acumularea probelor privind violența care apare în sfera digitală.

163. Prin implementarea acestui obiectiv se urmărește dezvoltarea mecanismelor de intervenție, asigurarea protecției victimelor, în special a copiilor și tinerilor, precum și consolidarea capacităților specialiștilor care intră în contact cu aceste categorii de victime.

2. Identificarea și neutralizarea grupurilor și organizațiilor criminale cu grad sporit de risc

164. Acest obiectiv strategic este esențial pentru garantarea securității naționale, funcționarea eficientă a instituțiilor statului și protejarea ordinii publice într-un context afectat de amenințări din afara țării tot mai sofisticate. Grupurile și organizațiile criminale cu grad sporit de risc, inclusiv cele implicate în trafic de droguri, migrație ilegală, spălare de bani sau contrabandă dispun de resurse financiare și logistice suficiente, capacitate de infiltrare în instituții și o rețea de colaboratori la nivel regional și internațional.

165. Investigațiile organelor de aplicare a legii nu trebuie să se oprească la confiscarea de obiecte ilegale sau la arestarea infractorilor mărunți, ci ar trebui să vizeze actorii și persoanele care susțin rețeaua infracțională.

166. În acest context, este esențial să se intensifice activitățile în vederea dezmembrării structurilor de criminalitate organizată, vizând grupurile care prezintă un risc mai ridicat pentru securitate și persoanele din eşaloanele superioare ale organizațiilor infracționale.

167. În context, implementarea obiectivului va asigura dezvoltarea abilităților angajaților care activează în instituțiile de resort responsabile de combaterea crimei organizate, implementarea cadrului funcțional de protejare și recuperare a victimelor grupărilor criminale, dezvoltarea cooperării internaționale privind prevenirea și combaterea criminalității organizate, activități care în comun vor contribui la sporirea capacităților de anihilare a grupurilor și a organizațiilor criminale.

3. Abordarea multidimensională a fenomenului infracționalității ce atentează la viața și la proprietatea persoanei.

168. Infracțiunile care atentează la viața, sănătatea și proprietatea persoanei rămân în topul infracțiunilor comise an de an. Ultimele statistici arată că divizarea infracțiunilor după categorii a scos în evidență preponderența infracțiunilor asupra patrimoniului.

169. Astfel, cu o cotă de 34,4%, infracțiunile patrimoniale sunt pe locul întâi în clasament. Din numărul total al infracțiunilor patrimoniale, cele mai multe reprezintă subcategoria de furturi care constituie 4372 de cazuri sau 50% din numărul total de infracțiuni patrimoniale și escrocheriile – 2984 cazuri, ceea ce constituie 34,25% din totalul infracțiunilor contra patrimoniului.

170. Criminalitatea economică afectează o parte tot mai mare a populației datorită gradului de dezvoltare a tehnologiilor informaționale, determinând noi forme de comitere a infracțiunilor.

171. Anul 2024 a înregistrat o creștere a acestui gen de infracțiuni, fiind înregistrate 474 infracțiuni, sau cu 60 cazuri mai mult (14,49%) comparativ cu anul 2023, când au fost înregistrate 414 infracțiuni. Dacă ne referim la infracțiuni separate, se atestă creșterea infracțiunilor de fabricarea banilor falși cu 16 cazuri (23,19%); evaziunea fiscală cu 15 cazuri (38,46%); spălarea banilor cu 7 cazuri (+14,49).

172. Un indicator alarmant constituie numărul cauzelor penale în care urmărirea penală a fost finisată. În anul 2024, doar 69 (sau 14,5%) de cauze penale din această categorie au fost finisate, în anul 2023 – 65 cauze (15,7%), iar în 2022 - 67 cauze (14,14%), fapt din care rezultă că procesul de documentare a acestor infracțiuni este relativ complex, fiind necesare anumite cunoștințe privind identificarea și investigarea acestora.

173. Situație similară se înregistrează la compartimentul corupției electorale, amploarea și vulnerabilitatea acestui fenomen fiind vizibilă în anul 2024, când au fost înregistrate 75 cauze, în comparație cu 3 cauze înregistrate în 2023, fiind finisată urmărirea penală în doar 7 cauze penale.

174. Un sistem eficient de combatere a acestor forme de criminalitate presupune nu doar intervenții ulterioare comiterii acestora, dar și capacități de prevenție timpurie prin modernizarea sistemelor de supraveghere video, dezvoltarea unor instrumente analitice sau analize de risc, de predicție a comportamentelor

infracționale; consolidarea parteneriatelor și educarea populației. Totodată, este esențială și instruirea personalului din instituțiile responsabile ale statului, precum și digitalizarea unor proceduri de alertare și intervenție timpurie.

175. Prin implementarea acestui obiectiv se urmărește intervenția și realizarea unor acțiuni eficiente pentru reducerea în continuare a numărului de infracțiuni ce atentează la viața și sănătatea persoanei, precum și a interacțiunilor contra patrimoniului. Acest obiectiv va perfecționa mecanismele existente, va facilita aplicarea măsurilor asigurătorii în privința tranzacțiilor sau bunurilor suspecte cu proveniență ilicită, va intensifica activitatea în vederea consolidării securității dar și instruirea specialiștilor în vederea identificării și investigării acestor infracțiuni.

IV. OBIECTIVE SPECIFICE ȘI INDICATORI DE MONITORIZARE

176. Fiecare obiectiv general este detaliat în câteva obiective specifice care vor oferi o direcție mai clară cu privire la felul cum vor fi atinse rezultatele scontate. La rândul său, obiectivul specific cuprinde acțiuni concrete care urmează a fi realizate în termene concrete, astfel încât, la sfârșitul perioadei de implementare a Programului, rezultatele obiectivului specific, precum și ale celui general, să poată fi cuantificate potrivit tabelului.

Tabelul Indicatorii de rezultat ai politicii publice

Nr.	Indicator de rezultat	Valoarea de referință 2024	Valoarea intermediară 2027	Valoarea țintă 2030	Furnizor de date
Obiectivul general 1: Instrumentele și mecanismele de prevenire și combatere a criminalității informatice eficiente și accesibile <i>Indicator de impact: Rată a ordinelor de sistare a accesului la paginile web anulate în raport cu numărul ordinelor emise în acest sens</i> Valoarea de referință în 2022 - 0 Ținta ce urmează a fi atinsă în 2025 – conform datelor disponibile la 31 decembrie 2025 Ținta de ce urmează a fi atinsă în 2030 - cel mult 10%					
Obiectiv specific 1.1 Creșterea cu cel puțin 25% până în 2030 a capacităților instituționale și tehnice de prevenire,	Nr de instrumente inteligente de investigare dezvoltate	8 Instrumente/soluții inteligente	9 Instrumente/soluții inteligente	Minim 10 instrumente/soluții inteligente	Ministerul Afacerilor Interne

investigare și raportare a criminalității informatice, prin dezvoltarea instrumentelor specializate și a competențelor personalului	Numărul angajaților instruiți în investigarea infracțiunilor informatice	56 angajați	100 angajați	150 angajați	
Obiectiv specific 1.2. Reducerea până în anul 2030, cu cel puțin 50% a numărului de infracțiuni ce atentează la viața sexuală, inclusiv cele comise prin intermediul tehnologiilor informaționale	Numărul victimelor infracțiunilor privind viața sexuală raportat la 100.000 de locuitori	23 (539-total victime)	15 (360 total victime)	8 (181 total victime)	Ministerul Afacerilor Interne
	Numărul de infracțiuni ce atentează la viața sexuală înregistrate anual	582	392	190	
	Ponderea infracțiunilor ce atentează la viața sexuală soluționate prin trimiterea în judecată, raportat la totalul infracțiunilor investigate	12.7% (74 cauze)	16%	20%	
Obiectivul general 2: Identificarea și neutralizarea grupurilor și organizațiilor criminale cu grad sporit de risc <i>Indicator de impact: Număr de grupuri și organizații criminale anihilate în raport cu cele documentate</i> Valoarea de referință în 2022 – 50% Ținta ce urmează a fi atinsă în 2025 – 55% Ținta de ce urmează a fi atinsă în 2030 – 60%					
Obiectiv specific 2.1. Creșterea cu 5% a eficienței identificării și combaterii rețelelor de criminalitate, până în 2030, prin extinderea participării la rețelele	Numărul de grupări criminale organizate și organizații criminale documentate	67 (organizații și grupări criminale)	69	71	Ministerul Afacerilor Interne

internaționale de schimb de informații	Procentul cauzelor penale finisate pentru infracțiunile comise de grupuri/organizații criminale (din totalul infracțiunilor înregistrate)	5,51%	10%	15%	
Obiectiv specific 2.2. Creșterea cu 15% până în 2030 a numărului de persoane identificate în urma documentării organizațiilor/grupărilor criminale cu grad ridicat de risc, prin îmbunătățirea mecanismelor de analiză și schimb de informații	Numărul de persoane identificate urmare a documentării organizațiilor criminale/grupărilor criminale organizate	321 (persoane)	345	370	Ministerul Afacerilor Interne
	Număr de persoane instruite în domeniul investigării organizațiilor/grupărilor criminale	245 (persoane)	320	450	
Obiectiv general 3: Abordarea multidimensională a fenomenului infracționalității ce atentează viața și la proprietatea persoanei <i>(Țintele naționale ODD nr. 5.2, nr. 11.7, nr. 16.1; ODD nr. 5, nr. 11, nr. 16)</i> <i>Indicator de impact: Număr de victime ale omorului intenționat la 100 000 populație (Indicatorul SND nr. 90; Indicatorul ODD nr. 16.1.1)</i> Valoarea de referință în 2022 – 6,7 (anul 2016) Ținta ce urmează a fi atinsă în 2025 – 5,7 Ținta de ce urmează a fi atinsă în 2030 – 4,7					
Obiectiv specific 3.1. Reducerea până în anul 2030, cu cel puțin 10% a infracțiunilor ce atentează la viața și sănătatea persoanei, prin intensificarea activităților de prevenire și combatere a acestora	Numărul infracțiunilor contra vieții și sănătății persoanei înregistrate anual.	765 infracțiuni	730 infracțiuni	689 infracțiuni	Ministerul Afacerilor Interne
	Proporția cazurilor privind infracțiunile contra vieții și sănătății persoanei soluționate din totalul infracțiunilor înregistrate	61,22%	75%	90%	

Obiectiv specific 3.2. Diminuarea numărului de infracțiuni contra patrimoniului cu cel puțin 10 p.p. până în anul 2030	Rata infracțiunilor contra patrimoniului raportată la numărul total de infracțiuni înregistrate	35,4% (8710 infracțiuni)	30% din totalul infracțiunilor înregistrate	25% din totalul de infracțiuni înregistrate	Ministerul Afacerilor Interne
	Rata infracțiunilor de escrocherie soluționate din totalul infracțiunilor de escrocherii înregistrate	12%	20%	25%	
Obiectiv specific 3.3. Reducerea cu cel puțin 20% până în anul 2030, a infracțiunilor economice și conexe, prin implementarea și eficientizarea mecanismelor de identificare și investigare a acestora	1. Numărul infracțiunilor economice înregistrate anual	474 infracțiuni (statistica Procuraturii)	429 infracțiuni	379 infracțiuni	Procuratura Generală
	2. Numărul infracțiunilor de corupere electorală înregistrate anual	75 infracțiuni	68 infracțiuni	60 infracțiuni	Ministerul Afacerilor Interne

V. IMPACTUL

177. Programul își propune, în primul rând, să genereze un impact semnificativ asupra cetățenilor Republicii Moldova, prin reducerea efectelor negative ale fenomenului criminalității, astfel încât acestea să nu mai reprezinte o amenințare reală pentru viața, securitatea și bunăstarea lor într-o societate modernă. Implementarea Programului va avea impact semnificativ asupra societății, nu doar prin reducerea ratei criminalității, ci și prin schimbări profunde în mai multe domenii esențiale pentru bunăstarea colectivă. Doar prin o abordare holistică, care nu se limitează numai la pedepsirea infractorilor, ci include și măsuri de prevenire a criminalității, se poate răspunde unor nevoi și provocări complexe la nivelul întregii societăți.

178. Pentru a realiza acest obiectiv ambițios, este esențial să se implementeze schimbări profunde și coordonate la nivel normativ, funcțional, instituțional și operațional, în cadrul diferitelor autorități. O performanță crescută și o colaborare eficientă a autorităților responsabile de prevenirea și combaterea criminalității reprezintă un instrument fundamental pentru atingerea impactului dorit. Prevenirea și

combaterea criminalității nu pot fi realizate de o singură instituție, de aceea, colaborarea între poliție, procuratură, instanțele judecătorești, autoritățile locale, organizațiile non-guvernamentale și alte instituții este crucială. Fiecare dintre aceste entități joacă un rol specific și complementat, iar o coordonare eficientă între ele poate asigura implementarea unei strategii coerente și bine fundamentate. Pentru a avea un impact semnificativ, agențiile de aplicare a legii vor funcționa la un nivel înalt de performanță profesională și operativitate. Acest lucru presupune nu doar instruirea continuă a personalului, dar și dotarea acestora cu tehnologie de ultimă oră, instrumente moderne de investigare și resurse adecvate. Prin coordonarea optimă a resurselor, integrarea tehnologiei moderne, comunicarea transparentă și evaluarea continuă a măsurilor, autoritățile vor crea un sistem de securitate publică mai eficient, care nu doar că reduce criminalitatea, dar și contribuie la dezvoltarea unei societăți mai sigure, mai echitabile și mai stabile.

179. Impact social: Unul dintre cele mai așteptate rezultate ale implementării corespunzătoare a Programului va fi reducerea ratei criminalității. Atunci când măsurile preventive eficiente sunt susținute de reacții rapide din partea autorităților, infracțiunile, în special cele violente și economice, vor scădea, iar cetățenii vor resimți o mai mare siguranță în comunitățile lor. Programul vizează grupuri țintă specifice, care sunt deosebit de vulnerabile la efectele criminalității. Prin urmare, acesta va avea un impact semnificativ în reducerea excluziunii sociale. Prin măsuri de sprijin, educație și integrare socială, populațiile expuse riscului de a comite infracțiuni vor avea oportunități mai mari de a-și îmbunătăți viața. Astfel, se va crea o societate mai echitabilă și mai inclusivă.

Un exemplu important îl constituie persoanele cu o cultură informațională redusă, care se confruntă cu un risc mai mare în mediul digital, aflându-se într-o poziție vulnerabilă în fața provocărilor mediului digital. Aceste persoane, din cauza lipsei de cunoștințe și abilități suficiente în domeniul tehnologiei informației și al securității online, nu reușesc întotdeauna să identifice și să evalueze corect riscurile la care sunt expuse. Pentru a proteja acest segment sensibil al populației, este necesară implementarea unor măsuri concrete de educație digitală și conștientizare privind securitatea cibernetică, în contextul actual, în care tehnologia și internetul sunt omniprezente, lipsa abilităților esențiale de a evalua corect sursele de informație, de a naviga în siguranță pe platformele online sau de a înțelege riscurile asociate cu utilizarea internetului poate duce la consecințe grave. Aceste persoane sunt mult mai susceptibile la manipulare, dezinformare și fraude online. Numai prin întărirea capacității acestor persoane de a recunoaște și a se proteja împotriva amenințărilor online se poate diminua semnificativ riscul de victimizare și se poate contribui la crearea unui mediu digital mai sigur și mai protejat pentru toți cetățenii Republicii Moldova. Astfel, se va contribui la creșterea gradului de conștientizare și la dezvoltarea unui comportament responsabil a cetățeanului în mediul online.

Reducerea criminalității ajută la crearea unui mediu mai stabil, care poate contribui la îmbunătățirea coeziunii sociale. O comunitate care se simte în siguranță și protejată este mai probabil să se angajeze activ în diverse inițiative comunitare, educaționale și de voluntariat, ceea ce poate spori sentimentul de apartenență și solidaritate între membrii acesteia. Aceste valori sunt esențiale pentru construirea unei societăți reziliente și unite, care poate face față mai ușor provocărilor economice și sociale. Atunci când criminalitatea scade, cetățenii se pot concentra mai mult pe activitățile lor cotidiene, ceea ce poate duce la o îmbunătățire a calității vieții și a sănătății lor mintale. Acest aspect are, la rândul său, un impact pozitiv asupra productivității și bunăstării generale.

180. Impact economic: Criminalitatea generează o serie de costuri, printre care se enumeră costurile directe se referă la cheltuielile imediate și vizibile pe care le implică gestionarea fenomenului infracțional și costurile indirecte, care sunt mai greu de cuantificat, dar nu mai puțin importante. Acestea includ pierderile economice cauzate de scăderea productivității muncii — atunci când angajații fie cad victime ale infracțiunilor, fie trăiesc cu teama constantă a unui mediu nesigur, afectându-le performanța și motivația. De asemenea, daunele materiale, cum ar fi furturile, distrugerile sau vandalismul, adaugă un impact economic substanțial. Un alt efect indirect, dar cu implicații pe termen lung, este scăderea încrederii investitorilor și a afacerilor în zonele afectate de criminalitate. În acest context, implementarea Programului de prevenire și combatere a criminalității nu doar că va reduce numărul infracțiunilor, dar va contribui semnificativ la diminuarea tuturor acestor costuri. Prin reducerea criminalității, se eliberează resurse financiare care pot fi direcționate către alte domenii vitale, cum ar fi educația sau sănătatea. Totodată, un mediu mai sigur stimulează creșterea economică prin atragerea investitorilor și dezvoltarea comunităților. Un mediu mai sigur și mai stabil va atrage investiții interne și externe, deoarece investitorii caută locuri unde criminalitatea este scăzută și unde infrastructura legală și de ordine publică funcționează eficient. Aceasta poate duce la dezvoltarea afacerilor locale și la îmbunătățirea standardelor de viață ale cetățenilor.

Astfel, un astfel de program are un impact pozitiv complex, contribuind atât la economia națională, cât și la bunăstarea colectivă, prin crearea unor condiții mai stabile și prospere pentru toți cetățenii.

181. Impact administrativ: Programul are ca impact dezvoltarea mecanismelor pentru identificarea și examinarea eficientă a infracțiunilor, prevenirea și combaterea criminalității, precum și îmbunătățirea cooperării între autoritățile naționale și cele internaționale. Nu în ultimul rând va genera creșterea eficienței și eficacității în prevenirea și combaterea fenomenelor antisociale ca rezultat al consolidării capacităților instituționale ale Centrului pentru combaterea crimelor cibernetice al IGP. Totodată, se generează o coordonare eficientă între multiple instituții, inclusiv poliția, sistemul judiciar, autoritățile locale, serviciile sociale și chiar

sectoarele educaționale și de sănătate. Reducerea criminalității are un impact semnificativ asupra activităților zilnice ale agenților de aplicare a legii, iar acest efect se reflectă direct în îmbunătățirea condițiilor de muncă ale angajaților din aceste instituții. Un mediu mai sigur, cu o rată mai scăzută a criminalității, aduce multiple beneficii nu doar la nivelul comunității, ci și pentru personalul care lucrează în cadrul forțelor de ordine. În primul rând, când criminalitatea scade, agenții de aplicare a legii, pot să își redistribuie resursele umane și timpul către alte activități, ceea ce le permite să se concentreze mai mult pe prevenire și pe soluționarea unor cazuri complexe, în loc să fie copleșiți de cazuri de rutină sau de intervenții repetate. Impactul asupra stării fizice și mentale a angajaților agenților de aplicare a legii va fi pozitiv. Munca sub presiune constantă poate duce la epuizare, care, pe termen lung, poate afecta nu doar sănătatea agenților, dar și capacitatea lor de a face față situațiilor stresante. Pe măsură ce criminalitatea scade și angajații nu mai sunt supraîncărcați cu cazuri urgente sau de rutină, aceștia pot să se concentreze mai mult pe eficientizarea activităților de prevenire și educație a publicului, adică pot interacționa mai mult cu comunitățile sau pot dezvolta parteneriate cu școli și organizații locale pentru a educa tineretul cu privire la riscurile implicate în comportamentele infracționale.

182. Impact asupra egalității de gen: Programul național de prevenire și combatere a criminalității pentru anii 2026-2030 promovează în mod explicit principiul echității și egalității de gen, atât la nivelul intervențiilor strategice, cât și în ceea ce privește acordarea asistenței victimelor, contribuind atât la reducerea violenței de gen, cât și la promovarea unui mediu mai echitabil și mai sigur pentru toate persoanele, indiferent de sex.

1. Integrarea perspectivei de gen în planificarea și implementarea acțiunilor este esențială pentru asigurarea unei abordări echitabile și eficiente în combaterea criminalității și promovarea drepturilor și siguranței tuturor cetățenilor, indiferent de sex sau gen. Aceasta a inclus analiza diferențiată a nevoilor, riscurilor și experiențelor bărbaților, femeilor, fetelor și băieților în contextul infracționalității și al intervențiilor de prevenire și combatere a acesteia.

Programul prevede acțiuni adaptate necesităților femeilor, inclusiv minorilor, în ceea ce privește prevenirea și combaterea criminalității împotriva acestor categorii vulnerabile, cât și asigurarea protecției lor. Nu în ultimul rând, s-a asigurat colectarea dezagregată a datelor pe gen în ceea ce vizează și instruirea personalului. Integrarea perspectivei de gen în planificarea și implementarea acțiunilor nu doar că va duce la o protecție mai eficientă a tuturor cetățenilor, dar va contribui și la crearea unui sistem mai echitabil și incluziv. Acest tip de abordare va reduce inegalitățile de gen și va asigura că toți indivizii, indiferent de sex sau gen, au aceleași șanse de a trăi într-o societate sigură, liberă de violență și de discriminare.

2. Intervenții specializate pentru victimele violenței în mediul online

Un accent separat este acordat prevenirii și combaterii infracțiunilor comise prin intermediul tehnologiilor informaționale, în partea ce ține de violența pe dimensiunea digitală. Sunt prevăzute acțiuni pentru reducerea acestor fenomene, precum și instruirea specialiștilor în vederea asigurării unei intervenții eficiente în astfel de cazuri. Aceste intervenții vor contribui la reducerea efectelor negative ale violenței online și la sprijinirea unui mediu digital mai sigur și mai incluziv.

Intervențiile specializate, inclusiv educația digitală și asistența juridică, vor reduce semnificativ rata de victimizare repetată. Aceste intervenții permit autorităților să răspundă rapid și adecvat, contribuind la creșterea ratelor de condamnare și la descurajarea comportamentelor infracționale în mediul online.

3. Integrarea dimensiunii de gen în colectarea și analiza datelor

Programul include acțiuni pentru dezvoltarea sistemului de colectare a datelor și de analiză a acestora, dezagregate pe sexe și grupe de vârstă, ceea ce va permite evaluarea mai exactă a impactului criminalității asupra bărbaților, femeilor și copiilor

Colectarea datelor pe gen este un prim pas, dar impactul semnificativ va veni din analiza acestor date pentru a înțelege cum și de ce anumite grupuri de gen sunt afectate diferit. Prin analiza diferențelor de gen în ceea ce privește criminalitatea, răspunsul autorităților și accesul la justiție, se poate de identificat disparități sistemice și nevoi specifice ale grupurilor vulnerabile.

Obiectivul general 1: Instrumentele și mecanismele de prevenire și combatere a criminalității informatice eficiente și accesibile

183. Implementarea acțiunilor planificate pentru realizarea obiectivului general nr.1. vor avea impact direct asupra grupurilor vulnerabile de cetățeni (copii, tineri), iar instituțiile statului cu competențe în domeniu își propun să asigure o reacție de răspuns mai puternică, dezvoltând mecanismul de intervenție la aceste infracțiuni.

184. **Impactul.** Actualmente capacitatea de reacție este insuficientă pentru a preveni și combate criminalitatea informatică. Pe lângă lipsa unor instrumente adecvate, una din cauze o constituie coordonarea interinstituțională deficitară, în special pe segmentul schimbului de date. Odată cu implementarea acțiunilor planificate, va spori și gradul de sistare a accesului la paginile web care conțin date cu caracter infracțional. Instrumentele vor avea un rol crucial în protejarea sistemelor informatice, a datelor personale și a infrastructurii critice, contribuind la reducerea riscurilor și la creșterea încrederii în mediul digital. Odată cu protejarea împotriva atacurilor cibernetice, societatea va fi mai înclinată să adopte tehnologiile digitale, de exemplu, comerțul online, plățile electronice, educația online. Acest lucru stimulează dezvoltarea economiei digitale. Prevenirea criminalității informatice ajută la reducerea pierderilor financiare și a altor costuri asociate cu atacurile cibernetice. Se va asigura o reacție mai puternică și mai bine coordonată din partea instituțiilor statului, dezvoltând un sistem de protecție mai integrat, mai rapid și mai eficient. Acesta va

aduce beneficii majore atât pe termen scurt, cât și pe termen lung, contribuind la crearea unui mediu mai sigur pentru viitoarele generații.

Obiectivul general 2. Identificarea și neutralizarea grupurilor și organizațiilor criminale cu grad sporit de risc

185. Identificarea grupurilor și organizațiilor criminale cu grad sporit de risc reprezintă un obiectiv constant al autorităților. Pentru a spori capacitatea de identificare și de reacție a autorităților, Planul de acțiuni al Programului intervine cu acțiuni concrete pentru a înlătura blocajele existente, precum și de a stabili mecanisme de evidentă și documentare utilizând tehnologiile informaționale privind grupurile criminale și riscurile ce le implică acestea, precum și uniformizarea procedurilor de operare.

186. **Impactul** scontat îl constituie creșterea numărului de anihilări a grupurilor și a organizațiilor criminale, reducând în același timp impactul negativ asupra economiei, asigurând cetățenilor acces la servicii mai sigure. În primul rând, prin eliminarea acestor grupuri, se reduce semnificativ criminalitatea organizată, inclusiv traficul de droguri, traficul de persoane și alte forme de infracțiuni grave. Astfel, autoritățile pot limita influența acestor organizații asupra comunităților, iar cetățenii vor trăi într-un mediu mai sigur. Un alt beneficiu considerabil este impactul pozitiv asupra economiei. Organizațiile criminale controlează adesea piețe ilegale și economii paralele, care afectează grav afacerile legitime. Neutralizarea acestor grupuri poate duce la o economie mai stabilă și mai transparentă, în care instituțiile financiare și companiile funcționează într-un cadru de siguranță. Totodată va fi impact și la nivel global, identificarea și neutralizarea grupurilor și organizațiilor criminale cu grad sporit de risc ajută la consolidarea colaborării internaționale în lupta împotriva criminalității transnaționale. Prin urmare, se aduce aportul la consolidarea securității globale, întrucât autoritățile pot împărtăși informații, resurse și strategii pentru a combate mai eficient rețelele criminale.

Obiectivul general 3. Abordarea multidimensională a fenomenului infracționalității ce atentează la viața și la proprietatea persoanei

187. Criminalitatea reprezintă o amenințare majoră și complexă pentru societate, afectând în mod direct cetățenii, comunitățile și funcționarea statului de drept.

188. Lipsa unor măsuri eficiente și inovatoare în prevenirea și combaterea infracțiunilor ce atentează la viața și sănătatea persoanei duce la eroziunea sentimentului de siguranță, afectează coeziunea socială, stagnează dezvoltarea economică și subminează drepturile fundamentale ale cetățeanului. În acest context, combaterea infracțiunilor ce atentează la viața și sănătatea persoanei rămâne un pilon

esențial pentru o societate sigură, echitabilă și funcțională, în care drepturile și libertățile fiecăruia sunt protejate.

189. Impact: creșterea gradului de siguranță a cetățeanului și a încrederii în instituțiile de drept, prin reducerea riscului de a deveni victimă a infracțiunilor violente sau contra proprietății. Prin abordarea acestui fenomen din mai multe unghiuri, se realizează o protecție mai completă a individului și a comunității, iar măsurile de prevenire și combatere sunt mai eficiente, adaptându-se complexității realității criminogene. Prin integrarea acestor perspective diferite, fenomenul infracțional este abordat într-un mod mult mai complex, dincolo de simpla pedepsire a infractorilor, ceea ce poate duce la o diminuare semnificativă a infracțiunilor violente sau a celor care vizează proprietatea. Cetățenii se vor simți mai protejați în spațiile publice și private, riscul de victimizare va scădea datorită măsurilor întreprinse, iar încrederea în autorități va crește prin eficiența investigării acestor genuri de infracțiuni. Prin măsuri legale și intervenții ale autorităților care au în vedere și prevenirea actelor infracționale, se oferă un mediu mai sigur și mai predictibil pentru cetățeni. Acest lucru nu doar că reduce riscurile de a deveni victime ale criminalității, dar încurajează și un sentiment general de siguranță în rândul populației. Astfel, oamenii se simt mai protejați și mai încrezători în instituțiile statului, ceea ce contribuie la consolidarea unui climat social stabil. Infracțiunile violente, în special cele care vizează viața și proprietatea, pot avea un impact direct asupra economiei, nu doar prin pagubele imediate cauzate victimelor, dar și prin costurile indirecte, cum ar fi pierderea încrederii în mediul de afaceri, creșterea costurilor de asigurare sau scăderea atractivității pentru investiții. În schimb, când aceste infracțiuni sunt combătute eficient și prevenite printr-o abordare integrată, economia beneficiază de un mediu mai sigur și mai stabil, iar încrederea în mediul de afaceri și în siguranța personală crește. Justiția nu va fi doar un instrument punitiv, ci și unul preventiv și educativ, care se concentrează pe reabilitarea infractorilor și pe asigurarea unui cadru legal clar, care protejează drepturile victimei. Prin crearea unui cadru sustenabil pentru prevenirea viitoarelor acte criminale, când prevenirea, educația, intervenția socială și sancțiunile legale se îmbină într-un sistem coerent, se obține o reducere semnificativă a criminalității și se construiește o societate mai sigură, mai echitabilă și mai rezilientă.

190. Implementarea Programului va avea drept impact inclusiv:

190.1. crearea mecanismului eficient și adecvat de prevenire și combatere a criminalității informatice;

190.2. Capacități sporite de identificare și neutralizare a grupurilor și a organizațiilor criminale cu grad sporit de risc;

190.3. Fortificarea proceselor de prevenire și combatere a infracțiunilor ce atentează la viața și proprietatea persoanei. Toate acestea, constituie instrumente-cheie de dezvoltare a domeniului de prevenire și combatere a criminalității.

VI. COSTURI

191. Costul estimativ pentru realizarea Programului național de prevenire și combatere a criminalității pentru anii 2026-2030 se va efectua din contul și limitele alocațiilor aprobate în bugetele autorităților implicate și prin intermediul asistenței financiare și tehnice acordate de organizațiile internaționale și partenerii de dezvoltare, precum și din alte surse care nu sunt interzise de lege.

192. Bugetarea activităților prevăzute în Program este esențială pentru realizarea activităților planificate și implementarea obiectivelor stabilite în documentul de politici publice. În caz contrar, nerealizarea acestei activități poate duce la scăderea nivelului de siguranță a populației și capacități reduse ale autorităților statului de a asigura securitatea cetățenilor și a combate criminalitatea.

193. Astfel, urmare a estimării costurilor pentru implementarea Programului național de prevenire și combatere a criminalității pentru anii 2026-2030, se estimează că cheltuielile necesare executării acțiunilor planificate sunt de circa 53266,71 (mii lei), dintre care 12555,71 (mii lei) constituie cheltuieli din bugetul de stat, 2260,00 (mii lei) sunt acoperiți de partenerii externi, iar 38050,00 (mii lei) sunt costuri neacoperite.

194. Bugetul acoperit de către partenerii externi se realizează prin intermediul proiectelor:

1) *IAMI - Inițiativa Matricei de Atribute de Identitate* (Comisia Europeană) ce se implementează în perioada 01.02.2025-31.01.2028, cu un buget de 80,000 euro asigurat din sursa externă. Scopul proiectului este dezvoltarea unui sistem software bazat pe inteligență artificială care se poate integra perfect în sistemele existente de gestionare a cazurilor și în instrumentele analitice legate de identitate, inclusiv date biometrice. Colaborarea eficientă și a schimbului de date între agențiile europene, inclusiv organizații internaționale precum EUROPOL și INTERPOL, prin instituirea unei noi IA la nivelul UE;

2) *ENSEMBLE - îmbunătățirea instrumentelor și a capacităților de combatere a atacurilor avansate de amenințări cibernetice și de infracțiuni cibernetice* - (Comisia Europeană în cadrul Programului Horizont Europe 2021-2027), cu un buget de 700,00 lei asigurat din sursa externă. Proiectul se implementează în perioada 01.11.2024 - 31.10.2027 și își propune să consolideze capacitățile părților implicate în proiecte comune (transfrontaliere) de investigații orientate spre criminalitatea informatică, prin dezvoltarea unei investigații criminalistice modulare bazate pe inteligență artificială, solidă din punct de vedere criminalistic ToolBox pentru a asista agențiile de aplicare a legii în lupta împotriva amenințărilor cibernetice sofisticate și a infracțiunilor cibernetice, formarea relevantă a materialelor de pregătire pentru autoritățile de poliție, procurori și actori judiciari implicați în astfel de investigații și campanii adecvate de sensibilizare a publicului pentru identificarea timpurie și prevenirea infracțiunilor cibernetice.

195. Instituțiile implicate în activitățile planificate vor continua discuțiile cu partenerii de dezvoltare și alți parteneri, în vederea identificării și oferirii surselor de asistență financiară externă, care să acopere desfășurarea acțiunilor planificate care nu au prevăzut suport bugetar.

196. Cheltuielile estimative privind implementarea acțiunilor planificate conform Planului de acțiuni, sunt reflectate în tabelul de mai jos.

Obiectiv specific	Codul Subprogramului bugetar/proiectul de finanțare	Costuri totale (mii lei)	Costuri pe ani (mii lei)				
			2026	2027	2028	2029	2030
Obiectiv specific 1.1.							
Costuri acoperite din bugetul de stat	35.02 35.05 40.14 50.01	1223,15	605,86	500,00	117,29	-	-
Costuri acoperite din asistență externă	ENSEMBLE-Îmbunătățirea instrumentelor și a capacităților de combatere a atacurilor avansate de amenințări cibernetice și de infracțiuni cibernetice (Comisia Europeană în cadrul Programul ui Horizont Europe 2021-2027)	700,00	-	700,00	-	-	-
Costuri neacoperite		28800,00	27300,00	1500,00	-	-	-
Obiectiv specific 1.2.							
Costuri acoperite din bugetul de stat	35.02 40.14 40.19 40.12 88.04 88.06 88.08 88.09 88.10	3850,75	2550,83	399.98	299,98	299,98	299,98
Costuri acoperite din asistență externă		-	-	-	-	-	-
Costuri neacoperite		200,00	-	200,00	-	-	-
Obiectiv specific 2.1.							
Costuri acoperite din	35.01 35.02	2700,00	320,00	1320,00	320,00	320,00	420,00

bugetul de stat	35.05 40.19						
Costuri acoperite din asistență externă		-	-	-	-	-	-
Costuri neacoperite		100,00			100,00		
Obiectiv specific 2.2.							
Costuri acoperite din bugetul de stat	35.01 35.02 35.05 40 40.12 40.19 43.02 65.03	1386,01	854,36	381,65	50,00	50,00	50,00
Costuri acoperite din asistență externă		-	-	-	-	-	-
Costuri neacoperite		1100,00		700,00	200,00	200,00	
Obiectiv specific 3.1.							
Costuri acoperite din bugetul de stat	35.02 35.05 35.07 40.20	1624,00	50,00	87,00	797,00	370,00	320,00
Costuri acoperite din asistență externă	IAMI-Inițiativa Matricei de Atribuite de Identitate (Comisia Europeana)	1560,00			1560,00		
Costuri neacoperite		1850,00			1850,00		
Obiectiv specific 3.2.							
Costuri acoperite din bugetul de stat	35.01 40.16	940,00	170,00	190,00	210,00	210,00	160,00
Costuri acoperite din asistență externă		-	-	-	-	-	-
Costuri neacoperite		5300,00	1000,00	1000,00	1000,00	1300,00	1000,00
Obiectiv specific 3.3.							
Costuri acoperite din bugetul de stat	40 40.19 48.03	831,80	50,00	336,80	160,00	160,00	125,00
Costuri acoperite din		-	-	-	-	-	-

<i>asistență externă</i>							
Costuri neacoperite		700,00	220,00	120,00	120,00	120,00	120,00
TOTAL cost Program							
<i>Costuri acoperite din bugetul de stat</i>	35.01 35.02 35.05 35.07 40 40.12 40.14 40.16 40.19 40.20 43.02 48.03 50.01 65.03 88.04 88.06 88.08 88.09 88.10	12555,71	4601,05	3215,43	1954,27	1409,98	1374,98
<i>Costuri acoperite din asistență externă</i>	ENSEMBLE-Îmbunătățirea instrumentelor și a capacităților de combatere a atacurilor avansate de amenințări cibernetice și de infracțiuni cibernetice (Comisia Europeană în cadrul Programul ui Horizont Europe 2021-2027) IAMI-Inițiava Matricei de Atribut de Identitate (Comisia Europeana)	2260,00	-	700,00	1560,00	-	-
<i>Costuri neacoperite</i>		38050,00	28720,00	3320,00	3270,00	1620,00	1120,00

SURSA DE FINANȚARE

197. Implementarea Programului se va realiza prin intermediul următoarelor programe/subprograme bugetare:

1) Programul „35 – Afaceri Interne”:

1.1. 3501 - Politici și management în domeniul afacerilor interne;

1.2.3502 - Ordine și siguranță publică;

- 1.3. 3505 - Servicii de suport în domeniul afacerilor interne;
- 1.4. 3507 - Cercetări științifice aplicate în domeniul afacerilor interne.
- 2) Programul „40 – Justiția”;
- 3) Programul „43 – Sistemul Penitenciar”;
- 4) Programul „48 – Prevenirea și combaterea corupției, spălării banilor și finanțării terorismului”
- 5) Programul „50 – Servicii generale economice și comerciale”
- 6) Programul „65 – Dezvoltarea sistemelor de comunicații”
- 7) Programul „88 – Învățământ”
- 8) Programul „90 - Protecția socială”.
198. Adicional, pe parcursul perioadei de implementare, vor fi identificate și sursele externe de finanțare pentru realizarea integrală a activităților planificate.

VII. RISCURI DE IMPLEMENTARE

Riscuri	Impactul	Probabilitatea	Măsurile de atenuare
Fluctuația mare a resurselor umane responsabile de domeniul prevenirii și combaterii criminalității	înalt	înalt	Identificarea măsurilor de motivare a specialiștilor din domeniu să lucreze în sistem și consolidarea capacităților acestora
Resurse financiare insuficiente pentru implementarea acțiunilor din Planul de acțiuni	înalt	înalt	Estimarea cât mai exactă a costurilor pentru acțiunile din Planul de acțiuni și a contribuției partenerilor de dezvoltare. Corelarea priorităților cu cadrul de planificare bugetară. Asigurarea unei coordonări eficiente permanente cu partenerii de dezvoltare pe marginea priorităților de finanțare ale prezentului Program
Reticența la schimbări din partea autorităților publice	mediu	mica	Mentținerea unui dialog constructiv în vederea excluderii reticenței
Întârzieri în procesul de promovare a unor proiecte de acte normative din cauza unor divergențe între instituțiile implementatoare	înalt	înalt	Crearea grupurilor comune interinstituționale de lucru și promovarea în comun a unor proiecte de acte normative
Schimbarea situației geopolitice, iminența unui conflict armat	înalt	înalt	Ajustarea Programului cu includerea obiectivelor care să corespundă noilor realități și capacități ale statului

Compromiterea bazelor de date și a sistemelor informatice guvernamentale	înalt	mediu	Simulări periodice de atacuri cibernetice și actualizarea constantă a sistemelor informatice. Formarea continuă a personalului IT și a utilizatorilor-cheie din instituțiile publice în domeniul securității cibernetice.
Exodul specialiștilor IT din sectorul public către mediul privat	mediu	mediu	Introducerea de stimulente non-financiare, precum flexibilitatea programului de lucru, posibilitatea de muncă la distanță, oportunități de formare profesională continuă și participarea la proiecte strategice naționale.
Lipsa interoperabilității între bazele de date ale instituțiilor responsabile de implementare	înalt	înalt	Crearea unui cadru comun de integrare a sistemelor informatice. Instruirea personalului IT din instituțiile-cheie pentru utilizarea eficientă și securizată a acestor sisteme.

VIII. AUTORITĂȚI/INSTITUȚII RESPONSABILE

199. Responsabile de implementarea Programului sunt autoritățile și instituțiile publice implicate în domeniul de prevenire și combatere a criminalității: Ministerul Afacerilor Interne; Ministerul Justiției; Ministerul Afacerilor Externe; Ministerul Educației și Cercetării; Ministerul Sănătății; Ministerul Muncii și Protecției Sociale; Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării; Serviciul de Informații și Securitate; Serviciul Vamal; Serviciul Fiscal de Stat, Inspectoratul Control Financiar de Stat, Serviciul Prevenirea și Combaterea Spălării Banilor; Serviciul Tehnologia Informației și Securitate Cibernetică; Administrația Națională a Penitenciarelor; Agenția de Guvernare Electronică; Agenția Națională pentru Reglementare în Comunicații Electronice și Tehnologia Informației; Agenția Servicii Publice; Agenția Digitalizare în Justiție și Administrare Judecătorească; Centrul Național Anticorupție; Centrul Național pentru Protecția Datelor cu Caracter Personal; Curtea Supremă de Justiție; Consiliul Național de Asistență Juridică Garantată de Stat; Institutul Național al Justiției; Inspectoratul de Stat pentru Supraveghere a Produselor Nealimentare și Protecția Consumatorilor; Inspectoratul Național de Probațiune.

Subsidiar, activitatea de prevenire și combatere a criminalității este realizată prin aportul considerabil și în colaborare cu Serviciul de Protecție și Pază de Stat și

Banca Națională a Moldovei, Procuratura Generală, Consiliul Superior al Procurorilor, Consiliul Superior al Magistraturii.

200. În procesul de implementare a Programului, autoritățile responsabile vor coopera cu alte autorități ale administrației publice centrale și locale, cu organizațiile neguvernamentale, precum și cu partenerii de dezvoltare.

IX. PROCEDURI DE MONITORIZARE, EVALUARE ȘI RAPORTARE

201. Monitorizarea implementării Programului constituie un proces continuu de colectare a datelor statistice și a informațiilor despre progresul realizat, precum și analiza lor.

202. Implementarea Programului se realizează în conformitate cu Planul de acțiuni privind implementarea Programului național de prevenire și combatere a criminalității pentru anii 2026-2030 în două etape:

etapa I: anii 2026-2027;

etapa a II-a: anii 2028-2030.

203. Procesul de monitorizare și raportare se va realiza pe parcursul perioadei de implementare a Programului, în vederea stabilirii gradului de realizare a acțiunilor, gradului de conformitate a acțiunilor întreprinse cu cele planificate, identificării cauzelor nerealizării în termen a acțiunilor planificate și modificărilor pentru îmbunătățirea procesului de implementare.

204. Rezultatele implementării vor fi incluse în raportul de progres privind implementarea Programului, care se elaborează anual de către Ministerul Afacerilor Interne până la data de 25 februarie, în baza informațiilor prezentate de către autoritățile/instituțiile responsabile de implementare.

205. În cazul acțiunilor cu mai mulți responsabili de implementare, rolul de coordonator/executor primar al implementării îi revine primei autorități/instituții indicate. Executorul primar va generaliza informațiile executorilor secundari și le va prezenta în termenele stabilite Ministerului Afacerilor Interne.

206. Rapoartele de progres trebuie să ofere inclusiv date cantitative cu privire la progresul realizării obiectivelor specifice și a indicatorilor de rezultat, precum și a indicatorilor de impact.

207. Procesul de evaluare a implementării Programului va fi desfășurat pentru formularea unei imagini obiective bazate pe relevanța, efectivitatea, eficiența, durabilitatea și impactul Programului pe termen mediu.

208. Activitățile de evaluare privind implementarea Programului vor fi realizate după cum urmează:

208.1. După prima etapă de implementare, prin elaborarea unui raport de evaluare intermediară pentru 2 ani, până la data de 15 aprilie 2028;

208.2. După finalizarea perioadei de implementare a Programului, prin elaborarea unui raport de evaluare finală pentru 5 ani, până la data de 15 aprilie 2031. Evaluare finală are ca scop estimarea gradului de implementare a prezentului Program și a Planului de acțiuni în ansamblu, prin prisma indicatorilor de impact.

209. Rapoartele de evaluare vor conține:

209.1. Sumarul executiv (descrierea scopului și obiectivelor Programului, rezultatele obținute în procesul de implementare, concluziile și recomandările principale);

209.2 Introducere (descrierea succintă a Programului, a scopului evaluării, a metodelor de evaluare și a constrângerilor în procesul de evaluare);

209.3. Constatări (prezentarea detaliată a rezultatelor evaluării, în conformitate cu criteriile de relevanță, eficacitate, eficiență, durabilitate și, în cazul evaluării finale, impactul Programului);

209.4. Concluzii (descrierea succintă a concluziilor făcute în baza evaluării);

209.5. Recomandări (descrierea activităților recomandate pentru îmbunătățirea situației din domeniul sau din subdomeniul inclus în Program și a documentului propriu-zis, în cazul evaluării intermediare).

210. Rapoartele de evaluare internă vor fi elaborate de Ministerul Afacerilor Interne, cu suportul autorităților/instituțiilor responsabile de implementarea Programului.

211. În cazul în care evaluarea intermediară atestă devieri de la activitățile planificate (acțiunile, indicatorii de rezultat și monitorizare), raportul evaluării intermediare poate constitui temei pentru inițierea procesului de modificare a Planului de acțiuni privind implementarea Programului.

212. Rapoartele de evaluare vor fi coordonate cu Cancelaria de Stat, în conformitate cu prevederile pct. 81 din Regulamentul privind planificarea strategică, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 386/2020 și publicate pe pagina-web oficială a Ministerului Afacerilor Interne.

X. PLANUL DE ACȚIUNI
privind implementarea Programului național de prevenire
și combatere a criminalității pentru anii 2026-2030

Nr. crt.	Acțiuni unice identificabile	Indicatori de monitorizare	Costul total (mii lei)	Costul total divizat pe sursa de finanțare (mii lei)			Cod program/ Subprogram bugetar; Sursa de finanțare externă	Costuri totale divizate pe ani (mii lei)					Termene de realizare (trimestru/an)	Instituție responsabilă
				Buget stat	Asistență externă	Costuri neacoperite (divizate pe ani)		2026	2027	2028	2029	2030		
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
Obiectivul general 1. Instrumentele și mecanismele de prevenire și combatere a criminalității informatice eficiente și accesibile														
Indicator de impact: Rată a ordinelor de sistare a accesului la paginile web anulate în raport cu numărul ordinelor emise în acest sens														
Obiectivul specific nr. 1.1 Creșterea cu cel puțin 25% până în 2030 a capacităților instituționale și tehnice de prevenire, investigare și raportare a criminalității informatice, prin dezvoltarea instrumentelor specializate și a competențelor personalului														
Indicator de rezultat: Număr de instrumente inteligente de investigare dezvoltate Numărul angajaților instruiți în investigarea infracțiunilor informatice														
1	Operaționalizarea platformei naționale deschise pentru raportarea infracțiunilor/contravențiilor or comise în mediul online	Platformă națională creată și operaționalizată	400,00	-	-	400,00	35.02	400,00	-	-	-	-	Trimestrul IV, 2026	Ministerul Afacerilor Interne
2	Adoptarea modificărilor la Codul de procedură penală și a altor legi conexe (Legea nr. 371/2006 cu privire la asistența juridică internațională în materie penală, Legea nr. 20/2009 privind prevenirea și combaterea criminalității informatice, Legea nr. 59/2012 privind activitatea specială de investigații și	Proiect de modificare a cadrului normativ aprobat și transmis Parlamentului	189,00	189,00	-	-	40.14	94,00	-	-	-	-		Ministerul Justiției
							40.19	23,75	-	-	-	-		Procuratura Generală
							50.01	23,75	-	-	-	-		Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării
							35.01	23,75	-	-	-	-	Trimestrul IV, 2026	Ministerul Afacerilor Interne

Nr. crt.	Acțiuni unice identificabile	Indicatori de monitorizare	Costul total (mii lei)	Costul total divizat pe sursa de finanțare (mii lei)			Cod program/ Subprogram bugetar; Sursa de finanțare externă	Costuri totale divizate pe ani (mii lei)					Termene de realizare (trimestru/an)	Instituție responsabilă
				Buget stat	Asistență externă	Costuri neacoperite (divizate pe ani)		2026	2027	2028	2029	2030		
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
	Legea nr. 72/2025 comunicațiilor electronice) pentru a asigura alinierea la cel de-al doilea Protocol adițional la Convenția Consiliului Europei privind criminalitatea informatică, consolidând astfel cooperarea internațională și îndeplinind standardele de conformitate privind divulgarea probelor electronice						48.02	23,75	-	-	-	-		Centrul Național pentru Protecția Datelor cu Caracter Personal
3	Ratificarea celui de-al doilea Protocol adițional la Convenția Consiliului Europei privind criminalitatea informatică, referitor la cooperarea consolidată și divulgarea probelor electronice	1. Analiza gradului de compatibilitate a cadrului național cu prevederile celui de al doilea Protocol al Convenției Consiliului Europei privind criminalitatea informatică elaborat.	50,00	50,00	-	-	35.02	10,00	-	-	-	-	Trimestrul I 2026	Ministerul Afacerilor Interne
							40.14	10,00	-	-	-	-		Ministerul Justiției
							06.01	10,00	-	-	-	-		Ministerul Afacerilor Externe
							50.01	10,00	-	-	-	-		Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării
							40.19	10,00	-	-	-	-		Procuratura Generală

Nr. crt.	Acțiuni unice identificabile	Indicatori de monitorizare	Costul total (mii lei)	Costul total divizat pe sursa de finanțare (mii lei)			Cod program/ Subprogram bugetar; Sursa de finanțare externă	Costuri totale divizate pe ani (mii lei)					Termene de realizare (trimestru/an)	Instituție responsabilă
				Buget stat	Asistență externă	Costuri neacoperite (divizate pe ani)		2026	2027	2028	2029	2030		
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
		2. Proiectul legii de ratificare elaborat și aprobat	66,86	66,86	-	-	35.02	33,86	-	-	-	-	Trimestrul IV 2026	Ministerul Afacerilor Interne
							40.14	16,50	-	-	-	-		Ministerul Justiției
							06.01	16,50	-	-	-	-		Ministerul Afacerilor Externe
4	Modificarea cadrului normativ național privind identificarea utilizatorilor serviciilor de comunicații electronice mobile preplătite prin stabilirea obligației de prezentare a unui act de identitate la achiziționarea cartelelor SIM și înregistrarea acestora pe numele persoanei care le procură.	Proiect de modificare a cadrului normativ elaborat și aprobat	117,29	117,29	-	-	35.02	-	-	77,29	-	-	Trimestrul IV, 2028	Ministerul Afacerilor Interne
							40.19	-	-	40,00	-	-		Procuratura Generală
5	Consolidarea cooperării dintre Agenția pentru Securitate Cibernetică și Centrul pentru Combaterea Crimelor Cibernetică al Inspectoratului Național de Investigații al Inspectoratului General al Poliției	Număr de activități comune realizate	200,00	200,00	-	-	50.01	-	100,00	-	-	-	Trimestrul IV, 2027	Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării (Agenția pentru Securitate Cibernetică)
							35.01	-	100,00	-	-	-		Ministerul Afacerilor Interne

Nr. crt.	Acțiuni unice identificabile	Indicatori de monitorizare	Costul total (mii lei)	Costul total divizat pe sursa de finanțare (mii lei)			Cod program/ Subprogram bugetar; Sursa de finanțare externă	Costuri totale divizate pe ani (mii lei)					Termene de realizare (trimestru/an)	Instituție responsabilă
				Buget stat	Asistență externă	Costuri neacoperite (divizate pe ani)		2026	2027	2028	2029	2030		
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
6	Consolidarea capacităților instituționale ale Centrului pentru combaterea crimelor cibernetice prin prisma regionalizării Poliției	Minim 5 funcții (Necesarul de personal este alocat în mod corespunzător bazat pe o analiză sistemică a naturii, volumului și complexitatea funcțiilor, atribuțiilor și competențelor stabilite în domeniul)	1500,00	-	-	1500,00	35.05	-	1500,00	-	-	-	Trimestrul III, 2027	Ministerul Afacerilor Interne
7	Dotarea Centrului pentru combaterea crimelor cibernetice cu instrumente inteligente de investigare	Minim 2 soluții IT achiziționate	2000,00	-	-	2000,00	35.05	2000,00	-	-	-	-	Trimestrul II, 2026	Ministerul Afacerilor Interne
8	Instruirea angajaților Centrului pentru combaterea crimelor cibernetice cu privire la metodele noi de investigare a infracțiunilor cibernetice și conexe	1. Minim 5 instruiți organizate 2. Minim 50% din angajații Centrului pentru combaterea crimelor cibernetice instruiți	300,00	300,00	-	-	35.05	300,00	-	-	-	-	Trimestrul IV, 2026	Ministerul Afacerilor Interne
9	Consolidarea capacităților Laboratorului de expertiză criminalistică în domeniul cibernetic	Instrumente tehnice pentru culegerea informațiilor implementate	25300,00	-	-	25300,00	35.05	25300,00	-	-	-	-	Trimestrul IV, 2026	Ministerul Afacerilor Interne
10	Dezvoltarea unei investigații criminalistice modulare bazate pe inteligență artificială, solidă din punct de vedere criminalistic ToolBox pentru a asista în lupta	Instrumente inteligente de combatere a atacurilor avansate de amenințări	1000,00	300,00	700,00	-	ENSEMBLE-Îmbunătățirea instrumentelor și a	-	1000,00	-	-	-	Trimestrul IV, 2027	Ministerul Afacerilor Interne

Nr. crt.	Acțiuni unice identificabile	Indicatori de monitorizare	Costul total (mii lei)	Costul total divizat pe sursa de finanțare (mii lei)			Cod program/ Subprogram bugetar; Sursa de finanțare externă	Costuri totale divizate pe ani (mii lei)					Termene de realizare (trimestru/an)	Instituție responsabilă
				Buget stat	Asistență externă	Costuri neacoperite (divizate pe ani)		2026	2027	2028	2029	2030		
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
	împotriva amenințărilor cibernetice sofisticate și a infracțiunilor cibernetice	cibernetice și de infracțiuni cibernetice, achiziționate					capacităților de combatere a atacurilor avansate de amenințări cibernetice și de infracțiuni cibernetice (Comisia Europeană în cadrul Programului Horizont Europe 2021-2027)							
Obiectiv specific 1.2. Reducerea până în anul 2030, cu cel puțin 50% a numărului de infracțiuni ce atentează la viața sexuală, inclusive cele comise prin intermediul tehnologiilor informaționale Indicator de rezultat: Numărul victimelor infracțiunilor privind viața sexuală raportat la 100.000 de locuitori Numărul de infracțiuni ce atentează la viața sexuală înregistrate anual Ponderea infracțiunilor ce atentează la viața sexuală soluționate prin trimiterea în judecată, raportat la totalul infracțiunilor investigate														
11	Adoptarea Metodologiei privind examinarea	Metodologie aprobată	117,00	117,00	-	-	40.19	40,00	-	-	-	-		Procuratura Generală

Nr. crt.	Acțiuni unice identificabile	Indicatori de monitorizare	Costul total (mii lei)	Costul total divizat pe sursa de finanțare (mii lei)			Cod program/ Subprogram bugetar; Sursa de finanțare externă	Costuri totale divizate pe ani (mii lei)					Termene de realizare (trimestru/an)	Instituție responsabilă
				Buget stat	Asistență externă	Costuri neacoperite (divizate pe ani)		2026	2027	2028	2029	2030		
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
	cazurilor de abuz și exploatare sexuală a copiilor, prin utilizarea tehnologiilor online						35.05	38.50	-	-	-	-	Trimestrul IV, 2026 (după alinierea la Directiva 2011/93/UE)	Ministerul Afacerilor Interne
								38.50	-	-	-	-		Curtea Supremă de Justiție
12	Asigurarea colectării datelor privind violența pe dimensiunea digitală (numărul de cazuri, victime, tipuri de violență raportate, numărul ordonanțelor de protecție aplicate, condamnări, etc.)	1. Formulare și indicatori de colectare a datelor dezagregate pe multiple criterii ajustate/ajustați 2. Rapoarte anuale elaborate (începând cu 2027)	66,85	66,85	-	-	35.02	33,85	-	-	-	-	Trimestrul IV, 2026	Ministerul Afacerilor Interne
							40.19	10,00	-	-	-	-		Procuratura Generală
							80.01	10,00	-	-	-	-		Ministerul Sănătății
							90.01	10,00	-	-	-	-		Ministerul Muncii și Protecției Sociale
								3,00	-	-	-	-		Agencia Națională de Prevenire și Combateră a Violenței împotriva Femeilor și a Violenței în Familie
13	Aprobarea ghidului/instrucțiunii	Ghid aprobat	117,00	117,00	-	-	40.19	58,00	-	-	-	-		Procuratura Generală

Nr. crt.	Acțiuni unice identificabile	Indicatori de monitorizare	Costul total (mii lei)	Costul total divizat pe sursa de finanțare (mii lei)			Cod program/ Subprogram bugetar; Sursa de finanțare externă	Costuri totale divizate pe ani (mii lei)					Termene de realizare (trimestru/an)	Instituție responsabilă
				Buget stat	Asistență externă	Costuri neacoperite (divizate pe ani)		2026	2027	2028	2029	2030		
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
	privind aplicarea de către organele de drept a prevederilor legale cu privire la violența sexuală asupra copiilor						35.01	29,50	-	-	-	-	Trimestrul IV, 2026 (după alinierea la Directiva 2011/93/UE)	Ministerul Afacerilor Interne
								29,50	-	-	-	-		Curtea Supremă de Justiție
14	Punerea în aplicare a setului de măsuri pentru implementarea Convenției Consiliului Europei pentru protecția copiilor împotriva exploatării sexuale și a abuzului sexual (Convenția de la Lanzarote) pentru perioada 2025-2026	1. Set de măsuri implementate	2000,00	2000,00	-	-	35.02	2000,00	-	-	-	-	Trimestrul IV, 2026	Ministerul Afacerilor Interne
		2. Raport elaborat	100,00	100,00	-	-	35.02	-	100,00	-	-	-	Trimestrul III, 2027	
15	Organizarea sesiunilor de informare privind siguranța online și prevenirea riscurilor cibernetice, în special în regiunile rurale	Minim 5 lecții publice/activități de informare organizate anual, cu dezagregarea după regiuni (urban/rural); Minim 100 persoane informate anual, cu dezagregarea pe gen și vârstă.	624,90	624,90	-	-	88.01	41,66	41,66	41,66	41,66	41,66	Trimestrul IV 2030	Ministerul Educației și Cercetării
							35.05	41,66	41,66	41,66	41,66	41,66		Ministerul Afacerilor Interne
								41,66	41,66	41,66	41,66	41,66		Consiliul Național de Asistență Juridică Garantată de Stat (parajuriști)

Nr. crt.	Acțiuni unice identificabile	Indicatori de monitorizare	Costul total (mii lei)	Costul total divizat pe sursa de finanțare (mii lei)			Cod program/ Subprogram bugetar; Sursa de finanțare externă	Costuri totale divizate pe ani (mii lei)					Termene de realizare (trimestru/an)	Instituție responsabilă
				Buget stat	Asistență externă	Costuri neacoperite (divizate pe ani)		2026	2027	2028	2029	2030		
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
														(responsabilitate comună)
16	Marcarea Zilei siguranței pe internet prin organizarea activităților educative, destinate în mod special copiilor	5. Activități organizate, cu dezagregarea acestora după regiuni	625,00	625,00	-	-	35.02	31,25	31,25	31,25	31,25	31,25	Trimestrul IV, 2030	Ministerul Afacerilor Interne
							88.01	31,25	31,25	31,25	31,25	31,25		Ministerul Educației și Cercetării
							65.03	31,25	31,25	31,25	31,25	31,25		Serviciul Tehnologia Informației și Securitate Cibernetică
							65.03	31,25	31,25	31,25	31,25	31,25		Agencia de Guvernare Electronica (responsabilitate comună)
17	Instruirea specialiștilor (poliști, procurori, judecători) în investigarea și judecarea infracțiunilor privind viața sexuală, inclusiv cele comise prin	1. Minim 2 instruiți organizate anual 2. Minim 30 persoane instruite anual, cu dezagregarea datelor pe gen	200,00	200,00	-	-	40.12	-	17,50	17,50	17,50	17,50	Trimestrul IV, 2030	Institutul Național al Justiției
							35.05	-	16,25	16,25	16,25	16,25		Ministerul Afacerilor Interne

Nr. crt.	Acțiuni unice identificabile	Indicatori de monitorizare	Costul total (mii lei)	Costul total divizat pe sursa de finanțare (mii lei)			Cod program/Subprogram bugetar; Sursa de finanțare externă	Costuri totale divizate pe ani (mii lei)					Termene de realizare (trimestru/an)	Instituție responsabilă
				Buget stat	Asistență externă	Costuri neacoperite (divizate pe ani)		2026	2027	2028	2029	2030		
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
	intermediul tehnologiilor informaționale						40.19	-	16,25	16,25	16,25	16,25		Procuratura Generală
18	Creșterea capacității angajaților din domeniul asistenței sociale de a identifica și gestiona eficient cazurile de abuz sexual comise prin intermediul tehnologiilor informaționale	Numărul de instruiți desfășurate Numărul de angajați instruiți (date dezagregate pe sexe)	200,00	-	-	200,00	90	-	200,00	-	-	-	Trimestrul IV, 2027	Ministerul Muncii și Protecției Sociale
Obiectiv general nr. 2: Identificarea și neutralizarea grupurilor și organizațiilor criminale cu grad sporit de risc														
Indicator de impact: Număr de grupuri și organizații criminale anihilate în raport cu cele documentate														
Obiectiv specific nr. 2.1. Creșterea cu 5% a eficienței identificării și combaterii rețelelor de criminalitate, până în 2030, prin extinderea participării la rețelele internaționale de schimb de informații														
Indicator de rezultat: Numărul de grupări criminale organizate și organizații criminale documentate Procentul cauzelor penale finisate pentru infracțiunile comise de grupuri/organizații criminale (din totalul infracțiunilor înregistrate)														
19	Organizarea schimbului de bune practici privind utilizarea instrumentelor și a programelor informatice în analiza tranzacțiilor/fluxurilor financiare	1. Minim 5 sesiuni de instruire dedicate utilizării software-ului 2. Minim 10 angajați instruiți, cu dezagregarea acestora pe gen	500,00	500,00	-	-	35.05	-	500,00	-	-	-	Trimestrul IV, 2027	Ministerul Afacerilor Interne
20	Implementarea măsurilor de investigație comune și		300,00	300,00	-	-	40.19	-	75,00	-	-	-	Trimestrul IV, 2027	Procuratura Generală

Nr. crt.	Acțiuni unice identificabile	Indicatori de monitorizare	Costul total (mii lei)	Costul total divizat pe sursa de finanțare (mii lei)			Cod program/ Subprogram bugetar; Sursa de finanțare externă	Costuri totale divizate pe ani (mii lei)					Termene de realizare (trimestru/an)	Instituție responsabilă
				Buget stat	Asistență externă	Costuri neacoperite (divizate pe ani)		2026	2027	2028	2029	2030		
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
	constituirea echipelor dedicate investigării și combaterii noilor fenomene de criminalitate transnațională	Numărul măsurilor comune de investigații desfășurate					35.02	-	75,00	-	-	-		Ministerul Afacerilor Interne
							05	-	75,00	-	-	-		Ministerul Finanțelor (Serviciul Vamal)
								-	75,00	-	-	-		Centrul Național Anticorupție
21	Implicarea activă în rețele internaționale de schimb de informații (Europol, SELEC, etc).	Puncte de contact permanente între agenții relevante stabilite	200,00	200,00	-	-	35.02	-	100,00	-	-	-	Trimestrul IV, 2027	Ministerul Afacerilor Interne
							05	-	100,00	-	-	-		Ministerul Finanțelor (Serviciul Vamal; Inspectoratul control financiar de stat)
22	Instruirea personalului în domeniul analizei și gestionării informațiilor cu privire la rețelele criminale	1. Minim 2 cursuri de formare privind analiza informațiilor cu privire la criminalitate, gestionarea bazelor de date și protecția	1600,00	1600,00	-	-	35.01	80,00	80,00	80,00	80,00	80,00	Trimestrul IV, 2030	Ministerul Afacerilor Interne
							36.01	80,00	80,00	80,00	80,00	80,00		Serviciul de Informații și Securitate

Nr. crt.	Acțiuni unice identificabile	Indicatori de monitorizare	Costul total (mii lei)	Costul total divizat pe sursa de finanțare (mii lei)			Cod program/ Subprogr am bugetar; Sursa de finanțare externă	Costuri totale divizate pe ani (mii lei)					Termene de realizare (trimestr u/an)	Instituție responsabilă
				Buget stat	Asistență externă	Costuri neacoperite (divizate pe ani)			2026	2027	2028	2029		
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
		datelor, organizate anual 2. Minim 50 persoane instruite anual, cu dezagregarea acestora pe gen					40.19	80,00	80,00	80,00	80,00	80,00		Procuratura Generală
							05	80,00	80,00	80,00	80,00	80,00		Ministerul Finanțelor (Serviciul Vamal; Serviciul Fiscal de Stat)
23	Extinderea participării la rețele internaționale de schimb de informații	1. Statut de observator atribuit la Rețeaua europeană de prevenire a criminalității (EUCPN)	100,00	-	-	100,00	35.02	-	-	100,00	-	-	Trimestrul IV, 2028	Ministerul Afacerilor Interne
		2. Schimb de informații realizat prin Rețeaua europeană de prevenire a criminalității (EUCPN)	100,00	100,00	-	-	35.02	-	-	-	-	100,00	Trimestrul IV, 2030	
Obiectiv specific nr. 2.2. Creșterea cu 15% până în 2030 a numărului de persoane identificate în urma documentării organizațiilor/grupurilor criminale cu grad ridicat de risc, prin îmbunătățirea mecanismelor de analiză și schimb de informații														
Indicator de rezultat: Numărul de persoane identificate urmare a documentării organizațiilor criminale/grupărilor criminale organizate Număr de persoane instruite în domeniul investigării organizațiilor/grupărilor criminale														

Nr. crt.	Acțiuni unice identificabile	Indicatori de monitorizare	Costul total (mii lei)	Costul total divizat pe sursa de finanțare (mii lei)			Cod program/ Subprogram bugetar; Sursa de finanțare externă	Costuri totale divizate pe ani (mii lei)					Termene de realizare (trimestru/an)	Instituție responsabilă
				Buget stat	Asistență externă	Costuri neacoperite (divizate pe ani)		2026	2027	2028	2029	2030		
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
24	Organizarea de sesiuni de formare pentru consolidarea capacităților profesionale ale părților implicate în combaterea criminalității organizate, cu privire la metodele moderne de identificare (documentare) a acestor infracțiuni	1.Minim 1 instruire organizată anual 2.Minim 20 persoane instruite, cu dezagregarea acestora pe gen	300,00	300,00	-	-	40.12	75,00	75,00	-	-	-	Trimestrul IV, 2027	Institutul Național al Justiției
							40.19	75,00	75,00	-	-	-		Procuratura Generală
25	Consolidarea capacităților prin implementarea soluțiilor de inteligență artificială și/sau software/instrumente specializate în domeniul OSINT (Open Source Intelligence) pentru a sprijini investigațiile și a optimiza eficiența cazurilor în curs de desfășurare	Numărul soluțiilor/instrumentelor implementate	100,00	100,00	-	-	35.05	-	100,00	-	-	-	Trimestrul IV, 2027	Ministerul Afacerilor Interne
26	Elaborarea ghidului privind investigarea diferitelor tipuri de infracțiuni asociate criminalității organizate	Ghid elaborat și aprobat	100,00	100,00	-	-	40.19	50,00	-	-	-	-	Trimestrul IV, 2026	Procuratura Generală
							35.05	50,00	-	-	-	-		Ministerul Afacerilor Interne
27	Consolidarea cooperării interinstituționale și a capacității prin intermediul Consiliului Național	1. Număr de reuniuni organizate anual	48,72	48,72	-	-	35.02	24,36	24,36	-	-	-	Trimestrul IV, 2027;	Ministerul Afacerilor Interne

Nr. crt.	Acțiuni unice identificabile	Indicatori de monitorizare	Costul total (mii lei)	Costul total divizat pe sursa de finanțare (mii lei)			Cod program/ Subprogram bugetar; Sursa de finanțare externă	Costuri totale divizate pe ani (mii lei)					Termene de realizare (trimestru/an)	Instituție responsabilă
				Buget stat	Asistență externă	Costuri neacoperite (divizate pe ani)		2026	2027	2028	2029	2030		
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
	pentru Coordonarea Activităților de Prevenire și Combatere a Criminalității Organizate, pentru a aborda lacunele în materie de prevenire a criminalității organizate	2. Număr de decizii emise de Consiliul Național												
28	Elaborarea procedurilor operaționale care să reglementeze detaliat aspectele legate de modul de instalare, funcționare, control și întreținere a sistemelor tehnice de blocare a comunicațiilor electronice în perimetrele instituțiilor penitenciare	Ponderea procedurilor operaționale cu privire la Sistemul de blocare și/sau întrerupere controlată a radiocomunicațiilor elaborată, în funcție de particularitățile tehnice și de infrastructură	190,00	190,00	-	-	43.02	-	130,00	-	-	-	Trimestrul IV, 2027	Administrația Națională a Penitenciarelor
							50.01	-	30,00	-	-	-		Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării,
							65.03		30,00					Agencia Națională pentru Reglementare în Comunicații Electronice și Tehnologia Informației

Nr. crt.	Acțiuni unice identificabile	Indicatori de monitorizare	Costul total (mii lei)	Costul total divizat pe sursa de finanțare (mii lei)			Cod program/ Subprogram bugetar; Sursa de finanțare externă	Costuri totale divizate pe ani (mii lei)					Termene de realizare (trimestru/an)	Instituție responsabilă
				Buget stat	Asistență externă	Costuri neacoperite (divizate pe ani)		2026	2027	2028	2029	2030		
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
29	Dotarea cu echipamente de bruiaj sau întrerupere a comunicațiilor electronice în perimetrele instituțiilor penitenciare	Numărul instituțiilor penitenciare dotate cu sisteme funcționale de blocare a comunicațiilor	300,00	-	-	300,00	43.02	-	300,00	-	-	-	Trimestrul IV, 2027	Administrația Națională a Penitenciarelor
30	Instruirea personalului tehnic și operațional din cadrul sistemului penitenciar pentru a asigura operarea corectă și intervenția promptă în cazul disfuncționalităților Sistemului de blocare și/sau întrerupere controlată a radiocomunicațiilor	Ponderea personalului certificat pentru operarea sistemelor de blocare, din totalul personalului desemnat cu responsabilități în domeniu	200,00	-	-	200,00	43.02	-	-	200,00	-	-	Trimestrul IV, 2028	Administrația Națională a Penitenciarelor
31	Organizarea de ateliere privind cele mai bune practici în materie de investigații transfrontaliere	1. Minim 2 ateliere de lucru desfășurate 2. Minim 40 angajați instruiți, cu dezagregarea datelor după gen	400,00	-	-	400,00	35.05	200,00	200,00	-	-	-	Trimestrul IV, 2027	Ministerul Afacerilor Interne
32	Adoptarea cadrului normativ pentru alinierea la Decizia-cadru 2008/841/JHA a Consiliului din 24	Proiect de act normativ aprobat	190,00	190,00	-	-	35.02	140,00	-	-	-	-	Trimestrul IV, 2026	Ministerul Afacerilor Interne

Nr. crt.	Acțiuni unice identificabile	Indicatori de monitorizare	Costul total (mii lei)	Costul total divizat pe sursa de finanțare (mii lei)			Cod program/ Subprogram bugetar; Sursa de finanțare externă	Costuri totale divizate pe ani (mii lei)					Termene de realizare (trimestru/an)	Instituție responsabilă
				Buget stat	Asistență externă	Costuri neacoperite (divizate pe ani)		2026	2027	2028	2029	2030		
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
	octombrie 2008 privind lupta împotriva criminalității organizate						40.19	50,00	-	-	-	-		Procuratura Generală
33	Identificarea, clasificarea și monitorizarea rețelelor organizate în funcție de gradul de influență, domeniu (cartografierea rețelelor infracționale cu grad de risc ridicat)	Un raport elaborat (SOCTA)	90,00	90,00	-	-	35.02	30,00	-	-	-	-	Trimestrul IV, 2026	Ministerul Afacerilor Interne
							40.19	30,00	-	-	-	-		Procuratura Generală
							05	30,00	-	-	-	-		Ministerul Finanțelor (Serviciul Vamal)
34	Consolidarea mecanismelor de protecție, motivare și valorificare a cooperării martorilor și denunțătorilor în cazuri de criminalitate organizată	1. Legea nr. 105/2008 cu privire la protecția martorilor și altor participanți la procesul penal modificată	117,29	117,29	-	-	35.01	-	117,29	-	-	-	Trimestrul IV, 2027	Ministerul Afacerilor Interne

Nr. crt.	Acțiuni unice identificabile	Indicatori de monitorizare	Costul total (mii lei)	Costul total divizat pe sursa de finanțare (mii lei)			Cod program/ Subprogram bugetar; Sursa de finanțare externă	Costuri totale divizate pe ani (mii lei)					Termene de realizare (trimestru/an)	Instituție responsabilă
				Buget stat	Asistență externă	Costuri neacoperite (divizate pe ani)		2026	2027	2028	2029	2030		
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
		2. Minim 2 instruiți organizate anual, după modificarea legii 3. Minim 40 persoane instruite anual, cu dezagregarea acestora după gen	150,00	150,00	-	-	35.05 40.19	-	-	50,00	50,00	50,00	Trimestrul IV, 2030	Procuratura Generală Centrul Național Anticorupție
35	Consolidarea capacității de investigare financiară a activităților desfășurate de grupurile de criminalitate organizată,	1. Număr de instruiți organizate	200,00	-	-	200,00	35.02 05 40.19	-	-	-	200,00	-	Trimestrul IV, 2029	Ministerul Afacerilor Interne Ministerul Finanțelor (Serviciul Fiscal de Stat; Serviciul Vamal) Procuratura Generală Centrul Național Anticorupție Banca Națională a Moldovei Consiliul Superior al Procurorilor (partener)
		2. Minim 40 persoane instruite, cu dezagregarea datelor după gen												
36	Îmbunătățirea răspunsului judiciar la criminalitatea organizată prin formare judiciară specifică și organizarea unor sesiuni de instruire specializate	Programe de dezvoltare profesională continuă elaborate pentru judecătorii care se ocupă de cazurile de	100,00	100,00	-	-	40	100,00	-	-	-	-	Trimestrul IV, 2026	Institutul Național al Justiției

Nr. crt.	Acțiuni unice identificabile	Indicatori de monitorizare	Costul total (mii lei)	Costul total divizat pe sursa de finanțare (mii lei)			Cod program/ Subprogram bugetar; Sursa de finanțare externă	Costuri totale divizate pe ani (mii lei)					Termene de realizare (trimestru/an)	Instituție responsabilă
				Buget stat	Asistență externă	Costuri neacoperite (divizate pe ani)		2026	2027	2028	2029	2030		
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
	pentru judecatori privind abordarea infracțiunilor grave	criminalitate organizată												Consiliul Superior al Magistraturii (partener)
Obiectiv general nr. 3: Abordare multidimensională a fenomenului infracționalității ce atentează la viața și la proprietatea persoanei														
Indicator de impact: Număr de victime ale omorului intenționat la 100 000 populație														
Obiectiv specific 3.1. Reducerea până în anul 2030, cu cel puțin 10% a infracțiunilor ce atentează la viața și sănătatea persoanei, prin intensificarea activităților de prevenire și combatere a acestora Indicator de rezultat: Numărul infracțiunilor contra vieții și sănătății persoanei înregistrate anual Proporția cazurilor privind infracțiunile contra vieții și sănătății persoanei soluționate din totalul infracțiunilor înregistrate														

Nr. crt.	Acțiuni unice identificabile	Indicatori de monitorizare	Costul total (mii lei)	Costul total divizat pe sursa de finanțare (mii lei)			Cod program/ Subprogram bugetar; Sursa de finanțare externă	Costuri totale divizate pe ani (mii lei)					Termene de realizare (trimestru/an)	Instituție responsabilă
				Buget stat	Asistență externă	Costuri neacoperite (divizate pe ani)		2026	2027	2028	2029	2030		
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
37	Stabilirea unui mecanism interinstituțional de monitorizare a persoanelor cu comportament violent, prin gestionarea cazurilor persoanelor anterior condamnate pentru fapte de violență sau a persoanelor cu tulburări psihice	Sistem electronic de management al persoanelor condamnate dezvoltat și interoperabilitat cu alte sisteme informaționale care permit schimbul de date în timp real despre persoanele supuse monitorizării	250,00	-	-	250,00	40.12	-	-	250,00	-	-	Trimestrul IV, 2028	Ministerul Justiției Inspectoratul Național de Probățiune Ministerul Afacerilor Interne Ministerul Sănătății
38	Acreditarea laboratorului ADN în conformitate cu standardul SM ISO/IEC 17025	Laborator acreditat	35.00	35.00	-	-	35.02	-	35.00	-	-	-	Trimestrul IV, 2027	Ministerul Afacerilor Interne
39	Elaborarea rapoartelor de analiză a infracțiunilor ce atentează la viața și sănătatea persoanei, cu înaintarea recomandărilor de redresare a situației	1. Raport anual elaborat și publicat 2. Numărul de recomandări înaintate 3. Numărul de recomandări implementat	100,00	100,00	-	-	35.02	20,00	20,00	20,00	20,00	20,00	Trimestrul IV, 2030	Ministerul Afacerilor Interne

Nr. crt.	Acțiuni unice identificabile	Indicatori de monitorizare	Costul total (mii lei)	Costul total divizat pe sursa de finanțare (mii lei)			Cod program/ Subprogram bugetar; Sursa de finanțare externă	Costuri totale divizate pe ani (mii lei)					Termene de realizare (trimestru/an)	Instituție responsabilă
				Buget stat	Asistență externă	Costuri neacoperite (divizate pe ani)		2026	2027	2028	2029	2030		
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
40	Reglementarea mecanismului de eliberare a informațiilor în regim prioritar pentru investigarea infracțiunilor excepționale și deosebit de grave	1. Analiza efectuată cu privire la identificarea obstacolelor de eliberare a informațiilor în regim prioritar pentru investigarea infracțiunilor excepționale și deosebit de grave	30,00	30,00	-	-	35.02	30,00	-	-	-	-	Trimestrul IV, 2026	Ministerul Afacerilor Interne; Agenția de Guvernare Electronică Serviciul de Informații și Securitate
		2. Cadrul normativ modificat, după caz	67,00	67,00	-	-	35.02	-	-	67,00	-	-	Trimestrul IV, 2028	
41	Implementarea softului de recunoaștere facială pentru identificarea infractorilor aflați în căutare, precum și a persoanelor dispărute fără veste	1. Soft implementat	200,00	-	-	200,00	35.02	-	-	-	200,00	-	Trimestrul IV, 2029	Ministerul Afacerilor Interne; Agenția Servicii Publice; Serviciul de Informații și Securitate; Centrul Național Anticorupție
		2. Aplicație dezvoltată	150,00	-	-	150,00	35.02	-	-	-	-	150,00	Trimestrul IV, 2030	
42	Elaborarea și implementarea unui program anual de formare pentru utilizarea	1. Materiale de curs elaborate	67,00	67,00	-	-	35.07	-	67,00	-	-	-	Trimestrul IV, 2027	Ministerul Afacerilor Interne

Nr. crt.	Acțiuni unice identificabile	Indicatori de monitorizare	Costul total (mii lei)	Costul total divizat pe sursa de finanțare (mii lei)			Cod program/ Subprogram bugetar; Sursa de finanțare externă	Costuri totale divizate pe ani (mii lei)					Termene de realizare (trimestru/an)	Instituție responsabilă
				Buget stat	Asistență externă	Costuri neacoperite (divizate pe ani)		2026	2027	2028	2029	2030		
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
	sistemelor digitale și AI în investigații și căutări.	2.Minim 25 persoane instruite anual, cu dezagregarea datelor după gen	225,00	225,00	-	-	35.05 40.19	-	-	75,00	75,00	75,00	Trimestrul IV, 2030	Procuratura Generală
43	Dezvoltarea unui sistem software bazat pe inteligență artificială care se poate integra perfect în sistemele existente de gestionare a cazurilor și în instrumentele analitice legate de identitate, inclusiv date biometrice	Soluție inteligentă de analiză a datelor dezvoltată, inclusiv a datelor biometrice	2545,00	985,00	1560,00	-	IAMI-Inițiativa Matricei de Atribute de Identitate (Comisia Europeană)	-	-	2545,00	-	-	Trimestrul IV, 2028	Ministerul Afacerilor Interne
44	Colaborarea cu platformele de socializare majore și furnizori de comunicații electronice pentru difuzarea în rețelele sociale a alertelor privind persoane dispărute și infractori în căutare.	1. Colaborare stabilită (ex:acorduri, memorandum, protocoale de colaborare semnate) 2. Număr de alerte difuzate în rețele sociale	50,00	-	-	50,00	65.03 35.05 36.01	-	-	50,00	-	-	Trimestrul IV, 2028	Ministerul Afacerilor Interne Serviciul de Informații și Securitate Agenția Guvernare Electronică
45	Dotarea cu drone și camere mobile cu AI pentru căutarea persoanelor	1. Număr de drone procurate	900,00	-	-	900,00	35.05	-	-	900,00	-	-	Trimestrul IV, 2028	Ministerul Afacerilor Interne

Nr. crt.	Acțiuni unice identificabile	Indicatori de monitorizare	Costul total (mii lei)	Costul total divizat pe sursa de finanțare (mii lei)			Cod program/ Subprogram bugetar; Sursa de finanțare externă	Costuri totale divizate pe ani (mii lei)					Termene de realizare (trimestru/an)	Instituție responsabilă
				Buget stat	Asistență externă	Costuri neacoperite (divizate pe ani)		2026	2027	2028	2029	2030		
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
	dispărute în zone greu accesibile	2.Minim 20 persoane instruite anual, cu dezagregarea datelor după gen	150,00	150,00	-	-	35.05	-	-	-	75,00	75,00	Trimestrul IV, 2030	
46	Implementarea programelor de consiliere psihosocială pentru persoanele condamnate care au comis infracțiuni cu aplicarea violenței	Minim 80 beneficiari ai probațiunii reintegrați anual, cu dezagregarea datelor după gen, vârstă, regiune, tipuri de infracțiuni	300,00	-	-	300,00	40.16	-	-	300,00	-	-	Trimestrul IV, 2028	Inspectoratul Național de Probațiune
47	Fortificarea mecanismelor de monitorizare și raportare privind cazurile de femicid	1.Numărul cazurilor de femicid raportate anual, (cu dezagregarea datelor); 2.Numărul evaluărilor de risc de letalitate realizate raportat la numărul total de cazuri instrumentate	200,00	200,00	-	-	35.05	10,00	10,00	10,00	10,00	10,00	Trimestrul IV, 2030	Ministerul Afacerilor Interne
							40.19	10,00	10,00	10,00	10,00	10,00		
							90	10,00	10,00	10,00	10,00	10,00		Procuratura Generală
								10,00	10,00	10,00	10,00	10,00		Ministerul Muncii și Protecției Sociale
														Agencia Națională de Prevenire și Combateră a Violenței împotriva

Nr. crt.	Acțiuni unice identificabile	Indicatori de monitorizare	Costul total (mii lei)	Costul total divizat pe sursa de finanțare (mii lei)			Cod program/ Subprogram bugetar; Sursa de finanțare externă	Costuri totale divizate pe ani (mii lei)					Termene de realizare (trimestru/an)	Instituție responsabilă
				Buget stat	Asistență externă	Costuri neacoperite (divizate pe ani)		2026	2027	2028	2029	2030		
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
														Femeilor și a Violenței în Familie
Obiectiv specific nr. 3.2 Diminuarea numărului de infracțiuni contra patrimoniului cu cel puțin 10 p.p. până în anul 2030 Indicatori de rezultat: Rata infracțiunilor contra patrimoniului raportată la numărul total de infracțiuni înregistrate Rata infracțiunilor de escrocherie soluționate din totalul infracțiunilor de escrocherii înregistrate														
48	Stabilirea unui mecanism comun de identificare și eliminare rapidă a paginilor care promovează vânzări fictive de bunuri sau servicii prin rețele sociale și alte platforme digitale.	1. Mecanism stabilit	30,00	30,00	-	-	35.01	30,00	-	-	-	-	Trimestrul IV, 2026	Ministerul Afacerilor Interne Inspectoratul de Stat pentru Supraveghere a Produselor Nealimentare și Protecția Consumatorilor
		2. Număr de pagini identificate și eliminate	80,00	80,00	-	-	35.01	-	20,00	20,00	20,00	20,00	Trimestrul IV, 2030	
49	Organizarea campaniilor de informare cu referire la cumpărături sigure online	1. Campanie publică de informare organizată anual 2. Cel puțin 100 persoane informate anual, cu dezagregarea	5000,00	-	-	5000,00	50.08	500,00	500,00	500,00	500,00	500,00	Trimestrul IV, 2030	Inspectoratul de Stat pentru Supraveghere a Produselor Nealimentare și Protecția Consumatorilor

Nr. crt.	Acțiuni unice identificabile	Indicatori de monitorizare	Costul total (mii lei)	Costul total divizat pe sursa de finanțare (mii lei)			Cod program/ Subprogram bugetar; Sursa de finanțare externă	Costuri totale divizate pe ani (mii lei)					Termene de realizare (trimestru/an)	Instituție responsabilă
				Buget stat	Asistență externă	Costuri neacoperite (divizate pe ani)		2026	2027	2028	2029	2030		
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
		datelor pe gen, vârstă, regiune (rural/urban)					35.05	500,00	500,00	500,00	500,00	500,00		Ministerul Afacerilor Interne
50	Implementarea unui mecanism de alertă către casele de amanet cu lista bunurilor declarate furate	Numărul caselor de amanet conectate în sistemul de alertă	300,00	-	-	300,00	35.02	-	-	-	300,00	-	Trimestrul IV, 2029	Ministerul Afacerilor Interne
51	Elaborarea și implementarea unui program de schimbare comportamentală și prevenirii recidivei în rândul persoanelor care au săvârșit infracțiuni în stare de ebrietate alcoolică	1. Program elaborat și implementat la nivel național	30,00	30,00	-	-	40.16	-	30,00	-	-	-	Trimestrul IV 2027	Inspectoratul Național de Probațiune Ministerul Justiției Ministerul Sănătății (IMSP Dispensarul Narcologic Republican)
		2. Cel puțin 80 de beneficiari incluși anual în program, cu dezagregarea datelor după gen, vârstă, regiune, tip de infracțiune 3. Rata de finalizare a programului 4. Rata de recidivă la 12 luni după finalizarea programului	150,00	150,00	-	-	40.16 80.01	-	-	50,00	50,00	50,00	Trimestrul IV, 2030	
52	Instruirea personalului Inspectoratului Național de Probațiune privind justiția	1. Minim 1 instruire organizată anual 2. Cel puțin 20 consilieri instruiți, cu	250,00	250,00	-	-	40.16	25,00	25,00	25,00	25,00	25,00	Trimestrul IV, 2030	Inspectoratul Național de Probațiune

Nr. crt.	Acțiuni unice identificabile	Indicatori de monitorizare	Costul total (mii lei)	Costul total divizat pe sursa de finanțare (mii lei)			Cod program/ Subprogr am bugetar; Sursa de finanțare externă	Costuri totale divizate pe ani (mii lei)					Termene de realizare (trimestru/an)	Instituție responsabilă
				Buget stat	Asistență externă	Costuri neacoperite (divizate pe ani)			2026	2027	2028	2029		
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
	terapeutică și lucrul cu beneficiarii probațiunii	dezagregarea datelor după gen și regiuni					40	25,00	25,00	25,00	25,00	25,00		Institutul Național al Justiției
53	Implementarea unui modul de formare continuă pentru profesioniști din domeniile poliției, justiției, sănătății și asistenței sociale, axat pe abordarea centrată pe victimă și eliminarea stereotipurilor de gen	1. Module de formare implementare/actualizate 2. Numărul de profesioniști instruiți	200,00	200,00	-	-	35.05	10,00	10,00	10,00	10,00	-	Trimestrul IV, 2029	Ministerul Afacerilor Interne
40,12							10,00	10,00	10,00	10,00	-	Institutul Național al Justiției		
40.19							10,00	10,00	10,00	10,00	-	Procuratura Generală		
90							10,00	10,00	10,00	10,00	-	Ministerul Muncii și Protecției Sociale		
							10,00	10,00	10,00	10,00	-	Agenția Națională de Prevenire și Combatere a Violenței împotriva Femeilor și a Violenței în Familie		
Obiectiv specific nr. 3.3. Reducerea cu cel puțin 20% până în anul 2030, a infracțiunilor economice și conexe, prin implementarea și eficientizarea mecanismelor de identificare si investigare a acestora														

Nr. crt.	Acțiuni unice identificabile	Indicatori de monitorizare	Costul total (mii lei)	Costul total divizat pe sursa de finanțare (mii lei)			Cod program/ Subprogram bugetar; Sursa de finanțare externă	Costuri totale divizate pe ani (mii lei)					Termene de realizare (trimestru/an)	Instituție responsabilă
				Buget stat	Asistență externă	Costuri neacoperite (divizate pe ani)		2026	2027	2028	2029	2030		
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
Indicatori de rezultat: Numărul infracțiunilor economice înregistrate anual Numărul infracțiunilor de corupere electorală înregistrate anual														
54	Îmbunătățirea evidenței statistice privind investigațiile, urmărirea penale și condamnările realizate în cazurile infracțiunii de spălare de bani	Evidența statistică îmbunătățită	200,00	200,00	-	-	48.03		80,00	-	-	-	Trimestrul IV, 2027	Serviciul Prevenirea și Combaterea Spălării Banilor,
							35.02	-	40,00	-	-	-		Ministerul Afacerilor Interne,
							40.19	-	40,00	-	-	-		Procuratura Generală
							40.18	-	40,00	-	-	-		Agencia Digitalizare în Justiție și Administrare Judecătorească
55	Crearea unor condiții de concurență echitabile pentru întreprinderi prin combaterea criminalității economice și a spălării banilor Linia de referință: Investigații: 24 (2021-2023)	Numărul mediu de investigații și de hotărâri judecătorești definitive pentru cazurile de spălare a banilor îmbunătățit în comparație cu media între 2021-2023	100,00	-	-	100,00	40	100,00	-	-	-	-	Trimestrul IV, 2026	Ministerul Justiției (ADJAJ), Ministerul Afacerilor Interne, Procuratura Generală, Centrul Național Anticorupție,

Nr. crt.	Acțiuni unice identificabile	Indicatori de monitorizare	Costul total (mii lei)	Costul total divizat pe sursa de finanțare (mii lei)			Cod program/ Subprogram bugetar; Sursa de finanțare externă	Costuri totale divizate pe ani (mii lei)					Termene de realizare (trimestru/an)	Instituție responsabilă
				Buget stat	Asistență externă	Costuri neacoperite (divizate pe ani)		2026	2027	2028	2029	2030		
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
	Puneri sub învinuire: 13,5 (2021-2022) Hotărâri judecătorești definitive: 6 (2021-2023) Condamnări definitive: 2 (2021-2022)													Serviciul Fiscal de Stat și Serviciul Vamal, Serviciul Prevenirea și Combaterea Spălării Banilor
56	Organizarea unei campanii publice în vederea aducerii la cunoștință publicului larg despre schemele de money mules, prin care persoanele pot fi recrutate pentru a transfera bani din surse ilicite prin intermediul propriilor conturi bancare	1. Companie publică organizată anual 1. Minim 200 persoane informare, cu dezagregarea datelor după gen, vârstă, regiune	600,00	-	-	600,00	35.02 40.19 48.03	120,00	120,00	120,00	120,00	120,00	Trimestrul IV, 2030	Ministerul Afacerilor Interne Procuratura Generală Serviciul Prevenirea și Combaterea Spălării Banilor Banca Națională a Moldovei
57	Consolidarea mecanismului interinstituțional de alertare și schimb automatizat de date între MAI, SPCSB, BNM și SFS, cu scopul identificării tranzacțiilor	1. Numărul de ședințe comune (MAI, SPCSB, BNM, SFS) organizate pentru evaluarea și îmbunătățirea interoperabilității	20,00	20,00	-	-	48.03	-	20,00	-	-	-	Trimestrul IV, 2027	Serviciul Prevenirea și Combaterea Spălării Banilor, Banca Națională a Moldovei Ministerul Afacerilor Interne,

Nr. crt.	Acțiuni unice identificabile	Indicatori de monitorizare	Costul total (mii lei)	Costul total divizat pe sursa de finanțare (mii lei)			Cod program/ Subprogram bugetar; Sursa de finanțare externă	Costuri totale divizate pe ani (mii lei)					Termene de realizare (trimestru/an)	Instituție responsabilă
				Buget stat	Asistență externă	Costuri neacoperite (divizate pe ani)		2026	2027	2028	2029	2030		
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
	suspecte, în special în domeniile de contrabandă, spălare de bani, evaziune fiscală și criminalitate organizată”.	sistemelor de alertare												Ministerul Finanțelor (Serviciul Fiscal de Stat) Procuratura Generală
		2.Număr de alerte înregistrate	70,00	70,00	-	-	48.03	-	-	35,00	35,00	-	Trimestrul IV, 2029	
58	Instruirea continuă a personalului în domeniul investigării infracțiunilor de corupere electorală, finanțarea ilegală a partidelor politice, a grupurilor de inițiativă, a concurenților electorali sau a participanților la referendum	1. Cel puțin 2 instruiți organizate anual 2.Cel puțin 50 persoane instruite, cu dezagregarea datelor după gen	250,00	250,00	-	-	40	12,50	12,50	12,50	12,50	12,50	Trimestrul IV, 2030	Institutul Național de Justiție
							40.19	12,50	12,50	12,50	12,50	12,50		Procuratura Generală
								12,50	12,50	12,50	12,50	12,50		Centrul Național Anticorupție
							35.05	12,50	12,50	12,50	12,50	12,50		Ministerul Afacerilor Interne
														Consiliul Superior al Procurorilor (partener) Consiliul Superior al Magistraturii (partener)
59	Elaborarea ghidului privind procedurile de investigare, colectare și	1. Ghid aprobat	66,80	66,80	-	-	40.19	-	66,80	-	-	-	Trimestrul IV, 2027	Procuratura Generală

Nr. crt.	Acțiuni unice identificabile	Indicatori de monitorizare	Costul total (mii lei)	Costul total divizat pe sursa de finanțare (mii lei)			Cod program/ Subprogr am bugetar; Sursa de finanțare externă	Costuri totale divizate pe ani (mii lei)					Termene de realizare (trimestr u/an)	Instituție responsabilă
				Buget stat	Asistență externă	Costuri neacoperite (divizate pe ani)			2026	2027	2028	2029		
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
	evaluare a informațiilor, în cazul infracțiunilor privind utilizarea criptomonedelor													Ministerul Afacerilor Interne Centrul Național Anticorupție Serviciul Prevenirea și Combaterea Spălării Banilor Banca Națională a Moldovei Ministerul Finanțelor
		2.Număr de instruiiri organizate (12 instruiiri) 3. Cel puțin 100 persoane instruite, cu dezagregarea datelor după gen	225,00	225,00	-	-	40.19	-	-	25,00	25,00	25,00	Trimestrul IV, 2030	
							35.05	-	-	25,00	25,00	25,00		
							05	-	-	25,00	25,00	25,00		
	Total		53265,71	12555,71	2260,00	38050,00		33521,05	7435,43	6784,27	3029,98	2494,98		

NOTA DE FUNDAMENTARE
la proiectul de hotărâre a Guvernului cu privire la aprobarea Programului
național de prevenire și combatere a criminalității pentru anii 2026-2030

1. Denumirea sau numele autorului și, după caz, a/al participanților la elaborarea proiectului actului normativ
Proiectul de hotărâre a Guvernului cu privire la aprobarea Programului național de prevenire și combatere a criminalității pentru anii 2026-2030 este elaborat de către Ministerul Afacerilor Interne.
2. Condițiile ce au impus elaborarea proiectului actului normativ
2.1. Temeiul legal sau, după caz, sursa proiectului actului normativ
Programul național de prevenire și combatere a criminalității pentru anii 2026-2030 derivă din angajamentul pentru cea de-a doua etapă de planificare, pentru anii 2026-2030, ce vizează asigurarea implementării Strategiei de dezvoltare a domeniului afacerilor interne pentru anii 2022-2030, aprobată prin Hotărârea Guvernului nr.658/2022
2.2. Descrierea situației actuale și a problemelor care impun intervenția, inclusiv a cadrului normativ aplicabil și a deficiențelor/lacunelor normative
Potrivit Declarației universale a drepturilor omului, orice ființă umană are dreptul la viață, la libertate și la securitatea persoanei sale . Constituția Republicii Moldova stipulează că cetățenii Republicii Moldova beneficiază de protecția statului atât în țară, cât și în străinătate, iar cetățenii străini și apatrizii, cu excepțiile stabilite de lege, au aceleași drepturi și îndatoriri ca și cetățenii Republicii Moldova . Pentru a asigura acest deziderat, Ministerul Afacerilor Interne, prin implementarea Strategiei de dezvoltare a domeniului afacerilor interne, pentru anii 2022-2030, și-a propus realizarea următoarelor obiective: 1. Instrumentele și mecanismele de prevenire și combatere a criminalității informatice eficiente și accesibile (obiectiv general 4); 2. Identificarea și neutralizarea grupurilor și organizațiilor criminale cu grad sporit de risc (obiectiv general 5); 3. Abordarea multidimensională a fenomenului infracționalității ce atentează la viața și la proprietatea persoanei (obiectiv general 7). În context, Programul este aliniat la obiectivele Strategiei de dezvoltare a domeniului afacerilor interne, pentru anii 2022-2030, contribuind la realizarea acestora. Programul contribuie la implementarea SND „Moldova Europeană 2030”, în special a obiectivului general 9. „Promovarea unei societăți pașnice și sigure”. Conform angajamentelor privind dezvoltarea durabilă, până în anul 2030 urmează să fie implementate următoarele ținte strategice: 1) reducerea continuă și dinamică a tuturor formelor de violență, în special a violenței în familie și a violenței sexuale (ODD 16.1);

2) stoparea abuzului, neglijării, exploatării, traficului și a tuturor formelor de violență și de tortură a copiilor (ODD 16.2);

3) combaterea tuturor formelor de crimă organizată și a traficului de armament (ODD 16.4).

Totodată, Programul național de prevenire și combatere a criminalității pentru anii 2026–2030 reflectă indicatorii de evaluare ai Strategiei Naționale de Dezvoltare „Moldova Europeană 2030”, și anume:

- reducerea numărului victimelor omorului intenționat la 100 mii populație până la 4,7 în anul 2030;

- reducerea numărului victimelor infracțiunilor de violență sexuală la 100 mii populație până la 8 în anul 2030.

Programul susține implementarea angajamentelor asumate pe plan extern în raport cu Uniunea Europeană, și anume:

- eficientizarea acțiunilor de combatere a criminalității și de protecție a victimelor, inclusiv eliminarea violenței, neglijării, exploatării și traficării copiilor și a femeilor, prin înlăturarea lacunelor din cadrul legal cu privire la incriminarea, sancționarea, prevenirea și combaterea faptelor ce prejudiciază sau pun în pericol viața și sănătatea persoanei, a violenței în familie și prin dezvoltarea serviciilor sociale pentru victimele infracțiunilor (O3.1–O3.3, O4.3, O6.1, O9.1, O9.2).

- elaborarea unor protocoale standard privind asigurarea unui răspuns multisectorial la cazurile de violență față de femei și de violență în familie (O6.1, O7.1, O9.1).

- consolidarea capacităților subiecților și a instituțiilor-cheie de abordare a normelor nediscriminatorii de gen și sociale pentru a răspunde și a preveni violența bazată pe gen și violența sexuală, crearea alianțelor și a parteneriatelor strategice și desfășurarea campaniilor de informare și advocacy (O9.1).

Programul include angajamentele luate față de Uniunea Europeană, în contextul semnării Acordului de Asociere, la capitolul prevenirii și combaterii criminalității organizate, a corupției și a altor activități ilegale (art. 16), inclusiv cele cu caracter transnațional, cum ar fi: traficul de migranți și de persoane, contrabanda și traficul de bunuri, inclusiv în domeniul armelor de calibru mic și al drogurilor ilicite, activitățile economice și financiare ilegale, cum ar fi contrafacerea, fraudă fiscală și fraudele legate de achizițiile publice, fraudă, corupția activă și cea pasivă, atât în sectorul privat, cât și în cel public, inclusiv abuzul de funcții și traficul de influență, falsificarea de documente și prezentarea de declarații false, precum și criminalitatea informatică.

În anul 2022, prin HG nr.948/2022, a fost aprobat Programul de prevenire și combatere a criminalității pentru anii 2022-2025. După prima etapă de implementare (la mijlocul termenului), a fost elaborat un raport de evaluare intermediară pentru 2 ani. În urma evaluării intermediare s-a constatat că la finele anului 2023, 50% din cei 6 indicatori de impact au atins/depășit țintele stabilite pentru mijlocul perioadei de implementare, iar cealaltă jumătate s-a situat sub valorile planificate. Rata de implementare a indicatorilor de monitorizare a celor 80 de indicatori planificați pentru întreaga perioadă a Programului 2022-2025 constituie 16%. Dintre aceștia, peste 60% reprezintă modificările de ordin legislativ și administrativ.

Pentru următorul ciclu de planificare, pentru anii 2026-2030, documentul de politici publice urmează să abordeze în continuare angajamente în prevenirea și combaterea criminalității în Republica Moldova.

Respectiv, în baza concluziilor asupra rapoartelor analitice cu privire la criminalitate din ultimii ani, au fost identificate prioritățile de intervenție în vederea prevenirii și combaterii acestui fenomen, atât la nivel național, cât și transnațional, și anume: (a) criminalitatea informatică; (b) criminalitatea organizată; (c) infracțiunile privind viața sexuală; (d) infracțiunile contra patrimoniului; (e) infracțiunile ce atentează la viața și sănătatea persoanei, (f) infracțiuni economice și financiare.

Se remarcă faptul că unele din prioritățile identificate se regăsesc printre prioritățile UE în combaterea criminalității pentru perioada 2026-2029. Astfel, Consiliul Uniunii Europene a identificat următoarele priorități ale UE în materie de criminalitate pentru 2026-2029:

- Identificarea și destructurarea celor mai amenințătoare rețele și persoane criminale;
- Combaterea infracțiunilor cu cea mai rapidă creștere în domeniul online: atacurile cibernetice, exploatarea sexuală a copiilor online și schemele de fraudă online;
- Combaterea infracțiunilor economice și financiare.

Prioritățile iau în considerare faptul că infracțiunile grave și criminalitatea organizată destabilizează progresiv societatea, întrucât acestea se produc din ce în ce mai mult online și că sunt puternic accelerate de inteligența artificială și de alte tehnologii noi.

Pentru implementarea priorităților și a domeniilor de intervenție menționate, vor fi instituite noi instrumente care vor servi la diminuarea impactului ca urmare a activităților organizațiilor criminale, va spori capacitatea de reacție și investigare a infracțiunilor comise cu utilizarea tehnologiilor informaționale, precum și va fi asigurat un schimb de date avansat care să permită efectuarea analizei tendințelor fenomenului criminalității pe diverse domenii.

De asemenea, va fi asigurată implementarea soluțiilor referitoare la problemele identificate din perspectiva beneficiarilor finali, și anume, a cetățenilor Republicii Moldova. Or, rezultatele implementării Programului urmează a fi sesizate în mod prioritar de societate, apoi de reprezentanții sistemului organelor de aplicare a legii.

3. Obiectivele urmărite și soluțiile propuse

3.1. Principalele prevederi ale proiectului și evidențierea elementelor noi

Programul național de prevenire și combatere a criminalității pentru anii 2026-2030 a fost elaborat în conformitate cu prevederile Hotărârii Guvernului nr. 386/2020 cu privire la planificarea strategică și cuprinde următoarele capitole:

- Introducere
- Analiza situației
- Obiective generale
- Obiective specifice

Impactul

Costuri

Sursa de finanțare

Riscuri de implementare

Autorități/Instituții responsabile

Procedura de monitorizare, evaluare și raportare, precum și Planul de acțiuni propriu-zis, prin care se vor implementa acțiunile planificate.

Astfel, partea descriptivă a Programului, **capitolul I** „Introducere” conține o retrospectivă a cadrului legal existent care garantează fiecărei ființe umane dreptul la viață, libertate și securitate.

Concomitent, acest capitol enumeră documentele de politici, obiectivele și angajamentele strategice ce urmează a fi implementate prin prezentul Program, și anume:

- Strategia de dezvoltare a domeniului afacerilor interne pentru anii 2022-2030, aprobată prin Hotărârea Guvernului nr.658/2022;
- Strategia națională de dezvoltare „Moldova Europeană 2030” în special a obiectivului general 9. „Promovarea unei societăți pașnice și sigure”;
- angajamentele asumate pe plan extern în raport cu Uniunea Europeană, conform Acordului de Asociere a Republicii Moldova cu Uniunea Europeană;
- politicile sectoriale prioritare pe domeniul „Afaceri Interne” potrivit Programului de activitate al Guvernului „Moldova prosperă, sigură, europeană”.

Acest capitol conține informații privind evaluarea intermediară pentru 2 ani a Programului de prevenire și combatere a criminalității pentru anii 2022-2025, aprobat prin HG nr.948/2022, precum și prioritățile de intervenție pentru următorul ciclu de planificare (2026-2030).

Capitolul II „Analiza situației” descrie fenomenul criminalității și evoluția acestuia în perioada 2022-2024. Subsidiar, acesta descrie problemele pe domenii particulare de intervenții, precum: criminalitatea informatică, infracțiunile de natură economică, infracțiunile privind viața sexuală, infracțiunile contra patrimoniului, infracțiunile ce atentează la viața și sănătatea persoanei, criminalitatea organizată. În acest capitol sunt scoase în evidență presupusele consecințe în cazul neintervenției, precum și impactul asupra cetățenilor.

Capitolul III descrie cele trei obiective generale prevăzute în Program, precum:

1. Instrumentele și mecanismele de prevenire și combatere a criminalității informatice eficiente și accesibile;
2. Identificarea și neutralizarea grupurilor și organizațiilor criminale cu grad sporit de risc;
3. Abordarea multidimensională a fenomenului infracționalității ce atentează la viața și la proprietatea persoanei.

Concomitent, acest capitol conține informații despre scopul și necesitatea intervenției pe fiecare obiectiv general.

Capitolul IV descrie obiectivele specifice ale Programului, derivate din obiectivele generale. Obiectivele specifice detaliază rezultatele, fiind centrate pe aspecte mai înguste.

Programul conține informații referitoare la indicatorii de rezultat, valoare de referință înregistrată în anul 2024 și ținta ce urmează a fi atinsă în anul 2030.

Capitolul V descrie impactul general al Programului național de prevenire și combatere a criminalității pentru anii 2026-2030. Se evidențiază impactul Programului asupra cetățenilor, prin reducerea efectelor negative ale fenomenului criminalității, astfel încât acestea să nu mai reprezinte o amenințare reală pentru viața, securitatea și bunăstarea lor într-o societate modernă.

[La fel, Programul va avea impact asupra grupurilor țintă specifice, care sunt deosebit de vulnerabile la efectele criminalității, acestea fiind descrie pentru fiecare obiectiv separat.

Capitolul VI estimează costurile pentru implementarea Programului național de prevenire și combatere a criminalității și a Planului de acțiuni pentru implementarea acestuia. Programul va avea un impact financiar de circa 53266,71 (mii lei), dintre care 12555,71 (mii lei) constituie cheltuieli din bugetul de stat, 2260,00 (mii lei) sunt acoperiți de partenerii externi, iar 38050,00 (mii lei) sunt costuri neacoperite.

Bugetul acoperit de către partenerii externi se va realiza prin intermediul proiectelor:

1) IAMI - Inițiativa Matricei de Atribute de Identitate (Comisia Europeană) ce se implementează în perioada 01.02.2025-31.01.2028, cu un buget de 80,000 euro asigurat din sursa externă. Scopul proiectului este dezvoltarea unui sistem software bazat pe inteligență artificială care se poate integra perfect în sistemele existente de gestionare a cazurilor și în instrumentele analitice legate de identitate, inclusiv date biometrice. Colaborarea eficientă și a schimbului de date între agențiile europene, inclusiv organizații internaționale precum EUROPOL și INTERPOL, prin instituirea unei noi IA la nivelul UE;

2) ENSEMBLE - îmbunătățirea instrumentelor și a capacităților de combatere a atacurilor avansate de amenințări cibernetice și de infracțiuni cibernetice - (Comisia Europeană în cadrul Programului Horizont Europe 2021-2027), cu un buget de 700,00 lei asigurat din sursa externă. Proiectul se implementează în perioada 01.11.2024 - 31.10.2027 și își propune să consolideze capacitățile părților implicate în proiecte comune (transfrontaliere) de investigații orientate spre criminalitatea informatică, prin dezvoltarea unei investigații criminalistice modulare bazate pe inteligență artificială, solidă din punct de vedere criminalistic ToolBox pentru a asista agențiile de aplicare a legii în lupta împotriva amenințărilor cibernetice sofisticate și a infracțiunilor cibernetice, formarea relevantă a materialelor de pregătire pentru poliție, procurori și actori judiciari implicați în astfel de investigații și campanii adecvate de sensibilizare a publicului pentru identificarea timpurie și prevenirea infracțiunilor cibernetice.

Totodată, instituțiile implicate în activitățile planificate vor continua discuțiile cu partenerii de dezvoltare și alți parteneri, în vederea identificării și oferirii surselor de asistență financiară externă, care să acopere desfășurarea acțiunilor planificate care nu au prevăzut suport bugetar.

Capitolul VII conține o evaluare a riscurilor de implementare a Programului, fiind identificate soluții de atenuare și asigurare a implementării Programului.

Capitolul XII enumeră autoritățile și instituțiile responsabile de implementarea Programului național de prevenire și combatere a criminalității pentru anii 2026-2030, fiind identificate: Ministerul Afacerilor Interne, Ministerul Justiției, Ministerul Afacerilor Externe, Ministerul Educației și Cercetării, Ministerul Sănătății, Ministerul Muncii și Protecției Sociale, Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării, Procuratura Generală, Procuratura Anticorupție, Serviciul de Informații și Securitate, Serviciul Vamal, Serviciul Prevenirea și Combaterea Spălării Banilor, Serviciul Vamal, Serviciul Tehnologia Informației și Securitate Cibernetică, Serviciul Fiscal de Stat, Inspectoratul Național de Probațiune, Administrația Națională a Penitenciarelor, Agenția de Guvernare Electronică, Agenția națională pentru reglementare în comunicații electronice și tehnologia informației, Agenția Servicii Publice, Agenția Digitalizare în Justiție și Administrare, Centrul Național Anticorupție, Centrul Național pentru Protecția Datelor cu Caracter Personal, Curtea Supremă de Justiție, Consiliul Național de Asistență Juridică Garantată de Stat, Institutul Național al Justiției, Inspectoratul de Stat pentru Supraveghere a Produselor Nealimentare și Protecția Consumatorilor, Banca Națională a Moldovei.

Capitolul IX descrie procedura de monitorizare, evaluare și raportare a activităților planificate, făcându-se referire la prezentarea rapoartelor de evaluare intermediară de către Ministerul Afacerilor Interne (până la data de 15 aprilie 2028) și evaluare finală (până la data de 15 aprilie 2031), în conformitate cu Ghidul metodologic pentru evaluarea intermediară și ex-post a politicilor publice, cu respectarea criteriilor de relevanță, efectivitate, eficiență, durabilitate, impact și coerență.

Capitolul X include Planul de acțiuni privind implementarea Programului național de prevenire și combatere a criminalității pentru anii 2026-2030 conține 59 acțiuni, care presupune implicarea, în limita competenței, a tuturor autorităților și instituțiilor desemnate responsabile de acțiuni.

3.2. Opțiunile alternative analizate și motivele pentru care acestea nu au fost luate în considerare

Nu este aplicabil

4. Analiza impactului de reglementare

4.1. Impactul asupra sectorului public

Nu este aplicabil.

4.2. Impactul financiar și argumentarea costurilor estimative

Se estimează că, implementarea Programului și a Planului de acțiuni care îl însoțește, va avea un impact financiar de circa 53266,71 (mii lei), dintre care 12555,71 (mii lei) constituie cheltuieli din bugetul de stat, 2260,00 (mii lei) sunt acoperiți de partenerii externi, iar 38050,00 (mii lei) sunt costuri neacoperite.

Bugetul acoperit de către partenerii externi se realizează prin intermediul proiectelor:

- IAMI - Inițiativa Matricei de Atribute de Identitate (Comisia Europeană);
- ENSEMBLE (Comisia Europeană în cadrul Programului Horizont Europe 2021-2027).

Totodată, instituțiile implicate în activitățile planificate vor continua discuțiile cu partenerii de dezvoltare și alți parteneri, în vederea identificării și oferirii surselor de asistență financiară externă, care să acopere desfășurarea acțiunilor planificate care nu au prevăzut suport bugetar.

4.3. Impactul asupra sectorului privat

Nu este aplicabil.

4.4. Impactul social

Impactul social se va manifesta prin prevenirea și combaterea criminalității în comunități, urmare a activităților prevăzute în Planul de acțiuni.

4.4.1. Impactul asupra datelor cu caracter personal

Nu este aplicabil

4.4.2. Impactul asupra echității și egalității de gen

Programul național de prevenire și combatere a criminalității pentru anii 2026-2030 promovează în mod explicit principiul echității și egalității de gen, atât la nivelul intervențiilor strategice, cât și în ceea ce privește acordarea asistenței victimelor.

1. Integrarea perspectivei de gen în planificarea și implementarea acțiunilor

Programul prevede acțiuni adaptate necesităților femeilor, inclusiv minorilor, în ceea ce privește prevenirea și combaterea criminalității împotriva acestor categorii vulnerabile, cât și asigurarea protecției lor.

2. Intervenții specializate pentru victimele violenței în mediul online

Un accent separat este acordat prevenirii și combaterii infracțiunilor comise prin intermediul tehnologiilor informaționale, în partea ce ține de violența pe dimensiunea digitală. Sunt prevăzute acțiuni pentru reducerea acestor fenomene, precum și instruirea specialiștilor în vederea asigurării unei intervenții eficiente în astfel de cazuri.

3. Integrarea dimensiunii de gen în colectarea și analiza datelor

Programul include acțiuni pentru dezvoltarea sistemului de colectare a datelor și de analiză a acestora, dezagregate pe sexe și grupe de vârstă, ceea ce va permite evaluarea mai exactă a impactului criminalității asupra bărbaților, femeilor și copiilor.

4.5. Impactul asupra mediului

Nu este aplicabil

4.6. Alte impacturi și informații relevante

Nu este aplicabil.

5. Compatibilitatea proiectului actului normativ cu legislația UE

5.1. Măsuri normative necesare pentru transpunerea actelor juridice ale UE în legislația națională
Nu este aplicabil.
5.2. Măsuri normative care urmăresc crearea cadrului juridic intern necesar pentru implementarea legislației UE
Nu este aplicabil.
6. Avizarea și consultarea publică a proiectului actului normativ
În scopul asigurării rolului participativ la elaborarea Programului național de prevenire și combatere a criminalității pentru anii 2026-2030, la 30 mai 2025, prin scrisoarea nr. 38/1923, Ministerul Afacerilor Interne a expediat mai multor instituții proiectul Programului, pentru examinare și înaintare a propunerilor de dezvoltare și completare, reieșind din problemele, riscurile și vulnerabilitățile actuale. Solicitarea a fost expediată către Ministerul Justiției, Ministerul Finanțelor, Ministerul Afacerilor Externe, Ministerul Sănătății, Ministerul Muncii și Protecției Sociale, Ministerul Educației și Cercetării, Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării, Procuratura Generală, Serviciul de Informații și Securitate, Centrul Național Anticorupție, Centrul Național pentru Protecția Datelor cu Caracter Personal, Agenția Servicii Publice, Agenția de Guvernare Electronică, Agenția Națională pentru Reglementare în Comunicații și Tehnologia Informației, Agenția Națională pentru Ocuparea Forței de Muncă, Inspectoratul Național de Probatiune. Subsidiar, prin aceeași scrisoare, instituțiilor și autorităților indicate supra le-a fost solicitat să înainteze propuneri de acțiuni pentru Planul de acțiuni care va implementa Programul național de prevenire și combatere a criminalității pentru anii 2026-2030. Astfel, propunerile parvenite de la instituțiile și autoritățile vizate se regăsesc în Programul național de prevenire și combatere a criminalității pentru anii 2026-2030 și în Planul de acțiuni privind implementarea acestuia. Totodată, în scopul respectării prevederilor Legii nr. 239/2008 privind transparența în procesul decizional, la 30.05.2025 pe pagina web oficială a Ministerului Afacerilor Interne (www.mai.gov.md), directoriul „Transparența”, secțiunea „Consultări publice” și pe platforma guvernamentală www.particip.gov.md, a fost publicat anunțul privind inițierea elaborării Programului național de prevenire și combatere a criminalității pentru anii 2026-2030 și conceptul Programului (https://particip.gov.md/ro/document/stages/proiectul-hotararii-de-guvern-cu-privire-la-aprobarea-programului-national-de-prevenire-si-combatere-a-criminalitatii-pentru-anii-2026-2030/14600). În context, la 11.07.2025 au fost organizate consultări publice, cu implicarea autorităților și instituțiilor publice și societatea civilă, în cadrul cărora a fost prezentat proiectul Programului împreună cu Planul de acțiuni privind implementarea Programului. Proiectul a fost plasat pe pagina web oficială a Ministerului Afacerilor Interne (www.mai.gov.md), directoriul „Transparența”, secțiunea „Consultări publice”, secțiunea „Platforma consultativă permanentă”

<https://particip.gov.md/ro/document/stages/proiectul-hotararii-de-guvern-cu-privire-la-aprobarea-programului-national-de-prevenire-si-combatere-a-criminalitatii-pentru-anii-2026-2030/14600> .

7. Concluziile expertizelor

Proiectul a fost supus expertizei juridice potrivit art. 37 din Legea nr. 100/2017 cu privire la actele normative. Concluziile Ministerului Justiției au fost incorporate în tabelul de sinteză.

8. Modul de încorporare a actului în cadrul normativ existent

Actul normativ se încadrează în cadrul normativ existent.

9. Măsurile necesare pentru implementarea prevederilor proiectului actului normativ

Nu este aplicabil

Secretar de stat

Victor GROSU

SINTEZA

la proiectul de Hotărâre cu privire la aprobarea Programului național de prevenire și combatere a criminalității pentru anii 2026-2030

Organele care au înaintat propuneri sau obiecții	Nr. crt.	Conținutul obiecției, propunerii, recomandării, concluziei	Argumentarea autorului proiectului
Avizare și consultare publică			
Ministerul Educației și Cercetării (nr. 07-09/7156 din 18.09.2025)	1.	La compartimentul XI. Planul de acțiuni privind implementarea Programului, la nr. 18, acțiunea unică 1.2.7. Includerea în curricula școlară a subiectului de <i>educație digitală</i> să se excludă, deoarece este irelevantă, întrucât subiectul menționat este deja inclus în Curriculum național din anul 2018. Astfel, Aria curriculară Tehnologii, include disciplina obligatorie <i>Educația tehnologică</i> (1 oră săptămânal) cu modulul Educația digitală pentru clasele I-VI. Conform Planului-cadru de învățământ, în clasele VII-XII se studiază disciplina obligatorie <i>Informatica</i> . Actualmente, educația digitală este o parte importantă a procesului de învățare, iar disciplinele IT sunt integrate în programa școlară începând cu clasa I. Totodată, formarea competențelor digitale ale elevilor este o prerogativă transversală, obligatorie prin prisma tuturor disciplinelor școlare.	Se acceptă Acțiunea 1.2.7. a fost exclusă din proiect
Ministerul Sănătății (nr. 24/2924 din 18.09.2025)	2.	Pct. 25, cuvântul „Listei” se substituie cu cuvântul „Cantității”.	Se acceptă. Pct. 25 din Program a fost modificat
	3.	Capitolul XI. PLANUL DE ACȚIUNI privind implementarea Programului național de prevenire și combatere a criminalității pentru anii 2026-20230, Nr. crt. 53., colonița 15 instituția responsabilă de completat cu IMSP Dispensarul Narcologic Republican.	Se acceptă. IMSP Dispensarul Narcologic Republican a fost inclus în lista instituțiilor responsabile de implementarea acțiunii nr. 53
Agenția Servicii Publice (nr. 01/11691 din 19.09.2025)	4.	Lipsa de obiecții și propuneri asupra proiectului	S-a luat act
Consiliul Național pentru Asistența Juridică Garantată de Stat (nr. 125 din 18.09.2025)	5.	Lipsa de obiecții și propuneri asupra proiectului	S-a luat act
Ministerul Afacerilor Externe (nr. DI/3/041-9769 din 22.09.2025)	6.	În conformitate cu proiectul Planului de acțiuni privind implementarea Programului național de prevenire și combatere a criminalității pentru anii 2026-2030, MAE este inclus în lista instituțiilor responsabile pentru realizarea acțiunii „1.1.4. Alinierea cadrului normativ național (Cod penal, Cod contravențional și Cod de procedură penală) la Convenția Consiliului Europei privind criminalitatea informatică, adoptată la Budapesta la 23.11.2001”. Ținând cont de faptul că operarea modificărilor în actele normative naționale indicate la acțiunea respectivă nu ține de competența sa, MAE solicită să fie exclus din lista instituțiilor responsabile pentru realizarea acțiunii respective.	Se acceptă. Ministerul Afacerilor Externe a fost exclus din lista instituțiilor responsabile de realizarea acțiunii 1.1.4. din Planul de acțiuni
	7.	Concomitent, cu privire la acțiunea „1.1.3. Ratificarea celui de-al doilea Protocol adițional la Convenția Consiliului Europei privind criminalitatea informatică”, unde MAE figurează în lista instituțiilor responsabile pentru elaborarea și aprobarea proiectului legii de ratificare, MAE notează următoarele:	

		1. Denumirea Convenției la care se face trimitere urmează a fi expusă în întregime, inserând după cuvintele „criminalitatea informatică” sintagma „referitor la cooperarea consolidată și divulgarea probelor electronice”. 2. Termenul de realizare a acțiunii a fost stabilit pentru trimestrul IV, 2027. MAE subliniază faptului că, prin scrisorile sale nr. DI/1/391-131 din 06 ianuarie 2023 și nr. DI/1/391-12914 din 08 noiembrie 2023, a atras atenția MAI asupra necesității demarării neîntârziată a procedurilor de ratificare a Protocolului menționat. Reconfirmând cele expuse în corespondența sa anterioară, MAE consideră necesară reducerea la maximum a termenului limită pentru finalizarea procedurii de ratificare a Protocolului.	1. Se acceptă. Denumirea Convenției a fost expusă în întregime 2. Se acceptă. Termenul a fost modificat, fiind stabilit Trimestrul IV, 2026
Serviciul de Informații și Securitate (nr. IE-9962 din 23.09.2025)	8.	Lipsa de obiecții și propuneri	S-a luat act
Serviciul Tehnologia Informației și Securitate Cibernetică (nr. 1.4/1522/25)	9.	La pct. 21, precum și în tot cuprinsul Programului, abrevierea “HG” se va substitui cu sintagma “Hotărârea Guvernului” ținând cont de prevederile art. 54, alin. (1), lit. i) din Legea nr. 100/2017 cu privire la actele normative;	Se acceptă. Proiectul a fost modificat
	10.	La pct. 22, textul „Legii nr. 20/2009” se va completa cu textul: „privind prevenirea și combaterea criminalității informatice” în conformitate cu prevederile art. 55, alin. (5) din Legea nr. 100/2017 cu privire la actele normative;	Se acceptă. Textul a fost completat
	11.	La pct. 90, textul “Hotărârea nr. 25 din 28.11.2024 privind confirmarea alegerilor Președintelui Republicii Moldova” se va substitui cu textul “Hotărârea Curții Constituționale nr. 25/2024 cu privire la confirmarea rezultatelor alegerilor și la validarea mandatului de Președinte al Republicii Moldova”	Se acceptă. Textul proiectului a fost completat
	12.	În compartimentul din pct. 3, subpct. 3.1., după capitolul VII, se va substitui „capitolul IX”, cu „capitolul VIII”, deoarece în capitolul VIII din proiectul Programului sunt enumerate autoritățile și instituțiile responsabile de implementarea Programului național de prevenire și combatere a criminalității pentru anii 2026-2030.	Se acceptă. În nota de fundamentare au fost efectuate modificările propuse.
Agenția de Guvernare Electronică (nr. 3007-190 din 22.09.2025)	13.	Cu referire la Acțiunea 1.2.8 privind marcarea Zilei siguranței pe internet, se remarcă faptul că evenimentul respectiv promovează utilizarea responsabilă și sigură a internetului de către copii și adolescenți și are ca scop creșterea gradului de conștientizare cu privire la problemele legate de siguranța online și protejarea utilizatorilor împotriva amenințărilor digitale. La acest subiect, conform Planului de acțiuni al instituției adoptat anual, AGE organizează și desfășoară periodic activități de informare, comunicare și educație digitală pentru cetățeni și mediul de afaceri, în calitatea lor de potențiali utilizatori ai serviciilor publice electronice, în cadrul cărora sunt incluse și aspectele referitoare la siguranța pe internet. Totodată, AGE asigură informarea publicului larg cu privire la securitatea în mediul online prin includerea unor cursuri de informare a diferitor categorii de utilizatori pe platforma guvernamentală de instruire la distanță (e-Learning) (link: https://mlearn.gov.md/course/index.php?categoryid=9). De relevanță recentă cu privire la implicarea AGE în promovarea unui mediu digital, sigur și accesibil, a fost participarea instituției în calitate de partener la	Se acceptă. Acțiunea 1.2.8 a fost modificată, prin excluderea textului de „<i>coordonare a evenimentelor cu autoritățile publice centrale și locale</i>”. Respectiv, fiecare instituție/autoritate va organiza activități separate, în vederea marcării Zilei siguranței pe internet.

		concursul de eseuri de securitate cibernetică „Fii sigur online!”, organizat de Biblioteca Municipală „B. P. Hașdeu” și Asociația „Prietenii Bibliotecii” pe 11 februarie 2025, la care conducerea instituției a subliniat importanța educației digitale și utilizarea responsabilă a platformelor și serviciilor electronice. Subsecvent, AGE susține implicarea sa în activitățile dedicate Zilei siguranței pe internet, în cadrul cărora să comunice subiectul siguranței online din perspectiva accesării și utilizării serviciilor publice electronice, în calitate de instituție parteneră. Totuși AGE nu susține includerea sa în calitate de instituție responsabilă, inclusiv sub forma unei responsabilități comune, de realizarea Acțiunii 1.2.8 în formularea actuală care se referă la „coordonarea evenimentelor cu autoritățile publice și locale în organizarea activităților educative, destinate în mod special copiilor” și care are ca indicator de monitorizare numărul de „activități organizate, cu dezagregarea acestora după regiuni”. În acest sens, solicităm respectuos excluderea AGE în calitate de instituție responsabilă de aspectele logistice aferente realizării Acțiunii 1.2.8 sau, alternativ, reformularea acțiunii de o manieră care să reflecte participarea instituției ca partener la realizarea activităților educative nemijlocite.	
	14.	Se va exclude AGE din lista instituțiilor responsabile pentru realizarea Acțiunii 3.1.8, deoarece difuzarea în rețelele sociale a alertelor privind persoanele dispărute și infractorii în căutare urmează a fi realizată de furnizorii de comunicații electronice în colaborare cu autoritățile publice responsabile de gestionarea domeniului persoanelor dispărute sau al infractorilor în căutare.	Nu se acceptă. Acțiunea 3.1.8. prevede <i>Colaborarea cu platformele sociale majore și furnizori de comunicații electronice pentru difuzarea în rețelele sociale a alertelor privind persoane dispărute și infractori în căutare</i>, iar ca <u>indicator de monitorizare este indicat: Colaborare stabilită (ex: acorduri, memorandum, protocoale de colaborare semnate).</u> Respectiv, considerăm că AGE poate avea o contribuție valoroasă la avizarea/consultarea proiectelor de acorduri de colaborare între furnizorii de comunicații electronice și autoritățile publice, întrucât misiunea AGE constă în eficientizarea și modernizarea serviciilor publice, oferite cetățenilor prin intermediul tehnologiilor informaționale.
Serviciul de Protecție și Pază de Stat (nr.2/1871 din 24.09.2025)	15.	În conformitate cu prevederile Legii nr.134/2008 cu privire la Serviciul de Protecție și Pază de Stat, Serviciul este un organ de stat cu atribuții speciale în domeniul securității statului, specializat în asigurarea protecției demnitarilor Republicii Moldova, a membrilor lor de familie, în limitele competențelor legale, precum și în asigurarea pazei sediilor de lucru și a reședințelor acestora. Menționăm că Serviciul este investit cu drepturi și obligații ce țin nemijlocit de asigurarea protecției demnitarilor, precum și de asigurarea pazei sediilor de lucru și a reședințelor acestora. Totdată, potrivit legii, pentru îndeplinirea obligațiilor ce îi revin, Serviciul cooperează cu Ministerul Afacerilor Interne, cu alte instituții, cu autorități ale administrației publice centrale și locale, cu persoane fizice, precum și cu instituții similare din alte țări, inclusiv organizații internaționale de profil.	Se acceptă. Serviciul de Protecție și Pază de Stat a fost exclus din lista autorităților și instituțiilor responsabile de implementarea Programului.

		La fel, menționăm că Serviciul nu are competențe în domeniul prevenirii și combaterii criminalității, or, în acest sens, cadrul legal nu stabilește acest fapt. Astfel, reieșind din cele expuse, precum și luând în considerare faptul că Serviciul de Protecție și Pază de Stat nu se regăsește în proiectul Planului de acțiuni privind implementarea Programului național de prevenire și combatere a criminalității pentru anii 2026-2030, considerăm imperios și solicităm de a exclude Serviciul de Protecție și Pază de Stat din lista autorităților și instituțiilor responsabile de implementarea Programului respectiv, prevăzute în proiect.	
Ministerul Finanțelor (05-17/204/1395 din 24.09.2025)	16	La Capitolul I „Introducere”, pct.37, și la Capitolul VIII „Autorități/instituții responsabile”, pct.194, se propune completarea cu Serviciul Fiscal de Stat și Inspectoratul Control Financiar de Stat (reieșind din noile competențe a Inspectoratului de constatare a infracțiunilor prevăzute la art.240, 332¹, 332² din Codul penal).	Se acceptă. Pct. 37 și 194 au fost completate
	17	Totodată, urmare discuțiilor purtate în cadrul ședinței din data de 10.09.2025, organizată de Ministerul Afacerilor Interne, se solicită completarea Programului național de prevenire și combatere a criminalității pentru anii 2026–2030 cu noi măsuri privind combaterea infracțiunilor de contrabandă și eschivare de la plata drepturilor de import. Se menționează că, propunerile au scopul de consolidare a cooperării interinstituționale, dezvoltarea sistemelor de analiză a riscurilor și modernizarea infrastructurii de control la frontieră. După pct.82 din Capitolul II „Analiza situației”, Secțiunea 2. „Infracțiuni de natură economică” se va completa cu trei puncte noi: „83. Infracțiunile de contrabandă și eschivare de la plata drepturilor de import rămân una dintre principalele forme de infracțiuni economice care afectează siguranța economică a statului. Cele mai frecvente cazuri se referă la produsele supuse regimurilor fiscale speciale, cum ar fi tutunul și alcoolul, bunurile restricționate (medicamente, precursori pentru medicamente/ explozibil, cu dublă destinație etc), dar și bunuri comerciale de uz general, introduse ilegal pentru a evita obligațiile vamale. 84. În prezent, combaterea eficientă a contrabandei și eschivarea de la plata drepturilor de import este afectată de mai mulți factori. În primul rând, metodele utilizate devin tot mai sofisticate, inclusiv disimularea în compartimente special amenajate sau folosirea transportului ca acoperire. De asemenea, infrastructura din unele puncte de trecere a frontierei rămâne subdezvoltată, lipsind echipamentele moderne pentru control non-intruziv. Cooperarea între autoritățile responsabile de control este adesea limitată de lipsa unui mecanism comun de analiză operațională a riscurilor, ceea ce reduce eficiența analizei de risc în activitățile de control. În paralel, sistemele informaționale nu sunt încă interconectate suficient pentru a permite accesul rapid și integrat la datele despre transporturi, documentele însoțitoare și istoricul operatorilor economici. 85. În acest context, este necesară consolidarea capacității de detecție și reacție a autorităților abilitate. Un element-cheie îl reprezintă crearea și utilizarea unui sistem comun de analiză a riscurilor, care să integreze date din multiple surse și să permită	Se acceptă. Proiectul a fost completat cu textul propus.

		anticiparea activităților de contrabandă și eschivare de la plata drepturilor de import, prin identificarea timpurie a fluxurilor atipice, rutelor riscante sau actorilor implicați. Totodată, deoarece infracțiunile de contrabandă și eschivare de la plata drepturilor de import poartă un caracter transfrontalier, este de o importanță majoră cooperarea internațională prin intermediul schimbului de informații și desfășurarea investigațiilor comune internaționale.”	
	18	Subsidiar, se va asigura numerotarea corespunzătoare a punctelor pe tot parcursul textului	Se acceptă.
	19	De asemenea, se consideră oportună completarea textului din Secțiunea 2. „Infracțiuni de natură economică” cu menționarea rolului și responsabilităților Serviciului Fiscal de Stat în combaterea infracțiunilor economice ce intră în domeniul său de competență, precum și cu furnizarea, după caz, a datelor statistice privind dinamica infracțiunilor legate de evaziunea fiscală în perioada 2022–2024.	Se acceptă parțial. În cadrul ședinței din data de 10.09.2025, cu participarea reprezentanților Serviciului Vamal și Serviciului Fiscal de Stat, Ministerul Afacerilor Interne și-a exprimat disponibilitatea de a completa proiectul cu informații relevante ce țin de domeniul Serviciului Vamal și Serviciului Fiscal de Stat. Mai mult decât atât, în cadrul ședinței s-a convenit expedierea acestor informații în adresa Ministerului Afacerilor Interne, cel târziu în timpul avizării proiectului. Ținând cont de faptul că avizul Ministerului Finanțelor include și considerentele Serviciului Fiscal de Stat, considerăm că informațiile propuse pentru completare (rolul și responsabilitățile Serviciului Fiscal de Stat în combaterea infracțiunilor economice, furnizarea datelor statistice privind dinamica infracțiunilor legate de evaziunea fiscală în perioada 2022–2024) urmau a fi incluse în aviz. Cu referire la datele statistice privind dinamica infracțiunilor legate de evaziune fiscală în perioada 2022-2024, se precizează că aceste date se regăsesc la diagrama din figura 3.
	20	Capitolul VI „Costuri” La pct.189 se propune de ajustat unitatea de măsură a costurilor indicate. În același timp, în tabelul de la pct.192 se propune de ajustat costurile la obiectivul specific nr. 1.1.; 2.2.; 3.1. și 3.3. întrucât acestea sunt indicate eronat. De asemenea, se propune completarea denumirii coloanelor „Costuri totale” și „Costuri pe ani” cu unitatea de măsură corespunzătoare	Se acceptă. Pct. 189 a fost ajustat. La pct. 192 au fost ajustate costurile pentru obiectivul specific nr. 1.1.; 2.2.; 3.1. și 3.3. Denumirea coloanelor „Costuri totale” și „Costuri pe ani” au fost completate cu unitatea de măsură corespunzătoare
	21	Concomitent, se constată că suma costurilor neacoperite constituie circa 38 650,0 mii lei, cheltuieli care sunt planificate preponderent pentru anul 2026. În acest context, atragem atenția asupra unui risc financiar ce ține de costurile neacoperite și neidentificarea partenerilor de dezvoltare pentru finanțarea acestor cheltuieli, fapt ce	Se acceptă. Ministerul Afacerilor Interne întreprinde măsuri și negociază cu partenerii de dezvoltare pentru

		va duce la necesitatea identificării mijloacelor financiare din bugetul de stat și/sau lipsa instrumentelor financiare pentru implementarea Programului.	a identifica resursele financiare necesare în vederea asigurării implementării Programului.
	22	La Planul de acțiuni La acțiunea 1.2.6. „Organizarea sesiunilor de informare privind siguranța online și prevenirea riscurilor cibernetice, în special în regiunile rurale”, costul total indicat în coloana 4 nu corespunde cu însumarea costurilor incluse în coloanele 9-13 „Costuri totale divizate pe ani (mii lei)”.	Se acceptă. Eroarea a fost corectată
	23	Totodată, pentru acțiunile 1.2.6, 1.2.7 și 1.2.8 nu au fost alocate mijloace suplimentare la etapa de elaborare a Cadrului Bugetar pe Termen Mediu 2026–2028. În acest context, urmează să se expună Ministerul Educației și Cercetării, în calitate de instituție responsabilă.	Se acceptă. Ministerul Educației și Cercetării nu a obiectat acest aspect în avizul său. Suplimentar, la propunerea Ministerului Educației și Cercetării, acțiunea 1.2.7 a fost exclusă.
	24	La acțiunea 2.2.12. „Consolidarea capacității de investigare financiară a activităților desfășurate de grupurile de criminalitate organizată”, se solicită clarificarea sumei reflectate, având în vedere că aceasta este menționată concomitent în coloanele aferente costurilor acoperite și neacoperite.	Se acceptă. Eroarea a fost corectată.
Ministerul Apărării (nr. 11/1173 din 24.09.2025)	25	Ministerul Apărării nu a fost implicat la elaborarea Programului menționat, și nu poate fi regăsit în pct. 37, Capitolul I, în pct. 194, Capitolul VIII, în calitate de responsabil, precum și în Capitolul IX din Nota de fundamentare la proiectul de hotărâre a Guvernului cu privire la aprobarea Programului național de prevenire și combatere a criminalității pentru anii 2026-2030. Respectiv, propunem excluderea din conținutul prevederilor menționate a textului „Ministerul Apărării”. Consecvent, Ministerul Apărării este predispus spre colaborare constructivă și suport la implementarea Programului național de prevenire și combatere a criminalității, în conformitate cu documentele de politici și cadrul normativ în domeniul securității și apărării naționale	Se acceptă
Procuratura Generală (nr. 4-1d/25-307 din 25.09.2025)	26	Deși proiectul a fost elaborat în baza constatărilor din Raportul de evaluare intermediară, care a fost realizat la începutul anului 2025, pentru anii 2022- 2023, considerăm că, este esențială întocmirea și analiza unui Raport de evaluare finală a Programului precedent pentru anii 2022-2025. Această etapă reprezintă un fundament esențial și indispensabil pentru elaborarea unor politici publice eficiente și adaptate realităților actuale. Astfel, raportul de evaluare oferă o imagine clară și obiectivă asupra rezultatelor obținute în perioada anterioară, evidențiind succesele și identificând punctele slabe sau deficiențele intervențiilor implementate. Fără o astfel de evaluare, riscul de a perpetua măsuri ineficiente sau neadaptate contextului actual al criminalității este semnificativ. Mai mult, Raportul de evaluare finală contribuie la o mai bună coordonare interinstituțională și la implicarea tuturor actorilor relevanți în procesul decizional, prin oferirea unui cadru transparent și bine documentat asupra stării criminalității și a răspunsului sistemic la aceasta. Subsidiar, evaluarea și sinteza rezultatelor obținute servește drept fundament pentru identificarea noilor forme ale infracționalității cum ar fi cele generate de evoluțiile din domeniul tehnologic, informațional, cultural, economic, social și nu în	Se acceptă.

		ultimul rând, cele de ordin geopolitic care au un impact negativ asupra arhitecturii de pace și securitate la nivelul mapamondului. Astfel, doar în cazul identificării pericolelor noi, aprecierii gravității impactului acestora asupra relațiilor sociale per general și a securității Republicii Moldova în special, pot fi planificate acțiuni concrete și efective pentru contracararea și investigarea faptelor prejudiciabile și identificarea și prevenirea noilor forme de infraționalitate asigurând astfel relevanța și eficacitatea programului pentru perioada 2026-2030. În context, potrivit pct.91 din Hotărârea Guvernului nr. 386/2020 cu privire la planificare strategică: „Rezultatele evaluării sunt utilizate la revizuirea documentelor de politici publice și a documentelor de planificare în proces de implementare și la planificarea următoarelor intervenții de politici publice”.	
	27	Cu privire la Planul de acțiuni privind implementarea Programului de prevenire și combatere a criminalității pentru anii 2026 — 2030 (în continuare, Plan), pentru acțiunile ce urmează a fi realizate, în special cele prevăzute la pct.1.1.2, 1.1.3, 1.1.4, 1.1.5, 1.2.2, considerăm just de a fi efectuată o delimitare a instituțiilor responsabile în calitate de coordonator de instituțiile care vor contribui la realizarea acestor acțiuni. La fel, se impune precizarea indicatorilor de rezultatul cărora vor fi responsabile instituțiile care vor contribui la implementarea acțiunilor din Plan. Or, în corespundere cu pct.69 din Regulamentul cu privire la planificarea strategică aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 661 din 25.09.2024: „în cazul în care documentul de planificare și de politici publice prevede mai multe autorități și instituții publice responsabile de aceleași acțiuni, rolul de coordonator al implementării îi revine primei instituții indicate”. Prin urmare, prima instituție indicată va coordona implementarea acțiunii, urmată de instituțiile care contribuie la realizarea acesteia. Indicarea clară a responsabilităților facilitează monitorizarea și evaluarea performanței fiecărei instituții, permițând identificarea punctuală a eventualelor dificultăți sau blocaje și aplicarea de măsuri corective adecvate. De asemenea, prin raportarea concretă la atribuțiile funcționale, se asigură o mai bună coordonare interinstituțională, deoarece fiecare actor cunoaște rolul său exact în contextul global al prevenirii și combaterii criminalității, facilitând colaborarea și schimbul de informații între instituții. În concluzie, pentru o implementare eficientă și responsabilă a Programului, este imperativ ca responsabilitățile și acțiunile fiecărei instituții să fie clar definite și corelate cu atribuțiile funcționale specifice, asigurând astfel transparență, responsabilitate și rezultate măsurabile. Spre exemplu, pentru acțiunea „<i>Adoptarea modificărilor la Codul de procedură penală și alte legi conexe...</i>” responsabilitățile urmează a fi distribuite având în vedere atribuțiile funcționale a fiecărei instituții, după cum urmează: -Ministerul Justiției va avea responsabilitatea elaborării proiectului actului normativ, precum și promovarea acestuia pentru adoptare, în baza competențelor legislative și administrative conferite de lege;	Nu se acceptă Potrivit pct.69 din Regulamentul cu privire la planificarea strategică aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 386/2020 „<i>În cazul în care documentul de planificare și de politici publice prevede mai multe autorități și instituții publice responsabile de aceleași acțiuni, rolul de coordonator al implementării îi revine primei instituții indicate</i>”. Această normă prevede expres modul de distribuire a responsabilităților în cadrul implementării acțiunilor prevăzute în Plan. Astfel, prima instituție nominalizată în plan este desemnată ca principal responsabil și coordonator al executării acțiunii respective. Această instituție are rolul de a asigura planificarea, organizarea, monitorizarea și evaluarea implementării acțiunii, precum și de a coordona colaborarea cu celelalte instituții implicate. Celelalte autorități și instituții publice indicate pentru aceeași acțiune au rolul de a contribui la implementare, în limitele competențelor și atribuțiilor lor legale. Această structură clară de responsabilizare asigură un proces coerent și eficient de implementare a Programului și exclude suprapunerea de efort sau conflicte instituționale.

		-Procuratura și alte instituții implicate vor avea atribuția de a aviza proiectul și de a participa activ în grupurile de lucru constituite în vederea fundamentării și îmbunătățirii propunerilor legislative, contribuind cu expertiza specifică domeniului de activitate. În situațiile în care, din punct de vedere funcțional și operațional, nu este fezabilă delimitarea exactă a acțiunilor pentru fiecare instituție implicată, se propune utilizarea unei formulări care să distingă clar instituția responsabilă de instituțiile coresponsabile, după cum urmează: • Instituția responsabilă va avea rolul principal în coordonarea implementării acțiunii, asumându-și conducerea procesului, monitorizarea progresului și raportarea rezultatelor. • Instituțiile co-responsabile vor contribui la realizarea acțiunii în limitele atribuțiilor funcționale proprii, sprijinind instituția responsabilă prin avizare, consultare, furnizare de date, participare în grupuri de lucru sau alte activități de suport. Această abordare oferă flexibilitate în implementare, asigurând totodată claritate în repartizarea sarcinilor și evitarea confuziilor sau suprapunerilor instituționale. În plus, permite o evaluare mai riguroasă a contribuției fiecărei instituții în cadrul acțiunilor complexe.	
	28	În acest context, pentru certitudinea distribuirii sarcinilor între instituțiile care vor contribui la realizarea acțiunilor din Plan, în acord cu competențele Procuraturii, care în corespundere cu prevederile art.73 din Constituția Republicii Moldova nu este un subiect cu drept de inițiativă legislativă, considerăm oportună completarea la rubrica „Indicatorii de monitorizare”, în tot textul, după indicatorii „Proiect elaborat” sau „Proiect de act normativ aprobat de Guvern” după caz, cu următorii indicatori: - numărul de participări în cadrul ședințelor grupului de lucru; - propuneri de modificare a cadrului normativ; -avize elaborate. Indicatorii de monitorizare nominalizați, ar putea reveni ca sarcină instituțiilor care contribuie la realizarea acțiunilor din Plan, inter alia și Procuraturii Generale.	Nu se acceptă Potrivit Ghidului cu privire la planificarea strategică, elaborat de către Cancelaria de Stat, prin intermediul Indicatorilor de monitorizare este măsurat nemijlocit progresul în implementarea acțiunii. La fel, Ghidul specifică că „Indicatorii de monitorizare vor reflecta rezultatul final al acțiunii și vor permite evaluarea gradului de realizare. Indicatorii trebuie să fie clar, măsurabili și relevanți pentru obiectivul acțiunii.”
	29	La Acțiunea nr. 1.1.6 indicatorul de monitorizare „Numărul de activități comune realizate” este formulat vag și ambiguu nefiind specificat: - Ce tipuri de activități comune se are în vedere: instruiți, operațiuni....etc; - Care este valoare de referință respectiv situația existentă la începutul perioadei de implementare; - Care este tendința așteptată (ex. creștere cantitativă, menținere, îmbunătățire calitativă... etc.); Care este frecvența de măsurare și unitatea clară de cuantificare (ex. pe an, pe perioadă...etc.). Prin urmare, propunem autorului revizuirea indicatorului de monitorizare astfel încât să reflecte un rezultat concret și măsurabil, cu specificarea tipului de activități vizate și a unei valori de referință însoțită de o țintă estimativă.	Nu se acceptă. Indicatorul de monitorizare asemănător se regăsește în Planul Național de Aderare a RM la UE pentru anii 2025-2029, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 306/2025, având aceleași instituții responsabile. Respectiv se optează pentru păstrarea aceleiași formule
	30	În denumirea Obiectivului general nr. 2 după textul „grupurilor” propunem a completa cu textul „și organizațiilor criminale” având în vedere denumirea deplină a Obiectivului general nr. 2 care reiese din partea narativă (Programul).	Se acceptă. Proiectul a fost modificat.
	31	Acțiunea nr. 2.1.2. „implementarea măsurilor de investigație comune și constituirea echipelor dedicate investigării și combaterii noilor fenomene de	Nu se acceptă.

		<i>criminalitate transnațională</i>" nu este clară, formulată vag și general, ceea ce creează probleme serioase de interpretare, implementare și monitorizare. Termeni și texte precum „măsuri de investigație comune”, „echipe dedicate” și „investigării și combaterii noilor fenomene de criminalitate transnațională” nu sunt clar definiți, ceea ce generează ambiguități atât în procesul de implementare, cât și în cel de monitorizare și evaluare, după cum urmează: - „măsuri de investigație comună” - nu se precizează ce tip de măsuri (operațiuni coordonate, schimb de informații, metode speciale de investigație, urmăriri penale etc.). - „echipe dedicate” - nu e clar cine le constituie, la ce nivel (național, regional, internațional) și din ce structuri fac parte.	Formularea respectivă se regăsește în Planul Național de Aderare a RM la UE pentru anii 2025-2029, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 306/2025. Respectiv se optează pentru păstrarea aceluiași formule.
	32	La Acțiunea 2.2.1. „<i>Organizarea de sesiuni de formare pentru consolidarea capacităților profesionale ale părților implicate în combaterea criminalității organizate, cu privire la metodele moderne de identificare (documentare) a acestora</i>” urmează a se stabili despre care „părți implicate” se are în vedere. Totuși, luând în considerație instituțiile responsabile indicate (INJ și PG), rezultă că instruirea vizează doar procurorii. Dacă autorul are în vedere și alte categorii (judecători, ofițeri de urmărire penală, ofițeri 3 de investigații, etc.), acestea urmează a fi specificate expres, precum și instituțiile responsabile pentru instruirea lor. Or, potrivit prevederilor art. 4 alin. (1) din Legea nr. 152/2006 cu privire la Institutul Național al Justiției, în atribuțiile INJ intră formarea inițială și continuă a judecătorilor și procurorilor, alte categorii de subiecți implicați în combaterea criminalității nefiind beneficiari a instruirii. Totodată, este de menționat că, la instruirea procurorilor și judecătorilor, urmează a fi indicate, la rubrica instituții responsabile și Consiliul Superior al Procurorilor (CSP), precum și Consiliul Superior al Magistraturii (CSM), având în vedere rolul acestora în asigurarea pregătirii profesionale continue a procurorilor și judecătorilor în calitate de autorități de autoadministrare ale profesiilor respective CSP și CSM sunt responsabile de identificarea necesităților de formare, de coordonarea procesului de instruire și de asigurarea conformității programelor de pregătire cu standardele naționale și europene (a se vedea art. 30 alin. (3) și art. 31 alin. (1) din Legea nr. 152/2006 privind Institutul Național al Justiției).	Nu se acceptă. O acțiune asemănătoare se regăsește în Planul Național de Aderare a RM la UE pentru anii 2025-2029, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 306/2025, având aceleași instituții responsabile. Respectiv se optează pentru păstrarea aceluiași formule.
	33	În acest sens, propunem și la Acțiunea 2.2.13. „îmbunătățirea răspunsului judiciar la criminalitatea organizată prin formare judiciară specifică, și organizarea unor sesiuni de instruire specializate pentru judecători privind abordarea infracțiunilor grave”, la rubrica „instituții responsabile” propunem a completa cu Consiliul Superior al Magistraturii având în vedere argumentele expuse supra.	Se acceptă. Proiectul a fost completat
	34	De asemenea, această situație este valabilă și pentru de la Acțiunea 3.3.6. Instruirea continuă a personalului în domeniul investigării infracțiunilor de corupere electorală, finanțarea ilegală, a partidelor politice, a grupurilor de inițiativă, a concurenților electorali sau a participanților la referendum” la rubrica „Instituții responsabile” propunem autorului a completa cu Consiliul Superior al Procurorilor și Consiliul Superior al Magistraturii având în vedere argumentele expuse anterior.	Se acceptă. Proiectul a fost completat.

35	Acțiunea 2.2.11 „Consolidarea, mecanismelor de protecție, motivare și valorificare a cooperării martorilor și denunțătorilor în cazuri de criminalitate organizată”, formularea actuală poate crea confuzie dacă la rubrica „instituții responsabile” apare doar Procuratura Generală și Procuratura Anticorupție, deși fenomenul vizat este criminalitatea organizată, unde competențele principale revin Procuraturii pentru Combaterea Criminalității Organizate și Cauze Speciale (PCCOCS). Prin urmare, propunem autorului la rubrica „instituții responsabile” sau completarea cu sintagma „Procuratura pentru Combaterea Criminalității Organizate și Cauze Speciale”, fie menționarea generică „Procuratura Generală” care ar permite ulterior delegarea responsabilităților interne către structurile specializate (PCCOCS, PA, subdiviziunile Procuraturii Generale sau procuraturile teritoriale) fără a supune modificărilor documentele de politici. Procuratura Generală poate asigura coordonarea și repartizarea sarcinilor între subdiviziuni, evitând conflictele de competență.	Se acceptă. Procuratura Anticorupție a fost exclusă. S-a păstrat menționarea generică „Procuratura Generală”, ceea ce va permite delegarea responsabilităților potrivit competențelor.
36	La Acțiunea 2.2.12. „Consolidarea capacității de investigare financiară a activităților desfășurate de grupurile de criminalitate organizată.” propunem autorului a revizui și indicatorul de monitorizare „număr de instruiri organizate” sub prisma argumentelor expuse supra, la rubrica „instituții responsabile” a se revizui sub prisma argumentelor expuse supra.	Se acceptă parțial La rubrica „Instituții responsabile” a fost exclus Procuratura Anticorupție și a fost inclus Consiliul Superior al Procurorilor. În partea ce ține de indicatorul de monitorizare „număr de instruiri organizate” considerăm că acesta este formulat corect, întrucât așa formulă este utilizată și în alte documente de politici.
37	La Acțiunea 3.3.1. îmbunătățirea evidenței statistice privind investigațiile, urmărirea penală și condamnările realizate în cazurile infracțiunii de spălare de bani ” indicatorul de monitorizare „evidența statistică îmbunătățită” este formulată general și neclar - nu precizează ce anume se are în vedere prin „îmbunătățire” (ex.: detalierea variabilelor statistice, crearea unei baze de date centralizate, standardizarea rapoartelor etc). Mai mult, acest indicator de monitorizare nu este măsurabil, adică lipsesc criteriile obiective care să permită evaluarea progresului și nu se va putea stabili dacă obiectivul a fost realizat parțial, integral sau deloc. Totodată, fără parametri clari, nu poate fi comparată situația de referință cu cea ulterioară implementării acțiunii, precum și diminuează utilitatea practică a monitorizării. Prin urmare, indicatorul, în forma actuală, nu oferă date concrete pentru fundamentarea deciziilor de politici publice sau pentru raportarea către partenerii internaționali. Pentru a răspunde cerințelor metodologice privind formularea indicatorilor SMART, se impune reformularea într-o manieră specifică și verificabilă.	Nu se acceptă. O acțiune asemănătoare se regăsește în Planul Național de Aderare a RM la UE pentru anii 2025-2029, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 306/2025, având aceleași instituții responsabile. Respectiv se optează pentru păstrarea aceluiași formule
38	Referitor la acțiunea 3.3.2. „Crearea unor condiții de concurență echitabile pentru întreprinderi prin combaterea criminalității economice și a spălării banilor” considerăm necesar reformularea acestei acțiuni deoarece, acțiunea de combatere a criminalității este acțiunea primară și intră în aria de competență a instituțiilor desemnate responsabile de acest obiectiv or, crearea condițiilor de concurență	Nu se acceptă O formulare asemănătoare se regăsește în Pilonul 7 „Valori fundamentale” din Agenda de Reforme aferentă Planului de creștere al RM pentru anii 2025-2027, aprobat prin HG nr. 260/2025

		echitabile sunt rezultatul tangențial și pozitiv al primei acțiuni dar nu se încadrează exact în atribuțiile exhaustive enunțate în legislație pentru aceste instituții. Astfel, pornind de la denumirea obiectivului specific al acestei acțiuni, „eficientizarea mecanismelor de identificare și examinare a infracțiunilor economice și conexe, prin reducerea acestora cu cel puțin 20% comparativ cu nivelul de referință, până în anul 2030” și a indicatorilor de rezultat „numărul infracțiunilor economice și conexe înregistrate anual propunem redenumirea acestei acțiuni cu următoarea formulare: „Intensificarea activității de identificare, înregistrare, investigare și judecare a infracțiunilor din domeniul criminalității economice și a spălării banilor”.	
Serviciul Prevenirea și Combaterea Spălării Banilor (nr. 02-2-23-1602 din 23.09.2025)	39	În luna iunie 2025, a fost aprobat în ședința plenară a Comitetului Moneyval al Consiliului Europei cel de al 3-lea Raport de progres care reflectă ultimele progrese înregistrate de autoritățile Republicii Moldova în domeniul prevenirii și combaterii spălării banilor și finanțării terorismului. Corespunzător, la pct. 88 din ”Secțiunea 2. Infracțiuni de natură economică” urmează a fi inclusă informația din raportul menționat	Se acceptă
	40	La Planul de acțiuni, la pct. 55, acțiunea ”3.3.1. Îmbunătățirea evidenței statistice privind investigațiile, urmărirea penală și condamnările realizate în cazurile infracțiunii de spălare de bani” în vederea excluderii considerăm necesar includerea categoriilor de date care vor fi colectate, stocate și raportate de către fiecare autoritate publică separat. Pentru Serviciul Prevenirea și Combaterea Spălării Banilor se propune de stabilit următorii indicatori: - Nr. tranzacțiilor și activităților suspecte raportate de către entitățile raportoare în temeiul art. 11 din Legea nr. 308/2017 cu privire la prevenirea și combaterea spălării banilor și finanțării terorismului; - Nr. diseminărilor transmise către autoritățile naționale privind rezultatele analizelor informațiilor obținute în temeiul art. 11 din Legea nr. 308/2017 cu privire la prevenirea și combaterea spălării banilor și finanțării terorismului.	Nu se acceptă. O acțiune asemănătoare se regăsește în Planul Național de Aderare a RM la UE pentru anii 2025-2029, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 306/2025, având aceleași instituții responsabile. Respectiv se optează pentru păstrarea aceluiași formule. În timpul implementării acțiunii, fiecare entitate va analiza subiectul și va îmbunătăți evidența potrivit competenței funcționale. Categoriile de date ce urmează a fi colectate pot varia de la an la an, de aceea este imposibil de a planifica anumit indicatori concreți. Subsidiar, indicatorii de monitorizare propuși nu se referă la acțiunea de „îmbunătățire a evidenței statistice ...”, or acești indicatori se potrivesc cu acțiunea 3.3.5. care se referă la schimbul de informații între instituții pentru identificarea tranzacțiilor suspecte.
	41	La pct nr. 58., acțiunea ”3.3.4. Implementarea de sisteme automate de filtrare și avertizare care să alerteze clienții în timp real atunci când efectuează transferuri suspecte către conturi off-shore, portofele de criptomonede sau conturi personale fără justificare clară” urmează a fi exclusă. De menționat că, în virtutea atribuțiilor legale, SPCSB ”notifică entitățile raportoare, organele cu funcții de supraveghere a entităților raportoare și alte autorități competente cu privire la riscurile aferente spălării banilor și finanțării terorismului, noile tendințe și tipologii în domeniul spălării banilor și finanțării terorismului, încălcările stabilite în domeniile de competență și lacunele în actele normative în	Se acceptă. Acțiunea a fost exclusă

		partea ce ține de prevenirea riscurilor de spălare a banilor și de finanțare a terorismului”. Corespunzător, din motive juridice, tehnice și operaționale, SPCSB nu poate interveni direct în infrastructurile instituțiilor bancare și non-bancare și să includă careva sisteme de alertă destinate clienților acestor entități raportoare. Astfel, doar entitățile respective, în baza notificărilor recepționate de la SPCSB sau alte autorități competente (Banca Națională a Moldovei) și a analizei interne a riscurilor, pot să implementeze sisteme și proceduri automatizate care ar detecta și genera alerte de genul respectiv și, după necesitate, raportarea lor către SPCSB.	
	42	La pct. 59, acțiunea ”3.3.5. Elaborarea și implementarea unui protocol interinstituțional de alertare automată între MAI, SPCSB, BNM și SFS privind cazurile de tranzacții suspecte, cu accent pe contrabandă, spălare de bani, evaziune fiscală și criminalitatea organizată” urmează a fi exclusă deoarece această acțiune deja constituie o prevedere legală care este implementată. Corespunzător, nu este oportun dublarea normelor unei legi cu prevederi din strategie.	Se acceptă Acțiunea a fost reformulată în scopul monitorizării și evaluării implementării normelor legale existente. <i>„consolidarea mecanismului interinstituțional de alertare și schimb automatizat de date între MAI, SPCSB, BNM și SFS, cu scopul identificării tranzacțiilor suspecte, în special în domeniile de contrabandă, spălare de bani, evaziune fiscală și criminalitate organizată”.</i>
Inspectoratul de Stat pentru Supravegherea Produselor Nealimentare și Protecția Consumatorilor (nr. 27/12-3391 din 25.09.2025)	43	Lipsă de obiecții și propuneri	
Ministerul Muncii și Protecției Sociale (nr. 02/4517 din 24.09.2025)	44	Pentru a răspunde adecvat realităților actuale și obligațiilor internaționale ale Republicii Moldova, Programul urmează a fi completat cu o perspectivă de gen și o abordare centrată pe victimă. Datele arată că femeile și fetele sunt afectate disproporționat de forme grave de criminalitate, precum traficul de ființe umane, violența sexuală și violența în familie, alte forme de violență asupra femeilor, inclusiv violența pe dimensiune digitală. Modificările aduse prin Legea nr. 252/20251 introduc noi incriminări privind violența împotriva femeilor și violența în familie, aspecte care trebuie reflectate în Program. În plus, SND „Moldova Europeană 2030” și țintele ODD 16.1 impun o reducere continuă și dinamică a tuturor formelor de violență, în special a violenței în familie și a violenței sexuale. În sensul celor menționate supra se consideră important ca Programul să înglobeze: - aspecte specifice pentru asigurarea egalității de șanse între femei și bărbați, în special în accesul femeilor la viața publică și politică, precum și prevenirii infracțiunilor de instigare la acțiuni violente pe motive de prejudecată și încălcarea egalității în drepturi a cetățenilor;	Se acceptă parțial Se precizează că proiectul Programului urmărește și abordează angajamentul de implementare a țințelor strategice prevăzute în SND „Moldova Europeană 2030”, fiind indicată ținta de reducere continuă și dinamică a tuturor formelor de violență, în special a violenței în familie și a violenței sexuale (ODD 16.1), precum și indicatorul de evaluare reducerea numărului victimelor infracțiunilor de violență sexuală la 100 mii populație până la 8 în anul 2030. Respectiv, în acest sens, în Planul de acțiuni au fost formulate acțiuni ce au ca scop realizarea acestui obiectiv și atingerea indicatorului. Se precizează că programul nu reflectă subiectul ce ține de reducerea vulnerabilităților privind traficul de ființe umane, întrucât acesta este abordat în Programul pentru prevenirea și combaterea traficului

		- includerea unor obiective și acțiuni concrete pentru combaterea stereotipurilor de gen, care contribuie atât la criminalitate, cât și la modul în care profesioniștii intervin în raport cu victimele violenței împotriva femeilor, violenței în familie și a traficului de ființe umane, precum și față de membrii familiilor acestora. Acestea ar putea include campanii de conștientizare și module/programe de formare obligatorii pentru profesioniști cu accent pe abordarea centrată pe victimă, ceea ce va asigura un tratament adecvat, respectuos și eficient; - căsătoriile forțate și actele de persecuție, deoarece acestea constituie factori de risc majori ce pot escalada spre infracțiuni grave contra vieții și sănătății persoanei; - specificul fomicidului, cu includerea statisticilor relevante și măsuri de prevenire și intervenție adaptate; - măsuri pentru asigurarea drepturilor victimelor și indicatori specifici pentru reabilitare (numărul victimelor care accesează servicii de suport, ratele de satisfacție, eficacitatea măsurilor de protecție, cu date dezagregate pe multiple criterii), conform Legii nr. 137/2016 cu privire la reabilitarea victimelor infracțiunilor, asigurând accesul la informații, consiliere psihologică, asistență juridică și mecanismele de compensare; - expunerea clară a mecanismelor de cooperare interinstituțională; - specificații exprese că domeniul prevenirii și combaterii violenței împotriva femeilor și a violenței în familie, este reglementat prin legi speciale și program național separat.	de ființe umane pentru anii 2024-2028, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr.715/2023. Cu referire la domeniul violenței în familie, proiectul Programului nu conține date și informații aferente acestui subiect, întrucât acest domeniu este reglementat într-un document de politici separat, fiind vorba de Programul național privind prevenirea și combaterea violenței față de femei și a violenței în familie pentru anii 2023-2027. Suplimentar, unele obiective referitoare la violența în familie au fost reflectate în proiectul Programului național de ordine și securitate publică pentru anii 2026-2030.
	45	În sensul celor invocate supra, se propun următoarele modificări și completări în conținutul Programului și a Planului de acțiuni, după cum urmează: 1. Substituirea cuvântul „minor” la orice formă gramaticală cu cuvântul „copil” la forma gramaticală corespunzătoare, pentru a aduce în concordanță cu terminologia utilizată atât în legislația internațională (Convenția ONU cu privire la drepturile copilului), cât și în legislația națională (Legea nr. 370/2023 privind drepturile copilului, Legea nr. 140/2013 privind protecția specială a copiilor aflați în situație de risc și a copiilor separați de părinți ș.a.)	Se acceptă parțial. Codul penal utilizează în conținutul său terminologia de „infracțiuni comise de minori” sau „infracțiuni comise asupra minorilor”. De aceea, atunci când în proiect se prezintă date statistice sau alte informații cu privire la astfel de infracțiuni sau categorii de victime, se utilizează terminologia în corespundere cu normele Codului Penal. În alt context, s-a utilizat termenul de „copil”.
	46	Completarea pct.78 din Program, cu subpunctele 6-8 din următoarea redacție: „ 6. Creșterea fenomenului de cyberbullying (hărțuire online), având un impact negativ asupra integrării sociale și performanței școlare a copiilor; 7. Creșterea riscului de grooming – abordarea copiilor de către persoane cu intenții abuzive prin intermediul internetului este tot mai frecvent, în special în lipsa supravegherii parentale și a mecanismelor de protecție digitală; 8. Mediul online poate deveni un canal de recrutare pentru grupări extremiste, infracționale sau sectare, copiii fiind deosebit de vulnerabili la discursuri manipulative și mesaje radicale.”	Se acceptă. Pct. 78 a fost completat.
	47	La obiectivului specific 1.2. „Implementarea unui mecanism funcțional, privind identificarea și examinarea infracțiunilor ce atentează la viața sexuală, inclusiv cele comise prin intermediul tehnologiilor informaționale, capabil să reducă cu cel puțin 50% a numărului de infracțiuni de acest gen, până în anul 2030 ”, atât în textul Programului, cât și a Planului de acțiuni urmează să fie ajustat/completat indicatorul de rezultat propus de autor, după cum urmează:	Nu se acceptă Indicatorii propuși de către Ministerul Muncii și Protecției Sociale sunt lipsiți de date referitoare la valorile de referință și țintele planificate, ceea ce va îngreuna procesul de monitorizare a obiectivului.

	- Rata redusă cu cel puțin 50% până în anul 2030 a victimelor infracțiunilor (în special din grupurile vulnerabile), raportată la 100.000 de locuitori, dezagregată pe sex, vârstă, mediu de reședință, etnie și alți factori relevanți. - Ponderea instituțiilor responsabile (poliție, procuratură, instanțe de judecată, asistență socială, medicină) care dispun de sisteme funcționale pentru colectarea, analiza și raportarea datelor dezagregate privind victimele infracțiunilor (în special din grupurile vulnerabile), inclusiv faptelor comise prin intermediul tehnologiilor informaționale și comunicațiilor electronice, majorată cu cel puțin 70% până în anul 2028.	Se consideră corect a păstra indicatorul de rezultat și valorile indicate în proiect, întrucât aceștia au ca scop atingerea țintei prevăzută în SND „Moldova Europeană 2030” (reducerea numărului victimelor infracțiunilor de violență sexuală la 100 mii populație până la 8 în anul 2030). Se precizează că indicatorul de rezultat indicat în proiect nu afectează obiectivul 1.2, deoarece, în final, se urmărește reducerea cu cel puțin 50% a numărului de infracțiuni ce atentează la viața sexuală.
48	La Planul de acțiuni; La obiectivul general 1, obiectivul specific 1.2.: La acțiunea 1.2.3. Asigurarea colectării datelor privind violența digitală (numărul de cazuri, victime, tipuri de violență raportate, numărul ordonanțelor de protecție aplicate, condamnări, etc.): a) denumirea acțiunii se propune a fi reformulată și expusă, conform redacției: „Asigurarea colectării datelor privind violența pe dimensiunea digitală”; b) indicatorul de monitorizare urmează a fi exclus, deoarece Ordinul nr. 121/254/286-O/95 din 2008 privind evidența unică a infracțiunilor, a cauzelor penale și a persoanelor care au comis infracțiuni, cu modificările ulterioare, nu poate fi utilizat pentru monitorizarea acestei acțiuni și substituit cu următorii indicatori de monitorizare: - formulare/indicatori de colectare a datelor dezagregate pe multiple criterii ajustate/ajustați; - rapoarte anuale care să conțină analiza intersecțională a criminalității, numărul de cazuri/victime dezagregate pe criterii multiple, numărul ordonanțelor de protecție aplicate, numărul ordinelor de restricție de urgență emise/încălcate, condamnări, etc. elaborate. c) la rubrica „Instituție responsabilă” se va completa cu „Agenția Națională de Prevenire și Combatere a Violenței împotriva Femeilor și a Violenței în Familie” (ANPCV).	a) Se acceptă. Proiectul a fost completat b) Se acceptă. Indicatorul de monitorizare a fost modificat c) Se acceptă. Proiectul a fost completat
49	La acțiunea 1.2.10. Creșterea capacității angajaților din domeniul asistenței sociale de a identifica și gestiona eficient cazurile de abuz sexual comise prin intermediul tehnologiilor informaționale: a) denumirea acțiunii se propune a fi reformulată și expusă, conform redacției: „Creșterea capacității angajaților din domeniul asistenței sociale, poliției, justiției, educației și sănătății de a identifica și gestiona eficient cazurile de violență sexuală comise prin intermediul tehnologiilor informaționale și comunicațiilor electronice”. b) indicatorul de monitorizare „Numărul de angajați instruiți (date dezagregate pe sexe)” se va substitui cu următorul indicator: „Numărul profesioniștilor instruiți, conform domeniilor reprezentate”; c) la rubrica „Instituție responsabilă” se vor include suplimentar următoarele autorități: Ministerul Afacerilor Interne (MAI), Ministerul Sănătății (MS), Ministerul Justiției (MJ) și Ministerul Educației și Cercetării (MEC)	Nu se acceptă. Instruirea polițiștilor, procurorilor și judecătorilor în investigarea și judecarea infracțiunilor privind viața sexuală, inclusiv cele comise prin intermediul tehnologiilor informaționale este prevăzută la acțiunea 1.2.9.

50	Obiectivul specific 1.2. se va completa cu o acțiune nouă: „Organizarea instruirilor și campaniilor de educație digitală destinate femeilor, persoanelor vârstnice și celor cu dizabilități, pentru prevenirea fraudelor și exploatării online”, instituțiile responsabile fiind MAI, MJ, Procuratura Generală (PG), ANPCV, MMPS, MEC, cu următorii indicatori de monitorizare: - Numărul de instruiți și campanii realizate anual; - Numărul total de participanți; - Numărul de femei participante din grupurile subreprezentate/medii vulnerabile; - Numărul de materiale informative distribuite (pliante, ghiduri, materiale online), cu dezagregare pe tip canal (offline/online); - Numărul de formatori instruiți pentru a desfășura sesiuni pe educație digitală.	Nu se acceptă. Activitățile de instruire și campaniile de informare sunt activități diferite atât din punct de vedere al estimării bugetului cât și al grupului țintă. Respectiv nu le putem comasa. Suplimentar, se precizează că în obiectivul specific 1.2 sunt prevăzute activități de informare (acțiunea 1.2.6, 1.2.8.) și activități de instruire pentru speciliști (acțiunea 1.2.9 și 1.2.10.).
51	Obiectivul general 2 se va completa cu o acțiune nouă: „Prevenirea și combaterea căsătoriilor forțate și a actelor de persecuție, inclusiv a celor comise prin intermediul tehnologiilor informaționale și comunicațiilor electronice”, instituțiile responsabile fiind MAI, MJ, Consiliul Național pentru Asistența Juridică Garantată de Stat (CNAJGS), ANPCV, MMPS, MEC, cu următorii indicatori de monitorizare: - Numărul de cauze investigate dezagregate după multiple criterii; - Numărul victimelor asistate juridic, psihologic și social, dezagregat pe sex, vârstă, etnie, dizabilitate, rural/urban; - Numărul campaniilor de sensibilizare derulate la nivel național și local, inclusiv online; - Numărul și tipologia profesioniștilor instruiți privind identificarea și gestionarea cazurilor; - Rata de condamnare în cauzele instrumentate, dezagregată pe tipul de infracțiune (căsătorie forțată, persecuție).	Nu se acceptă. Indicatorii de monitorizare nu corespund acțiunii, aceștia referindu-se atât la numărul de investigații, cât și la numărul victimelor asistate, numărul campaniilor de sensibilizare, numărul profesioniștilor instruiți, rata de condamnare. Se precizează că indicatorii trebuie să fie corelați cu acțiunea pentru a putea monitoriza implementarea acțiunii.
52	La obiectivul general 3 În denumirea acțiunii 3.1.1. Stabilirea unui mecanism interinstituțional de monitorizare a persoanelor cu caracter violent, prin gestionarea cazurilor persoanelor anterior condamnate pentru fapte de violență sau a persoanelor cu tulburări psihice, cuvântul „caracter” se va substitui cu cuvântul „comportament”	Se acceptă.
53	Acțiunea 3.1.3. Elaborarea rapoartelor de analiză a infracțiunilor ce atentează la viața și sănătatea persoanei, cu înaintarea recomandărilor de redresare a situației se va completa cu un indicator nou de monitorizare: „Numărul de recomandări implementate.”	Se acceptă
54	În denumirea acțiunii 3.1.8. Colaborarea cu platformele sociale majore și furnizori de comunicații electronice pentru difuzarea în rețelele sociale a alertelor privind persoane dispărute și infractori în căutare cuvântul „sociale” se va substitui cu sintagma „de socializare”.	Se acceptă
55	La acțiunea 3.2.5. Elaborarea și implementarea unui program național integrat pentru beneficiarii probațiunii cu adicții (alcool, droguri), indicatorul de monitorizare „Rata de recidivă la 12 luni” va fi completat cu sintagma „după finalizarea programului”	Se acceptă
56	Obiectivul specific 3.2. se va completa cu 4 acțiuni noi, după cum urmează:	Nu se acceptă.

	1. „Asigurarea sprijinului integrat – juridic, psihologic, informațional și social – pentru victimele violenței în familie și violenței împotriva femeilor, în 100% din cazurile instrumentate”, instituțiile responsabile fiind MAI, MJ, PG, MS, MMPS, ANPCV, cu următorii indicatori de monitorizare: - Numărul de victime asistate, dezagregate după multiple criterii; - Rata cazurilor instrumentate care au beneficiat de servicii de sprijin, cu obiectiv 100%, dezagregate pe tipurile de servicii acordate; - Rata de satisfacție a beneficiarilor față de serviciile primite; - Numărul de profesioniști instruiți, dezagregat pe sector.	Scopul Programului constă în întreprinderea măsurilor în vederea prevenirii și combaterii criminalității, acesta nu are ca obiectiv acordarea de asistență victimelor. Or, acest domeniu revine în mare parte domeniului de asistență socială și nu se poate regăsi în acest document de politici. Concomitent, acțiunea propusă nu este corelată cu indicatorii de monitorizare indicați, aceștia referindu-se la numărul de victime asistate, rata cazurilor instrumentate, rata de satisfacție, profesioniști instruiți.
57	2. „Implementarea unui modul obligatoriu de formare pentru profesioniști din domeniile poliției, justiției, sănătății și asistenței sociale, axat pe abordarea centrată pe victimă și eliminarea stereotipurilor de gen”, instituțiile responsabile fiind MAI, MJ, CNAJGS, PG, MS, MMPS, ANPCV, cu următorii indicatori de monitorizare: - Număr de module revizuite și actualizate anual, reflectând inclusiv dimensiunea digitală și standardele internaționale privind egalitatea de gen. - Procentul instituțiilor care au integrat modulul în planurile de formare continuă, dezagregat pe tip de instituție. - Număr de profesioniști instruiți.	Se acceptă. Acțiunea a fost inclusă
58	3. „Fortificarea mecanismelor de monitorizare și raportare privind cazurile de femicid”, instituțiile responsabile fiind MAI, MJ, PG, MMPSA, ANPCV cu următorii indicatori de monitorizare: - Numărul cazurilor de femicid raportate anual, dezagregate după multiple criterii; - Numărul evaluărilor de risc de letalitate realizate raportat la numărul total de cazuri instrumentate; - Numărul de profesioniști instruiți în utilizarea instrumentelor de management al riscului, dezagregat pe instituție și funcție	Se acceptă. Acțiunea a fost inclusă
59	4. „Ajustarea și implementarea unui protocol unic de intervenție intersectorială pentru cazurile de violență în familie”, instituțiile responsabile fiind ANPCV, MMPS, MAI, MJ, MS, cu indicatorii de monitorizare: - Proceduri elaborate și aprobate; - Numărul de cazuri gestionate conform procedurii.	Nu se acceptă. Domeniul „violenței în familie” nu este abordat în proiectul respectiv. Informații suplimentare se regăsesc la pct. 44 din prezentul tabel.
60	Subsidiar la cele enunțate supra, se menționează că, indicatorii de monitorizare din Planul de acțiuni urmează a fi dezagregați pe criterii multiple (sex, gen, vârstă, etnie, dizabilitate, mediul rural/urban, proveniență, statut socio-economic, orientare sexuală, etc., pentru toate tipurile de infracțiuni, victime și făptuitori, profesioniști instruiți, acolo unde este posibil). Aceste date sunt de importanță majoră pentru înțelegerea dimensiunilor intersecționale ale criminalității și pentru evaluarea impactului programului, mai ales în cazul grupurilor vulnerabile și subreprezentate.	Se acceptă. Indicatorii de monitorizare au fost dezagregați în limita posibilității
61	La Nota de fundamentare, se consideră oportună reflectarea analizei impactului de gen pentru implementarea cu succes a Programului și pentru asigurarea unei abordări echitabile și incluzive în combaterea criminalității, deoarece criminalitatea	Se acceptă. Nota de fundamentare a fost completată

		afectează disproporționat femeile și copii, iar măsurile incluse trebuie să urmărească reducerea acestor inegalități, inclusiv prin colectarea de date dezagregate pe criterii de gen, vârstă, mediu de reședință, statut socioeconomic, etnie sau statut migrațional, precum și prin acțiuni de formare și educație cu relevanță de gen.	
Centrul Național pentru Protecția Datelor cu Caracter Personal (nr. 04-01/3185 din 26.09.2025)	62	Lipsă de obiecții și propuneri	
Centrul Național Anticorupție (nr. 06/2/17038 din 26.09.2025)	63	La proiectul Programului, se impune o reanaliză a structurării informațiilor cuprinse la punctele 89 - 96, în partea care se referă la fenomenul corupției electorale și finanțării ilegale a partidelor politice. Se recomandă ca aceste informații să fie prezentate într-o secțiune separată, distinctă de Secțiunea 2 - Infrațiuni de natură economică. În acest sens, analizând în corespundere cu prevederile Codului penal, infracțiunile economice descrise în secțiunea 2 din proiect sunt prevăzute în capitolul X din partea specială a codului (infracțiuni economice), pe când informația reflectată la punctele 89 - 96 din proiect se referă la capitolul V al părții speciale din același cod (infracțiuni contra drepturilor politice, de muncă și altor drepturi constituționale ale cetățenilor). De asemenea, nu este o continuitate cu informația reflectată la punctul 97 din proiect care în esență descrie infracțiunile economice.	Se acceptă. Propunerea a fost inclusă în proiect
	64	La proiectul Planului de acțiuni, în contextul în care Centrul Național Anticorupție are atribuții în investigarea, colectarea și evaluarea informațiilor în cazul infracțiunilor legate de utilizarea criptomonedelor, în special cele de corupție și spălarea banilor, precum și cooperează cu alte autorități în vederea investigării financiare a activităților desfășurate de grupurile și organizațiile criminale, considerăm că ofițerii anticorupție din cadrul Centrului Național Anticorupție la fel ar trebui să își consolideze capacitățile în scopul eficientizării investigațiilor financiare, utilizarea bazelor de date și recuperarea activelor. Astfel, la obiectivul specific 2.2. acțiunea 2.2.12. Consolidarea capacității de investigare financiară a activităților desfășurate de grupurile de criminalitate organizată și la obiectivul specific 3.3 acțiunea 3.3.7. Elaborarea ghidului privind procedurile de investigare, colectare și evaluare a informațiilor, în cazul infracțiunilor privind utilizarea criptomonedelor, se recomandă completarea la compartimentul Instituție responsabilă cu sintagma "Centrul Național Anticorupție".	Se acceptă La acțiunile 2.2.12 și 3.3.7 a fost completată lista instituțiilor responsabile cu „Centrul Național Anticorupție”.
Banca Națională a Moldovei (nr. 31-002/4884 din 24.09.2025)	65	Proiectul Programului național de prevenire și combatere a criminalității pentru anii 2026-2030 (denumit în continuare Program) reprezintă un document de politici, căruia i se aplică rigorile prestabilite în art. 24 din Legea nr. 100/2017 cu privire la actele normative. Potrivit Notei de fundamentare aferentă Programului, una dintre instituțiile responsabile de implementarea Programului este și Banca Națională a Moldovei. Norma art. 24 alin. (5) din Legea nr.100/2017 prevede următoarele: "Documentele de politici se aprobă prin hotărâre de Guvern. În cazul în care implementarea acestor politici presupune implicarea unor autorități administrative care nu se află în subordinea Guvernului, documentele de politici sînt aprobate de	Nu se acceptă Potrivit art. 24 alin. (5) din Legea nr. 100/2017 cu privire la actele normative, „în cazul în care implementarea acestor politici presupune implicarea unor autorități administrative care nu se află în subordinea Guvernului, documentele de politici se aprobă de către Parlament”. Această normă se aplică însă în principal în situațiile în care realizarea obiectivelor documentului depinde într-o măsură

	către Parlament. (...)”. Potrivit art. 1 alin. (2) din Legea nr. 548/1995 cu privire la Banca Națională a Moldovei, Banca Națională este o persoană juridică publică autonomă și este responsabilă față de Parlament. Astfel, prin prisma celor precitate, sesizăm că Programul urmează a fi aprobat de către Parlament.	esențială de activitatea autorităților respective sau când acestea exercită un rol central în implementarea măsurilor propuse. În contextul prezentului Program, Banca Națională a Moldovei va contribui în mod relevant la realizarea anumitor obiective prin activități de cooperare interinstituțională. Cu toate acestea, deoarece nu exercită rolul de autoritate principală responsabilă de implementarea acțiunilor prevăzute în Plan, ci participă în calitate de partener în derularea acestora, răspunderea de bază pentru punerea în aplicare a măsurilor revine prim executorului, iar implicarea BNM are un rol suplimentar, orientat spre sprijinirea procesului de implementare. În aceste circumstanțe, se consideră judicios aprobarea Programului prin hotărâre de Guvern.
66	Considerăm oportună completarea pct. 85 din Program, prin menționarea nu doar a modificărilor operate în Legea nr. 308/2017 privind prevenirea și combaterea spălării banilor și finanțării terorismului, dar și a modificărilor Legii nr. 75/2020 privind procedura de constatare a încălcărilor în domeniul prevenirii spălării banilor și finanțării terorismului și modul de aplicare a sancțiunilor, a Legii nr. 25/2016 privind aplicarea măsurilor restrictive internaționale, precum și a adoptării Legii nr. 34/2024 privind efectuarea decontărilor în numerar și pentru modificarea unor acte normative, întrucât toate aceste acte normative reflectă progresele substanțiale înregistrate de Republica Moldova în domeniul prevenirii și combaterii spălării banilor și finanțării terorismului.	Se acceptă Proiectul a fost completat cu propunerile înaintate
	Cu referire la pct. 88 din Program, menționăm că deși acesta reflectă progresele recente ale Republicii Moldova în implementarea recomandărilor Grupului FATF, observăm că sursa de referință indicată în prima propoziție nu este actualizată. În acest sens, considerăm oportună revizuirea acesteia, prin indicarea, cu titlu de referință, a Raportului Comitetului MONEYVAL publicat în luna mai 2025¹, care reflectă mai precis și actualizat nivelul de conformitate atins de Republica Moldova.	Se acceptă Proiectul a fost modificat
67	Referitor la pct. 133 subpct. 1) din Program, considerăm oportună extinderea obiectului campaniile naționale de informare, care, adițional prezentării riscurilor și a metodelor de înșelăciune, să ofere îndrumări practice și recomandări clare pentru prevenirea acestora. Este esențial ca aceste campanii să promoveze un comportament responsabil și informat în utilizarea instrumentelor financiare. Adițional, având în vedere competențele Comisiei Naționale a Pieței Financiare de protecție a drepturilor consumatorilor de servicii financiare, sugerăm consultarea acesteia cu privire la disponibilitatea participării sale la realizarea măsurilor respective.	Se acceptă. Proiectul a fost completat
68	Cu privire la pct. 133 subpct. 2) din Program, având în vedere că Banca Națională a Moldovei nu deține competențe exclusive în domeniul educației financiare aferent utilizării instrumentelor de plată, recomandăm utilizarea doar a formulei generice „instituții relevante” și excluderea referinței la Banca Națională a Moldovei, pentru a	Se acceptă. Proiectul a fost modificat

	nu induce ideea unui rol primordial sau exclusiv al Băncii Naționale a Moldovei în realizarea măsurii respective.	
69	În pct. 194 din Program (capitolul VIII. Autorități/Instituții responsabile) se indică următoarele: „Responsabile de implementarea Programului sunt autoritățile și instituțiile publice implicate în domeniul de prevenire și combatere a criminalității: (...) Banca Națională a Moldovei”. Având în vedere prevederile Legii nr. 548/1995, în particular, obiectul, competența și atribuțiile sale, opinăm că Banca Națională a Moldovei nu poate fi desemnată ca autoritate publică implicată în prevenirea și combaterea criminalității. Eventual, Banca Națională a Moldovei poate colabora cu alte autorități, în limitele competențelor, pentru a acorda suport la prevenirea și combaterea criminalității.	Se acceptă. Proiectul a fost modificat
70	Cu referire la pct. 38 din Planul de acțiuni privind implementarea Programului național de prevenire și combatere a criminalității pentru anii 2026-2030 (în continuare – Plan de acțiuni), aferent acțiunii 2.2.12. Consolidarea capacității de investigare financiară a activităților desfășurate de grupurile de criminalitate organizată, subliniem că prin prisma atribuțiilor sale, Banca Națională a Moldovei nu investighează activitățile desfășurate de grupurile de criminalitate organizată. Astfel, considerăm necesară descrierea exactă a livrabililor care ar urma a fi pregătite de Banca Națională a Moldovei. Subsidiar, remarcăm că acțiunea precitată este descrisă generic, prin urmare se recomandă cel puțin precizarea autorității primare responsabile (e.g. Ministerul Afacerilor Interne/Serviciul Fiscal de Stat) și publicul țintă care urmează a fi informat (i.e. 40 de persoane este un indicator vag).	Nu se acceptă Potrivit pct.69 din Regulamentul cu privire la planificarea strategică aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 386/2020 „ <i>În cazul în care documentul de planificare și de politici publice prevede mai multe autorități și instituții publice responsabile de aceleași acțiuni, rolul de coordonator al implementării îi revine primei instituții indicate</i> ”.
		Această normă prevede expres modul de distribuire a responsabilităților în cadrul implementării acțiunilor prevăzute în Plan. Astfel, prima instituție nominalizată în plan este desemnată ca principal responsabil și coordonator al executării acțiunii respective. Această instituție are rolul de a asigura planificarea, organizarea, monitorizarea și evaluarea implementării acțiunii, precum și de a coordona colaborarea cu celelalte instituții implicate.
		Celelalte autorități și instituții publice indicate pentru aceeași acțiune au rolul de a contribui la implementare, în limitele competențelor și atribuțiilor lor legale. Această structură clară de responsabilizare asigură un proces coerent și eficient de implementare a Programului și exclude suprapunerea de efort sau conflicte instituționale.
71	Acțiunea 3.3.3. Organizarea unei campanii publice în vederea aducerii la cunoștință publicului larg despre schemele de money mules, prin care persoanele pot fi recrutate pentru a transfera bani din surse ilicite prin intermediul propriilor conturi bancare (inserată la pct. 57 din Planul de acțiuni) este descrisă generic. În acest sens, considerăm necesară, cel puțin, precizarea autorității primare responsabile (e.g. Ministerul Afacerilor Interne/Serviciul Prevenirea și Combaterea Spălării	Nu se acceptă. Argumentele au fost expuse mai sus

		Banilor/Procuratura Generală/Banca Națională a Moldovei) și publicul țintă care urmează a fi informat (i.e. 200 de persoane este un indicator vag).	
	72	Cu privire la pct. 58 din Planul de acțiuni, aferent acțiunii 3.3.4. Implementarea de sisteme automate de filtrare și avertizare care să alerteze clienții în timp real atunci când efectuează transferuri suspecte către conturi off-shore, portofele de criptomonede sau conturi personale fără justificare clară, notăm că aceasta este descrisă generic și este necesară, cel puțin, descrierea indicatorului de monitorizare în vederea precizării de către cine urmează a fi implementate „sistemele” vizate.	Se acceptă. A se vedea pct. 41 din tabel
Agencia Națională pentru Reglementare în Comunicații electronice și Tehnologia Informației (nr. 01-DJAC/1724 din 26.09.2025)	73	În proiectul Planului de acțiuni privind implementarea Programului național de prevenire a criminalității pentru anii 2026-2030 (Plan de acțiuni), printre autoritățile responsabile, ANRCETI este vizată la următoarele acțiuni unice identificabile: – 2.2.5. Elaborarea procedurilor operaționale care să reglementeze detaliat aspectele legate de modul de instalare, funcționare, control și întreținere a sistemelor tehnice de blocare a comunicațiilor electronice în perimetrele instituțiilor penitenciare;– 2.2.6. Dotarea cu echipamente de bruiat sau întrerupere a comunicațiilor electronice în perimetrele instituțiilor penitenciare;– 2.2.7. Instruirea personalului tehnic și operațional din cadrul sistemului penitenciar pentru a asigura operarea corectă și intervenția promptă în cazul disfuncționalităților Sistemului de blocare și/sau întrerupere controlată a radiocomunicațiilor; – 3.1.4. Reglementarea mecanismului de eliberare a informațiilor în regim prioritar pentru investigarea infracțiunilor excepționale și deosebit de grave; – 3.1.8. Colaborarea cu platformele sociale majore și furnizori de comunicații electronice pentru difuzarea în rețelele sociale a alertelor privind persoane dispărute și infractori în căutare; – 3.2.1. Stabilirea unui mecanism comun de identificare și eliminare rapidă a paginilor care promovează vânzări fictive de bunuri sau servicii prin rețele sociale și alte platforme digitale. Includerea ANRCETI, în calitate de autoritate responsabilă pentru realizarea acțiunilor unice identificabile ale Planului de acțiuni, intră în contradicție cu prevederile legislației naționale și anume, prevederilor Legii comunicațiilor electronice nr. 241/2007, Legii comunicațiilor electronice nr. 72/2025 (în vigoare de la 01.01.2026), prin care a fost transpusă Directiva (UE) 2018/1972 a Parlamentului European de instituire a Codului european al comunicațiilor electronice, Hotărârii Guvernului nr. 520/2025 privind crearea și utilizarea sistemului de blocare și/sau de întrerupere controlată a radiocomunicațiilor în perimetrele instituțiilor penitenciare.	Se acceptă parțial. Mai jos sunt expuse opiniile și argumentele pentru fiecare punct din aviz.
	74	Referitor la acțiunile unice identificabile 2.2.5, 2.2.6 și 2.2.7, ținem să menționăm că rețelele de comunicații utilizate în scopuri guvernamentale - precum apărarea, securitatea națională, comunicațiile guvernamentale, protecția civilă sau activitățile poliției, nu intră în sfera de reglementare și control a ANRCETI. Astfel, Potrivit art. 1 alin. (5) din Legea nr. 72/2025, acțiunea acestei legi nu se extinde asupra rețelelor de comunicații speciale, iar crearea și funcționarea acestor rețele este reglementată de Guvern. Drept urmare, elaborarea procedurilor operaționale care să	Se acceptă. Au fost efectuate modificările propuse.

		reglementeze detaliat aspectele legate de modul de instalare, funcționare, control și întreținere a sistemelor tehnice, de blocare a comunicațiilor electronice în perimetrele instituțiilor penitenciare excedă atribuțiile și competențele ANRCETI stabilite de către legislația în vigoare. Conform principiilor bunei guvernări și separării funcțiilor (reglementare, execuție și supraveghere), o autoritate de reglementare independentă nu ar trebui să fie autoarea unor reglementări tehnice privind modul de instalare, funcționare, control și întreținere a sistemelor tehnice de blocare a comunicațiilor electronice în perimetrele instituțiilor penitenciare, pe care ar putea fi chemată ulterior să le evalueze sau controleze.	
	75	Referitor la acțiunea identificabilă 3.1.4, relevăm că potrivit art. 20 alin. (3) din Legea nr. 241/2007, dar și art. 125 alin. (2) din Legea nr. 72/2025, furnizorii de rețele publice de comunicații electronice și/sau de servicii de comunicații electronice accesibile publicului, sunt obligați: 1) să prezinte, în condițiile legii, autorităților publice competente care exercită activitatea specială de investigații și activitatea contrainformativă date referitoare la utilizatori și la serviciile de comunicații electronice accesibile publicului furnizate acestora; 2) să permită, din punct de vedere tehnic, autorităților publice competente să efectueze, în condițiile legii, măsurile speciale de investigații, precum și activitatea contrainformativă pe rețelele de comunicații electronice și să prezinte în acest scop datele tehnice necesare; 3) să păstreze toate informațiile disponibile, generate sau procesate în procesul furnizării propriilor servicii de comunicații electronice, necesare pentru identificarea și urmărirea sursei de comunicații electronice, identificarea destinației, tipului, datei, orei și a duratei comunicației, identificarea echipamentului de comunicații al utilizatorului sau al altui dispozitiv utilizat pentru comunicație, identificarea coordonatelor echipamentului terminal de comunicații mobile. Iar ANRCETI, în calitate de autoritate de reglementare, este în drept să solicite și să obțină de la furnizorii de rețele și/sau servicii de comunicații electronice doar informații ce țin de activitatea acestora în domeniile de reglementare ale ANRCETI. Solicitarea informațiilor și documentelor din partea ANRCETI trebuie să fie justificativă și proporțională cu sarcinile ce îi revin conform legii sectoriale.	Se acceptă. ANRCETI a fost exclus din lista instituțiilor responsabile de executarea acțiunii.
	76	Referitor la acțiunile unice identificabile 3.1.8 și 3.2.1, atragem atenția că, potrivit art. 1 alin. (4) din Legea nr. 241/2007, dar și potrivit art. 1 alin. (6) din Legea nr. 72/2025, ANRCETI nu reglementează conținutul informației transmise prin rețelele de comunicații electronice, precum și conținutul serviciilor furnizate prin rețelele de comunicații electronice folosind servicii de comunicații electronice, ca de exemplu conținutul serviciilor media audiovizuale, serviciile financiare și anumite servicii ale societății informaționale, cu excepția informației care identifică utilizatorul final. Conform considerentelor 7 și 10 ale Directivei (UE) 2018/1972 este necesar să se separe reglementarea rețelelor și serviciilor de comunicații electronice de reglementarea conținutului, or, domeniul de reglementare și supraveghere a conținutului este o activitate ce excedă atribuțiile și competențele ANRCETI.	Se acceptă
	77	Referitor la acțiunea identificabilă 1.1.2 a Planului de acțiuni. În contextul adoptării Legii nr. 72/2025, publicată în Monitorul Oficial al Republicii Moldova nr. 226-228 din 13.05.2025, care va intra în vigoare din data de 01.01.2026, solicităm	Nu se acceptă. O acțiune asemănătoare se regăsește în Planul Național de Aderare a RM la UE pentru anii 2025-

		excluderea Legii comunicațiilor electronice nr. 241/2007, incluse în lista actelor normative care necesită a fi modificate. Totodată, ținem să menționăm că art. 24 alin. (1) al Legii nr. 100/2017 prevede că documentele de politici, fără a fi acte normative, sunt instrumente de decizie care abordează problemele existente într-un anumit domeniu, care definesc căile de soluționare a problemelor respective și descriu impactul așteptat asupra statului și societății. Drept urmare, ele nu pot servi temei juridic pentru elaborarea actelor de reglementare sau întreprinderea unor măsuri, în lipsa unor prevederi normative primare	2029, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 306/2025, având aceleași instituții responsabile. Respectiv se optează pentru păstrarea aceleiași formule.
	78	În această ordine de idei, solicităm, excluderea ANRCETI de la acțiunile unice identificabile 2.2.5, 2.2.6, 2.2.7, 3.1.4, 3.1.8, 3.2.1 ale proiectului Planului de acțiuni, modificarea acțiunii 1.1.2, prin excluderea Legii nr. 241/2007 din listă, or, acestea intră în contradicție cu prevederile art. 1 alin. (3), (4), art. 20 alin. (3) din Legea nr. 241/2007, dar și art. 1 alin. (5), (6), art. 125 alin. (2), din Legea nr. 72/2025, cât și cu prevederile Hotărârii Guvernului nr. 520/2025 privind crearea și utilizarea sistemului de blocare și/sau de întrerupere controlată a radiocomunicațiilor în perimetrele instituțiilor penitenciare.	Se constată că aceasta este o concluzie a autorului avizului. Opinia și argumentele pentru fiecare acțiune a fost reflectată mai sus.
Institutul Național al Justiției (nr. 389-INJ din 26.09.2025)	79	Lipsă de obiecții și propuneri	
Ministerul Justiției (nr. 04/1-9441 din 29.09.2025)	80	La proiectul hotărârii, în cuprinsul subpct. 3.1, se va concretiza sistemul informațional prin intermediul căruia urmează a fi prezentat raportul de progres privind implementarea Programului.	Se acceptă Proiectul a fost completat
	81	La Planul de acțiuni privind implementarea Programului național de prevenire și combatere a criminalității pentru anii 2026-2030: Cu titlu preliminar, aferent listei instituțiilor responsabile de realizarea unor acțiuni indicate în Planul de acțiuni privind implementarea Programului național de prevenire și combatere a criminalității pentru anii 2026-2030, se menționează despre necesitatea excluderii Ministerului Justiției. În concret, se va exclude Ministerul Justiției din cadrul instituțiilor responsabile de implementarea acțiunilor nr. 1.1.5 și 2.2.9. În acest sens, se notează că Ministerul Justiției, în conformitate cu prevederile Legii nr. 100/2017 cu privire la acte normative, urmează să efectueze expertiza juridică în contextul acțiunilor de aprobare a actelor normative nominalizate la acțiunile nr. 1.1.5 și 2.2.9 din Plan. Respectiv, nu este necesară indicarea ministerului în calitate de coexecutor la toate acțiunile care impactează cu modificarea cadrului normativ.	Se acceptă. Ministerul Justiției a fost exclus
	82	Cu referire la acțiunile nr. 1.1.2 și 1.1.3, se consideră necesară asigurarea unei sinergii și sincronizări a indicatorilor pentru a exclude contradicțiile. Astfel, prin măsura de la pct. 1.1.2 se propune „Adoptarea modificărilor la Codul de procedură penală și a altor legi conexe (Legea nr. 371/2006 cu privire la asistența juridică internațională în materie penală, Legea nr. 20/2009 privind prevenirea și combaterea criminalității informatice, Legea nr. 59/2012 privind activitatea specială de investigații și Legea nr. 241/2007 comunicațiilor electronice) pentru a asigura	Se acceptă. Termenii de realizare a acțiunilor 1.1.2. și 1.1.3 au fost ajustați la cerințele prevăzute în Foaia de parcurs „Statul de Drept”. În scopul evitării dublărilor, indicatorul de monitorizare nr. 3 de la acțiunea 1.1.3. a fost exclus.

		alinieră la cel de-al doilea Protocol adițional la Convenția Consiliului Europei privind criminalitatea informatică”. Această măsură este inclusă și în Foaia de parcurs privind „Statul de drept” (criteriu de referință în procesul de aderare a Republicii Moldova la Uniunea Europeană), aprobată prin Hotărârea Guvernului nr. 275/2025 (a se vedea subpct. 3.1, Capitolul 24) iar termenul de realizare este decembrie 2026, similar cu cel indicat în proiect. În același timp, analizând acțiunea nr. 1.1.3 „Ratificarea celui de-al doilea Protocol adițional la Convenția Consiliului Europei privind criminalitatea informatică”, se constată anumite incoerențe a indicatorilor de la această acțiune în raport cu cei de la pct. 1.1.2. Astfel, în timp ce alinierea cadrului normativ național la cel de-al doilea Protocol adițional la Convenția Consiliului Europei privind criminalitatea informatică este indicată la pct. 1.1.2, termenul de realizare fiind - trimestrul IV 2026, un indicator similar este și la măsura 1.1.3, și anume „3. Act de modificare a cadrului normativ privind alinierea cadrului normativ național la cerințele celui de al doilea Protocol al Convenției Consiliului Europei privind criminalitatea informatică elaborat și aprobat”, termenul de realizare fiind - trimestrul IV 2028. Având în vedere cele menționate, este necesară asigurarea unei sincronizări și evitarea dublărilor. De asemenea, lipsa unei sincronizări se remarcă și pentru calendarul de ratificare al Protocolului, în proiect fiind indicat trimestrul IV 2027, iar în Foaia de parcurs privind „Statul de drept” termenul este decembrie 2026. Prin urmare, termenul din proiect urmează a fi aliniat la termenul asumat prin agenda de integrare europeană.	
	83	La acțiunea nr. 1.1.4, care vizează alinierea legislației naționale (Codul penal, Codul contravențional și Codul de procedură penală) la Convenția Consiliului Europei privind criminalitatea informatică, adoptată la Budapesta pe 23 noiembrie 2011, se consideră necesar a indica expres ce aspecte urmează a fi alinate. În acest sens, se notează că, prin Legea nr. 136/2024 pentru modificarea unor acte normative (modificarea Codului penal și Codului contravențional, au fost deja operate modificări la Codul penal în vederea ajustării cadrului normativ național la Convenția menționată, fiind modificat art. 259 și art. 261¹ și completat Codul cu două articole noi – art. 260⁷ privind furtul de identitate și art. 260⁸ referitor la operațiunile ilegale cu mijloace de plată fără numerar. Aceste intervenții legislative au vizat în special mecanismul de conservare a datelor informatice, acțiune care a fost inclusă și realizată în cadrul programului precedent. De asemenea, prin proiectul de lege pentru modificarea unor acte normative (prevenirea și combaterea exploatarei sexuale și abuzurilor sexuale comise asupra copiilor), mai multe prevederi ale Codului penal urmează a fi alinate la prevederile Convenției de la Istanbul. Proiectul de lege nominalizat a fost adoptat de către Parlament în I lectură în data de 11.07.2024. Prin prisma celor menționate supra, și în lipsa identificării obiectului de reglementare, se va examina suplimentar necesitatea menținerii acțiunii.	Se acceptă. Acțiunea a fost exclusă
	84	Cu referire la acțiunea nr. 1.2.2 - „Modificarea cadrului normativ (Cod penal) prin reglementarea faptelor de violență digitală, potrivit Recomandărilor GREVIO privind dimensiunea digitală a violenței împotriva femeilor”, se va reține că prin	Se acceptă. Acțiunea a fost exclusă din proiect

	Legea nr. 252/2025 pentru modificarea unor acte normative a fost reglementată violența digitală ca formă distinctă de abuz și a fost extinsă aplicabilitatea măsurilor de protecție în asemenea cazuri.	
85	Cu referire la acțiunile nr. 2.2.5-2.2.7 ce au ca obiect sistemul de bruij sau întrerupere controlată a radiocomunicațiilor în perimetrele instituțiilor penitenciare, intervenim cu următoarele precizări: Prin Hotărârea Guvernului nr. 520/2025 a fost aprobat regulamentul care permite utilizarea sistemului de blocare și/sau de întrerupere controlată a radiocomunicațiilor, în scopul prevenirii utilizării neautorizate de către deținuți, în perimetrul instituției penitenciare a dispozitivelor tehnice, inclusiv a telefoanelor mobile, destinate transmiterii, primirii ori prelucrării imaginilor, a sunetelor și a informațiilor, precum și a internetului. Potrivit actului normativ menționat, acest sistem reprezintă o combinație de aparate și de dispozitive destinate blocării și/sau întreruperii controlate a radiocomunicațiilor a cărui funcționare poate fi monitorizată inclusiv de la distanță, care se instalează în locuri ale căror pază și/sau securitate poate fi asigurată de către personalul penitenciar și care sunt inaccesibile deținuților. Se remarcă faptul că, regulamentul nu utilizează noțiunea de „concept tehnic”, deoarece echipamentele/dispozitivele de bruij avute în vedere, în esență, nu întrunesc condițiile pentru a fi considerate sisteme informaționale sau resurse informaționale de stat, întrucât acestea nu procesează informații și au unicul scop de a bloca și/sau perturba undele radio. Având în vedere ritmul accelerat al evoluției tehnologiilor de comunicații, o procedură unică și standardizată nu poate asigura o eficiență constantă. Sistemele tehnice de blocare trebuie adaptate continuu infrastructurii fiecărei instituții și noilor forme de comunicații. Prin urmare, procedura operațională standard trebuie să fie concepută într-un cadru flexibil, care să permită adaptarea rapidă la schimbările tehnologice și la condițiile specifice de implementare, pentru a asigura eficiența reală a măsurilor de control. Reieșind din faptul că acțiunea nr. 2.2.5, instituie sarcina elaborării procedurii operaționale care să reglementeze detaliat aspectele legate de modul de instalare, funcționare, control și întreținere a sistemelor tehnice de blocare, luând în considerare precizările expuse supra, se consideră necesară actualizarea indicatorului de monitorizare, în principal, prin substituirea cuvintelor „Concept tehnic” cu cuvintele „Procedura operațională”, pentru a corespunde realității legale și practice. Totodată, se consideră relevantă includerea indicatorului – „Ponderea procedurilor operaționale elaborate în funcție de particularitățile tehnice și de infrastructură”	Se acceptă. Propunerea a fost reflectată în proiect
86	În cadrul acțiunii nr. 2.2.6, indicatorul de monitorizare ar trebui să reflecte numărul instituțiilor penitenciare dotate cu echipamente de blocare a comunicațiilor, nu doar numărul total de dispozitive achiziționate („Numărul instituțiilor penitenciare dotate cu sisteme funcționale de blocare a comunicațiilor, din totalul planificat”). Acest lucru se justifică prin faptul că necesarul tehnic variază în funcție de	Se acceptă. Indicatorul de monitorizare a fost modificat

		caracteristicile fiecărei instituții penitenciare, din aceste considerente este relevant să se monitorizeze implementarea per instituție, nu per echipament.	
87	Cu referire la acțiunea nr. 2.2.7, se consideră necesară reformularea indicatorului de monitorizare, astfel încât acesta să reflecte numărul de persoane certificate pentru manipularea și intervenția asupra sistemelor instalate. Indicatorul propus în proiect nu reflectă complexitatea și cerințele tehnice specifice sistemelor utilizate. Evoluția rapidă a tehnologiilor impune o certificare specifică și continuă a personalului tehnic, nu doar instruiți generale. Astfel, se recomandă expunerea indicatorului după cum urmează: „Procentul personalului certificat pentru operarea sistemelor de blocare, din totalul personalului desemnat cu responsabilități în domeniu”. Complementar, deși în proiect este indicat că finanțarea acțiunilor, atât pentru achiziționarea echipamentelor, elaborarea procedurilor cât și pentru instruirea personalului, urmează a fi asigurată din surse bugetare, în realitate aceste cheltuieli nu au fost planificate în bugetul curent, ceea ce va genera dificultăți în implementare. Drept urmare, având în vedere costurile ridicate ale echipamentelor și resursele financiare limitate, este necesară identificarea unor surse alternative de finanțare, inclusiv prin atragerea asistenței externe.	Se acceptă. Indicatorul de monitorizare a fost modificat Resursele financiare estimate pentru anii 2027 și 2028 au fost transferate la rubrica „neacoperite”, pentru a întreprinde măsuri în vederea identificării surselor alternative de finanțare	
88	Cu privire acțiunea nr. 3.1.1, prin care se propune stabilirea unui mecanism interinstituțional de monitorizare a persoanelor cu caracter violent, prin gestionarea cazurilor persoanelor anterior condamnate pentru fapte de violență sau a persoanelor cu tulburări psihice, în calitate de executor fiind indicat Ministerul Justiției și organele de probațiune, se vor reține următoarele: Potrivit Legii nr. 8/2008 cu privire la probațiune, subiecții probațiunii sunt persoanele condamnate în raport cu care nu este aplicată sancțiunea privării de libertate, cele liberate condiționat de răspunderea penală sau liberate de pedeapsa penală, precum și agresorii familiali în privința cărora au fost emise ordonanțe de protecție. Persoanele care și-au ispășit pedeapsa în instituțiile penitenciare nu sunt la evidența organelor de probațiune, datele fiind deținute de către instituțiile penitenciare. Cu referire la indicatorul aferent acestei măsuri, și anume crearea unui sistem informatic interinstituțional care să permită schimbul de date în timp real despre persoanele supuse monitorizării, Ministerul Justiției susține necesitatea unei evidențe și acces a tuturor la date. În același timp, se va lua în considerare că nu pot fi create sisteme informaționale pentru fiecare proces instituțional distinct. Scopul primar este de a asigura interconectarea bazelor de date instituționale. La această etapă Ministerul Justiției are planificată acțiunea de „Dezvoltare a Sistemului electronic de management al persoanelor condamnate”. Urmare a creării acestui sistem informațional, se va asigura și interoperabilitate cu alte sisteme informaționale. Prin urmare, în redacția formulată, indicatorul nu este sustenabil a fi realizat nici sub aspect tehnic și nici financiar. Complementar, în secțiunea instituții responsabile, cuvintele „Oficiul de probațiune” se va substitui cu cuvintele „Inspectoratul Național de Probațiune”.	Se acceptă. Indicatorul de monitorizare a fost reformulat în „Sistem electronic de management al persoanelor condamnate dezvoltat și interoperabilitat cu alte sisteme informaționale care permit schimbul de date în timp real despre persoanele supuse monitorizării” Cuvintele „Oficiul de probațiune” a fost substituit cu cuvintele „Inspectoratul Național de Probațiune”.	

	89	La acțiunea nr. 3.2.4 – „Implementarea programelor de consiliere psihosocială și management al agresivității pentru persoanele condamnate pentru infracțiuni contra proprietății”, se consideră judicioasă revizuirea acțiunii și expunerea după cum urmează: „Implementarea programelor de consiliere psihosocială pentru persoanele condamnate care au săvârșit infracțiuni prin aplicarea violenței”.	Se acceptă. Acțiunea a fost reformulată potrivit formulei propuse, doar că a fost transferată la obiectivul specific 3.1 care se referă la infracțiunile ce atentează la viața și sănătatea persoanei
	90	La acțiunea nr. 3.2.5 – „Elaborarea și implementarea unui program național integrat pentru beneficiarii probațiunii cu adicții (alcool, droguri)”, se propune formularea acțiunii după cum urmează: „Elaborarea și implementarea unui program de schimbare comportamentală și prevenirii recidivei în rândul persoanelor care au săvârșit infracțiuni în stare de ebrietate alcoolică. În acest sens, se menționează că, la etapa actuală, Inspectoratul Național de Probațiune dispune de un program destinat schimbării comportamentale pentru consumatorii de droguri	Se acceptă. Acțiunea a fost modificată
	91	În raport cu acțiunea nr. 3.3.2 - „Crearea unor condiții de concurență echitabile pentru întreprinderi prin combaterea criminalității economice și a spălării banilor” cu indicatorul de rezultat setat „Numărul mediu de investigații și de hotărâri judecătorești definitive pentru cazurile de spălare a banilor îmbunătățit în comparație cu media între 2021–2023”, se constată că aceasta este preluată din Planul de creștere economică al Republicii Moldova, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 260/2025. Analizând indicatorul de rezultat, se înțelege că livrabilele care se cer a fi raportate vor fi datele statistice aferente infracțiunilor de spălare a banilor. În același timp, o acțiune similară este la pct. 3.3.1 - „Îmbunătățirea evidenței statistice privind investigațiile, urmărirea penală și condamnările realizate în cazurile infracțiunii de spălare de bani”. Respectiv, în scopul evitării dublărilor se propune excluderea acțiunii nr. 3.3.2.	Nu se acceptă. Acțiunea 3.3.2 are ca indicator „numărul de investigații, hotărâri judecătorești definitive pentru cazurile de spălare a banilor” adică reflectarea datelor statistice înregistrate, iar acțiunea 3.3.1 are ca indicator îmbunătățirea evidenței statistice, adică dezvoltarea și completarea bazei de date cu indicatori noi, în vederea înregistrării datelor statistice privind infracțiunile de spălare de bani.
	92	Pe parcursul întregului document, denumirea „Agenția de Administrare a Instanțelor Judecătorești” se va substitui cu „Agenția Digitalizare în Justiție și Administrare Judecătorească” Adițional, se va reține că Agenția Digitalizare în Justiție și Administrare Judecătorească nu dispune de competențe operaționale care să permită influențarea directă a numărului de investigații, respectiv a numărului de hotărâri judecătorești definitive, aceste activități fiind de competența exclusivă a organelor de urmărire penală și a instanțelor judecătorești.	Se acceptă
Cancelaria de Stat (nr. 21/1-69-10096 din 29.09.2025)	93	Indicatorii de impact incluși în Program aferente obiectivelor generale nu reflectă valorile de referință și țintele stabilite, ceea ce limitează posibilitatea de monitorizare și evaluare a progresului în implementare. Se recomandă completarea tabelului indicatorilor de impact prin preluarea integrală a indicatorilor, inclusiv a valorilor de referință și a țăntelor, din Strategia de Dezvoltare a Domeniului respectiv (SDDAI), în vederea asigurării coerenței între documentele de politici publice și facilitării procesului de raportare.	Se acceptă Indicatorii au fost preluați din SDDAI. Proiectul a fost completat.
	94	Se propune revizuirea formulării obiectivelor specifice în vederea asigurării caracterului SMART (specifice, măsurabile, realizabile, relevante și încadrate în timp), precum și al corelării clare cu obiectivele generale și indicatorii de impact corespunzători. Or, unele obiective sunt formulate general (ex. „consolidarea capacităților”) sau combină rezultate cu acțiuni, ceea ce îngreunează monitorizarea.	Se acceptă. Obiectivele specifice au fost reformulate potrivit propunerilor și exemplelor oferite de CS.

	Se propune precizarea țințelor cantitative, delimitarea clară între obiective și acțiuni, și alinierea indicatorilor aferenți pentru o monitorizare eficientă și consecventă. Potrivit principiului SMART, se prezintă exemple de obiective specifice: - Obiectiv specific 1.1: „Creșterea cu cel puțin 50% până în 2030 a capacităților instituționale și tehnice de prevenire, investigare și raportare a criminalității informatice, prin dezvoltarea instrumentelor specializate și a competențelor personalului.” Obiectiv specific 2.2: „Creșterea cu 15% până în 2030 a numărului de persoane identificate în urma documentării organizațiilor/grupărilor criminale cu grad ridicat de risc, prin îmbunătățirea mecanismelor de analiză și schimb de informații.”	
95	Setul de indicatorii de rezultat din tabelul prezentat la capitolul IV „Obiective specifice și indicatori de monitorizare” vor fi revizuiți și ajustați în vederea asigurării relevanței, coerenței și caracterului SMART, în corelare directă cu obiectivele specifice și indicatorii de impact aferenți. În forma actuală, indicatorii prezintă multiple carențe metodologice și de formulare. Unele denumiri sunt ambigue sau nu reflectă rezultatul urmărit, ci se referă mai degrabă la acțiuni, mijloace sau surse de date. De exemplu, indicatorul „poziția în clasamentul global al criminalității organizate” este utilizat ca indicator de rezultat, deși măsoară un impact agregat la nivel internațional și nu rezultatele directe ale intervențiilor specifice (indicator de impact relevant pentru obiectivul general). Totodată, lipsa uniformității în exprimarea unităților de măsură și a valorilor de referință sau țință îngreunează comparabilitatea indicatorilor în timp și raportarea coerentă a progresului. În consecință, indicatorii de rezultat vor fi revizuiți și formulați astfel încât: - să fie aliniați obiectivelor specifice și să reflecte rezultate măsurabile generate de implementarea acțiunilor; - să se clarifice și să se uniformizeze unitățile de măsură, valorile de referință și țințele intermediare/finale; - să se evite utilizarea indicatorilor externi, dificil de influențat direct, ca indicatori de rezultat, aceștia fiind mai adecvați ca indicatori de impact contextual.	Se acceptă. Indicatorii au fost revizuiți
96	Mai mult, fiecărui obiectiv specific îi vor fi atribuiți minimum doi indicatori de rezultat relevanți, care să permită o evaluare obiectivă și eficientă a progresului realizat. Alegerea indicatorilor se va face ținând cont de capacitatea acestora de a reflecta, într-o manieră clară, coerentă și cuantificabilă, gradul de îndeplinire a obiectivelor stabilite.	Se acceptă
97	Capitolul V, consacrat prezentării impactului Programului, nu este structurat într-o manieră suficient de clară și nu permite delimitarea distinctă a consecințelor sociale, economice, financiare, administrative, de gen, etc. O asemenea abordare generală reduce atât posibilitatea de analiză a efectelor asupra diferitelor categorii de beneficiari, cât și capacitatea de monitorizare și evaluare ulterioară a progreselor. În acest sens, se recomandă revizuirea și restructurarea conținutului capitolului, prin evidențierea impactului pe fiecare dintre dimensiunile menționate, pentru a reflecta în mod transparent efectele și beneficiile pe termen mediu generate de implementarea Programului.	Se acceptă. Capitolul V a fost revizuit.

	98	La capitolul IX „Proceduri de monitorizare, evaluare și raportare”, ultimul aliniat (pct. 207) va fi completat cu precizarea că, până la aprobarea și publicarea rapoartelor de monitorizare și evaluare pe site-ul web oficial al ministerului, acestea vor fi supuse coordonării cu Cancelaria de Stat, în conformitate cu prevederile pct. 81 din Regulamentul privind planificarea strategică, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 386/2020.	Se acceptă. Proiectul a fost completat
	99	Cu privire la partea operațională a Programului: Se recomandă ajustarea structurii Planului de acțiuni prin aplicarea unei numerotări consecutive unice pentru toate acțiunile, indiferent de obiectivele specifice la care acestea sunt alinate. Această abordare va asigura o evidență clară, uniformă și ușor de urmărit a acțiunilor prevăzute în document, precum și o coerență sporită în procesul de monitorizare, raportare și evaluare a implementării Programului.	Se acceptă
		Referitor la acțiunile cu nr. 1, 7, 8, 10, 21, 26, 34, 38, 40, 44, 47, 48, 50, 51, 52, 57, 58, costurile indicate în coloana „Costuri neacoperite” vor fi incluse și în coloanele privind costurile totale distribuite pe ani, astfel încât să fie evidențiate clar atât sumele neacoperite, cât și anul pentru care acestea sunt prevăzute	Se acceptă. Proiectul a fost modificat
	100	Cu privire la acțiunile nr. 36, 45 se impune revizuirea și ajustarea costurilor de implementare în conformitate cu perioada efectiv planificată pentru realizarea indicatorilor menționați. Această ajustare are drept scop asigurarea unei planificări financiare realiste și corespunzătoare, care să permită atingerea obiectivelor stabilite în termenele prevăzute	Se acceptă. Proiectul a fost modificat
	101	Pentru acțiunea nr. 32 se va realiza o estimare detaliată a costurilor necesare implementării acesteia, care vor fi prezentate în mod explicit și corelat cu subprogramul bugetar indicat, pentru a asigura o fundamentare financiară clară și transparentă, conform prevederilor normative și cerințelor de planificare bugetară	Se acceptă
	102	În cadrul secțiunii „Termen de realizare” din Planul de acțiuni se va specifica exclusiv data finalizării implementării fiecărei acțiuni (în format trimestru/an), fără a include data de inițiere, indiferent de durata totală estimată a implementării, care poate varia de la un an până la cinci ani.	Se acceptă. Proiectul a fost modificat
	103	În partea ce ține de indicatorul „Minim 5 funcții noi create” de la acțiunea nr. 7 „Consolidarea capacităților instituționale ale Centrului pentru combaterea crimelor cibernetice prin prisma regionalizării Poliției”, pentru a evita angajamentele ce pot conduce la extinderea nejustificată a cheltuielilor de personal sau la crearea unor entități suplimentare, se recomandă utilizarea expresiei, după cum urmează: „Necesarul de personal este alocat în mod corespunzător bazat pe o analiză sistemică a naturii, volumului și complexitatea funcțiilor, atribuțiilor și competențelor stabilite în domeniul (se va indica domeniul)”	Se acceptă.
Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării (nr. 03-2845 din 30.09.2025)	104	La textul Programului. Pe tot parcursul textului Programului, cuvintele „companiile de telecomunicații” și „operatorilor de telecomunicații” se substituie cu cuvintele „furnizorii de servicii de comunicații electronice accesibile publicului”, la forma gramaticală corespunzătoare, pentru a aduce în corespundere cu noțiunile din Legea comunicațiilor electronice nr. 72/2025	Se acceptă. Proiectul a fost modificat

105	La Planul de acțiuni de implementare al Programului. Cu referire la acțiunea 1.1.2 de substituit „Legea comunicațiilor electronice nr.241/2007” cu „Legea comunicațiilor electronice nr.72/2025”.	Se acceptă
106	Cu referire la acțiunea 1.1.5 „Modificarea cadrului normativ național privind identificarea utilizatorilor serviciilor de comunicații electronice mobile preplătite prin stabilirea obligației de prezentare a unui act de identitate la achiziționarea cartelelor SIM și înregistrarea acestora pe numele persoanei care le procură,, solicităm excluderea acesteia din următoarele considerente. În anul 2025, Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării, cu suportul Proiectului EU4Digital Facility – Telecom Rules, a promovat noua Lege a comunicațiilor electronice, prin care a fost transpus Codul european al comunicațiilor electronice, precum și alte 12 acte conexe din legislația Uniunii Europene. Proiectul legii a fost supus expertizei Comisiei Europene, care a confirmat un nivel înalt de compatibilitate a actului normativ național cu acquis-ul comunitar. La fel, legislația națională în domeniu este deja pe deplin armonizată cu cea a Uniunii Europene, iar o astfel de prevedere nu este prevăzută nici de Codul european al comunicațiilor electronice și nici de alte reglementări europene aplicabile. Suplimentar, ținem să menționăm: 1) Conform, raportului ANRCETI - Anuar statistic 2024 privind dezvoltarea pieței de comunicații electronice în Republica Moldova, numărul utilizatorilor de cartele preplătite (PrePay) în rețelele furnizorilor de comunicații electronice mobile din Republica Moldova este de circa 1,75 milioane, ce constituie 48,2 %, din numărul total de cartele SIM active la utilizatori. Aceste cartele sunt utilizate pentru servicii de voce sau Internet dedicat. Studiul „Access to Mobile Services and Proof-of-Identity: Global policy trends, dependencies and risks” realizat de asociația de telecomunicații GSMA în februarie 2018, a stabilit că pe plan mondial cartelele PrePay au o cotă de 76%, iar utilizarea masivă a acestora a dus la popularizarea și implementarea vertiginoasă a tehnologiilor noi de comunicații mobile. 2) În același timp, cu referire la practica europeană, notăm că în statele Uniunii Europene nu există o legislație unitară pe subiectul identificării obligatorii a utilizatorilor cartelelor preplătite. Unele state europene au reglementat obligația identificării utilizatorilor de cartele preplătite și au susținut opțiunea adoptării de măsuri la nivelul UE pentru înregistrarea obligatorie a identității utilizatorilor de servicii preplătite, însă Comisia Europeană a constatat că eficacitatea acestor măsuri naționale nu a fost dovedită, astfel că, Comisia nu a fost convinsă de necesitatea de a acționa în acest domeniu la nivelul UE (Raportul Comisiei Europene către Consiliu și către Parlamentul European - COM(2011) 225 final din 18.04.2011). În anul 2014 Curtea Constituțională din România a declarat neconstituțională legea cartelelor preplătite, prin care cumpărătorii de cartele telefonice preplătite erau obligați să prezinte un act de identitate la achiziție, din cauza prevederilor care nu garantau că datele obținute astfel de autorități sunt folosite și protejate fără să încalce drepturi fundamentale ale cetățenilor. 3) Ineficiența măsurilor de identificare a utilizatorilor cartelelor preplătite a fost recunoscută și de DI Heinz KIEFER, președintele Confederației Europene a Poliției	Nu se acceptă. Deși Codul european al comunicațiilor electronice nu instituie în mod expres obligația statelor membre de a reglementa identificarea utilizatorilor serviciilor preplătite, un număr semnificativ de state ale Uniunii Europene – inclusiv Germania, Franța, Italia, Spania, Polonia și Belgia – au procedat la introducerea acestei cerințe în legislațiile lor naționale, calificând-o drept măsură complementară necesară pentru asigurarea securității publice și a ordinii de drept. Totodată, Comisia Europeană a confirmat că statele dispun de o marjă semnificativă de apreciere în adoptarea unor astfel de reglementări, în funcție de particularitățile contextului național, de gradul de risc la adresa securității și de caracteristicile fenomenului infracțional. De asemenea, conform aceluiași Cod, aprobat prin Directiva nr. 2018/1972 a Parlamentului European și a Consiliului, paragraful (6) din preambulul acesteia stabilește că, prezenta directivă nu aduc atingere posibilității fiecărui stat membru de a lua măsurile necesare pentru a asigura protejarea intereselor sale esențiale în materie de securitate, pentru a garanta ordinea publică și securitatea publică și pentru a permite investigarea, detectarea și urmărirea penală a infracțiunilor, ținând seama de faptul că orice restricție a exercitării acestor drepturi și libertăți recunoscute de cartă, cum ar fi restricțiile privind prelucrarea datelor, trebuie să fie prevăzută de lege, să respecte substanța drepturilor și a libertăților respective și să fie conformă principiului proporționalității. Tocmai din aceste motive, poziționarea geostrategică a Republicii Moldova, în proximitatea unor regiuni cu criminalitate transfrontalieră și activități hibride sporite, creează un context unic de securitate. În fața acestor amenințări, anonimatul oferit de cartelele preplătite a devenit o vulnerabilitate. Introducerea obligativității de identificare a

(EuroCop), care a declarat public, că criminalii și teroriștii pot evita această măsură de protecție prin metode relativ simple. Ca rezultat, va fi făcut un efort enorm, dar cu efect neînsemnat asupra infractorilor și teroriștilor. Astfel, asemenea activități restrictive nu sunt capabile să sporească încrederea cetățenilor în capacitatea autorităților de a asigura un grad înalt de protecție împotriva crimelor serioase și terorismului.

4) Remarcăm că obligația de înregistrare a cartelelor PrePay va fi inefficientă în procesul de contracarare a criminalității, deoarece este puțin probabil că pentru comiterea infracțiunilor, infractorii vor utiliza cartele preplătite înregistrate pe numele propriu. Este evident că aceștia pot utiliza:

- cartele SIM furate, înregistrate pe numele unor persoane terțe;
- cartele SIM înregistrate pe numele unor persoane terțe, fără știrea și permisiunea acestora (inclusiv pe bază de acte de identitate furate sau copii de acte de identitate utilizate neautorizat);
- cartele SIM înregistrate pe numele unor persoane din păturile social vulnerabile, inclusiv contra plată (persoane în etate, persoane cu dizabilități, persoane fără domiciliu, persoane cu venituri scăzute, etc.);
- cartele SIM emise de furnizori din alte state, în care nu este obligația de înregistrare a utilizatorilor și utilizate în roaming în Republica Moldova;
- cartele emise de furnizorii din R. Moldova și din alte state.

5) Odată cu comercializarea în masă a terminalelor inteligente (smartphone, tablete, etc.) care au încorporate module Wi-Fi, au devenit foarte populare serviciile alternative de comunicații, bazate pe aplicațiile sau serviciile „de conținut”, denumite generic OTT (Over The Top – conținut, servicii sau aplicații furnizate în mediul online prin Internetul deschis, cum ar fi diferite tipuri de mesagerii, inclusiv cu voce/video). Exemple de aplicații OTT sunt aplicațiile pentru rețele sociale, pentru hărți, pentru mesagerie instantanee sau e-mail, comunicare audiovideo, etc. Astfel infractorii pentru comunicare pot utiliza aplicații alternative (Viber, WhatsApp, Telegram, Messenger, TikTok, etc.) prin intermediul rețelelor Wi-Fi publice sau private, ori utilizând alte echipamente moderne de radiocomunicații.

6) Introducerea condiției de identificare a cartelelor PrePay va avea ca efect direct scăderea vânzărilor furnizorilor de comunicații mobile și în consecință contribuțiile acestora la bugetul statului, în special TVA.

Măsura va afecta practic toți utilizatorii serviciilor de comunicații electronice mobile din regiunea transnistreană care au procurat cartele preplătite emise de furnizorii de comunicații mobile autorizați legal, forțându-i să utilizeze numai serviciile unui furnizor local neautorizat.

De asemenea, măsura se poate răsfrânge și asupra populației din localitățile rurale din toată țara, deoarece în prezent cartele preplătite sunt vândute prin intermediul diferitor unități comerciale și oficii poștale din aceste localități, care în condiții noi pot refuza comercializarea acestora, în primul rând, reieșind din necesitatea respectării cerințelor prevederilor legislației cu privire la protecția datelor cu caracter personal.

utilizatorilor este, așadar, o măsură obiectivă și proporțională, justificată de necesitatea urgentă de a ne proteja spațiul național.

Totodată, implementarea acestei măsuri va contribui direct la consolidarea securității naționale, prin eliminarea barierelor anonimatului, autoritățile vor putea reacționa mai eficient la amenințări, cu timpi de reacție reduși esențial. Această capacitate sporită de identificare promptă oferă organelor de aplicare a legii un instrument vital pentru probarea faptelor și desființarea rețelelor criminale.

Astfel, acest demers va preveni utilizarea abuzivă a comunicațiilor electronice în scopuri infracționale, transformând o vulnerabilitate într-un pilon al securității. Este un pas necesar pentru a asigura un mediu protejat cetățenilor și a spori capacitatea statului de a răspunde la provocările securității contemporane.

Nu în ultimul rând, menținerea acestei acțiuni este justificată prin necesitatea asigurării coerenței cu angajamentele asumate de Republica Moldova în procesul de integrare europeană, inclusiv cu obiectivele stabilite prin Programul național de aderare la Uniunea Europeană pentru anii 2025–2029, care prevede măsuri orientate spre sporirea transparenței și trasabilității comunicațiilor electronice și limitarea utilizării mijloacelor anonime în activități ilicite, cum ar fi corupția, spălarea banilor sau evaziunea fiscală. Eliminarea acestei prevederi ar crea neconcordanțe între politicile publice sectoriale și angajamentele strategice ale statului.

		Analiza preliminară a inițiativei denotă creșterea nejustificată a costurilor pentru furnizorii de comunicații mobile, creșterea prețurilor pentru utilizatorii finali, cât și pierderi substanțiale pentru bugetul de stat urmare a micșorării vânzărilor de servicii. Astfel, reglementarea va avea un efect negativ economic și social disproporțional, care va afecta industria TIC în Republica Moldova	
	107	Solicităm excluderea Furnizorilor de rețele publice și de servicii de comunicații electronice accesibile publicului (Operatori de telecomunicații) din rubrica – „Instituție responsabilă,, de la toate acțiunile din Planul de acțiuni, întrucât aceștia își desfășoară activitatea în baza cadrului normativ și a reglementărilor aplicabile domeniului.	Se acceptă
	108	Solicităm excluderea Agenției Naționale pentru Reglementare în Comunicații Electronice și Tehnologia Informației din rubrica „Instituție responsabilă,, de la acțiunile 2.2.5 – 2.2.7 din Planul de acțiuni, deoarece conform art. 9 alin. (1) din Legea comunicațiilor electronice nr. 72/2005 Agenția este o autoritate națională de reglementare, fiind independentă de furnizorii de rețele și/sau de servicii, de producătorii de echipamente de comunicații electronice, precum și de Guvern. Agenția poate fi implicată în realizarea acțiunilor menționate numai ca instituție-partener.	Se acceptă
	109	La acțiunea 2.2.5, propunem în calitate de instituție responsabilă să fie „Administrația Națională a Penitenciarelor,, iar Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării ca instituție-partener, în colaborare cu ANRCETI.	Se acceptă
	110	La acțiunea 2.2.6, de exclus Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării din lista instituțiilor responsabile, deoarece nu ține de domeniul de competență a ministerului.	Se acceptă
	111	Cu referire la acțiunea 3.1.2 se impune indicarea corectă a denumirii standardelor respectând cerințele de armonizare cu standardele naționale, și anume, substituirea textului „ISO/IEC 17025” cu textul „SM ISO/IEC 17025”, în conformitate cu prevederile legislației Republicii Moldova (art. 12 alin. (1) și alin. (3) din Legea nr. 20/2016 privind standardizarea națională).	Se acceptă
Expertizare			
Ministerul Justiției (nr. 04/1-9539 din 01.10.2025)	112	Comunicăm că majoritatea observațiilor formulate de către Ministerul Justiției prin avizul cu nr. 04/1-9441 din 29.09.2025, au fost luate în considerare. Complementar, la definitivarea proiectului, se notează că în conformitate cu pct. 7 din Regulamentul cu privire la planificarea strategică, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 386/2022, la fundamentarea, elaborarea, avizarea, consultarea și aprobarea documentelor de planificare și a documentelor de politici publice care se aprobă prin hotărâri ale Guvernului, acestora li se aplică regulile și cerințele înaintate față de actele normative, în conformitate cu Legea nr. 100/2017 cu privire la actele normative. La fel și prevederile cuprinse la art. 24 alin. (2) din Legea nr. 100/2017 stabilesc că, la fundamentarea, elaborarea, avizarea, consultarea și aprobarea documentelor de politici se aplică regulile și cerințele înaintate față de actele normative.	Se acceptă.

		Drept urmare, se va reține că notele de subsol situate în marginile inferioare ale paginilor nu reprezintă elemente de structură ale actului normativ, fapt pentru care urmează a fi excluse și, după necesitate, integrate în cuprinsul Programului.	
	113	Cu referire la rubrica „Instituție responsabilă”, includerea unor instituții precum Consiliul Superior al Procurorilor, Consiliul Superior al Magistraturii și Procuratura Generală, în calitate de instituții responsabile de realizarea unor acțiuni necesită a fi revăzute, deoarece acestea nu sunt în subordinea Guvernului. Eventual, aceste entități pot fi incluse la rubrica „Parteneri”.	Se acceptă. Se precizează că la pct. 199 din proiect a fost inclus un abzaț în care este specificat că activitatea de prevenire și combatere a criminalității este realizată prin aportul considerabil și în colaborare cu aceste instituții.
	114	Cu referire la numerotarea elementelor structurale ale proiectului, aceasta urmează a fi revizuită conform dispozițiilor statuate la art. 52 alin. (3) din Legea nr. 100/2017. Potrivit prevederilor respective, pentru interpretare corectă și aplicare comodă, punctele pot fi divizate în subpuncte care se numerotează prin adăugarea consecutivă a cifrelor arabe, până la gradul de detaliere necesar.	Se acceptă.

Secretar de stat

Victor GROSU